

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра англійської мови
факультету перекладознавства

**Кваліфікаційна робота магістра
з перекладознавства
на тему: «Лінгвостилістичні засоби вираження комічного та переклад їх
українською мовою (на матеріалі ситкому The Big Bang Theory “Теорія
Великого Вибуху”)»**

Студентки групи МПа 07-21
факультету перекладознавства
професійно-орієнтований переклад
(англійська мова і друга іноземна мова)
за спеціальністю 035
Філологія
Стеценко Вікторії Григорівни

Допущена до захисту
«___»_____ 2022 року

Завідувач кафедри англійської філології
і перекладу імені професора І. В. Корунця

_____ проф. Ніконова В.Г.
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук,
Старший викладач Тронь Т.В

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка: ЄКТС _____

Київ - 2022

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

Department of English faculty of Translation Studies

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: “Lingual and stylistic means of expressing the comic and their translation into Ukrainian (case study of the “Big Bang Theory” sitcom).”

Group MPa 07-21
School of translation studies
Educational Programme
Translation Studies: Specialized Translation
(English and Second Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Viktoriia G.Stetsenko

Research supervisor:
T.V Tron
PhD in Pedagogy,
Senior Lecturer

Kyiv – 2022

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської мови факультету перекладознавства

Затверджую:

Завідувач кафедри англійської мови
факультету перекладознавства
(підпис)

д.ф.н., проф. Ніконова В.Г.
“10” вересня 2020 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студента(ки) 5 курсу МП 07-21 групи факультету перекладознавства
КНЛУ

Стеценко Вікторії Григорівни

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)**

Тема роботи «Лінгвостилістичні засоби вираження комічного та переклад їх українською мовою (на матеріалі ситкому The Big Bang Theory “Теорія Великого Вибуху”).»

Науковий керівник Тронь Тетяна Володимирівна

Дата видачі завдання “10” вересня 2021 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2021р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2021 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2021 р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2022 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2022 р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2022 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	05 жовтня 2022 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2022 р.	

9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2022 р.	
----	--	--------------------	--

Науковий керівник _____ (підпис)
Студент _____ (підпис)

**ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА**

студента(ки) _____ 5 _____ курсу групи _____ МП 07-21 _____ факультету перекладознавства спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), , перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Стеценко Вікторії Григорівни

(ПІБ студента)

за темою

«Лінгвостилістичні засоби вираження комічного та переклад їх українською мовою (на матеріалі ситкому The Big Bang Theory “Теорія Великого Вибуху”)»

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити √ або +)		
1.	Наявність основних структурних компонентів	_____ усі компоненти присутні , _____ один компонент відсутній _____ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ незначні помилки в оформленні _____ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам

7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	☐ повна відповідність ☐ відповідність неповна ☐ не відповідає вимогам
----	---	--

Особиста думка керівника _____

Кваліфікаційна робота _____ **може бути (не може бути)**

(ПІБ студента)

рекомендована до захисту

(_____)

 (підпис керівника)
 керівника)

(ПІБ

” ____ ” _____ 2022рoк

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студента(ки) 5 курсу групи МП 07-21 факультету
перекладознавства

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми** Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

 Стеценко Вікторії Григорівни

За темою «Лінгвостилістичні засоби вираження комічного та переклад їх українською мовою

(на матеріалі ситкому The Big Bang Theory “Теорія Великого Вибуху”).»

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — загалом 10 балів (усі компоненти присутні – 10 , один компонент відсутній – 5 , декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи у форматуванні – 8 , незначні помилки в оформленні – 6 , значні помилки в оформленні – 4 , оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки у формулюваннях – 6 , суттєві помилки у формулюваннях – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві помилки у формулюваннях – 8 , недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6 , відсутній критичний аналіз наукових праць – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , неповне висвітлення результатів дослідження – 6 , часткове висвітлення результатів дослідження – 4 , не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

(ПІБ рецензента)

(підпис рецензента)

” _____ ” _____ 2021 р

ЗМІСТ

ВСТУП	11
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИРАЖЕННЯ КОМІЧНОГО У АНГЛОМОВНОМУ ТЕЛЕВІЗІЙНОМУ ДИСКУРСІ.....	15
1.1 Поняття комічного	15
1.2 Засоби відтворення комічного	21
1.3 Особливості англомовного телевізійного дискурсу.....	30
Висновки до розділу	34
РОЗДІЛ 2	
АНАЛІЗ ЗАСОБІВ ВІДТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО В ТЕЛЕСЕРІАЛАХ	
2.1 Особливості ситкомів.....	37
2.1 Особливості англійського гумору.....	42
Висновки до розділу	
2.....	47
РОЗДІЛ 3	
СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ГУМОРИСТИЧНИХ ТЕЛЕСЕРІАЛІВ	48
3.1 Особливості перекладу телесеріалів.....	48
3.2 Специфіка вираження гумору в серіалі Теорія Великого вибуху	59
3.3 Аналіз використаних перекладацьких трансформацій для перекладу реплік серіалу Теорія Великого вибуху.....	61
Висновки до розділу 3.....	80
ВИСНОВКИ	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	89

ДОДАТКИ	91
Додаток А.....	91
SUMMARY.....	135

ВСТУП

Лінгвістичні дослідження комічного на сучасному етапі зосереджено навколо питань теоретичного інструментарію (А.В. Карасик, О.Д. Кошелєв, Г.Ш. Кязімов); особливостей побудови та сприйняття комічного тексту (С. Атардо, Т.А. Васильченко, І.Е. Сніховська); форм, стилістичних засобів та прийомів (А.Є. Болдирєва, О.М. Калита, С.Ю. Капкова, А.К. Кутоян, А.З. Леськів, О.Б. Шонь); художніх жанрів, розрахованих на створення комічного ефекту (М.Б. Вербицька, С.І. Походня, В.О. Самохіна, Н.Н. Чупріна); когнітивного підґрунтя створення комічного та мовної гри (М.А. Євстаф'єва, І.В. Косолобова, А.Е. Левицький, І.Е. Сніховська); гумористичного дискурсу (М.В. Мироненко, А.О. Проскуріна, О.В. Харченко).

У такому світлі кінодискурс як феномен на перетині численних дисциплін знаходиться в епіцентрі наукових пошуків лінгвістики, літературознавства, соціолінгвістики, лінгвістичної та філософської антропології, філософії семіотики й кіносеміотики, критичного дискурс-аналізу, теорії кінематографу.

У контексті лінгвістичного аналізу сатиричного тексту постає потреба фундаментального і всебічного дослідження прийомів комічного. Засоби і прийоми комічного зазвичай розглядаються крізь призму унікального авторського ідіостилю. Однак, комплексного опису такої складної та неоднозначної категорії, як комічне, не можна досягнути лише за допомогою лінгвістичного вираження.

Лише в окремих випадках перекладу жартів вдається передати комічність відповідними одиницями у мові перекладу, які б разом змогли справити той самий прагматичний ефект.

Актуальність теми окреслена необхідністю вивчення засобів вираження комічного у телевізійному дискурсі з точки зору лінгвістики та перекладацького бекграунду.

Метою даної роботи є повноцінне лінгвістичне прикладне дослідження гумористичного ситкому та виділення в ньому словесних виразів, які відповідають за надання серіалу гумористичного відтінку, а також визначення виду комічного використаного в серіалі для передавання певного жарту та опис особливостей і тонкощів перекладу комічних виразів серіалу на українську мову. Для досягнення мети дослідження мною були сформовані та поставлені перед собою певні завдання

- Надати характеристику комічного відносно лінгвістики, розглянути історію появи комічного в житті людей;
- Охарактеризувати умови та середовище виникнення комічного сформувавши психологічну модель творення гумору;
- Вивчити існуючі в лінгвістиці види комічного систематизувати та описати їх співставляючи з тими, що використовуються в серіалі;
- Розглянути на ситуативних прикладах варіанти використання гумору та описати основні функції гумору з точки зору психології та лінгвістики;
- Дати визначення поняттям гумор іронія сарказм сатира та описати способи їх творення й особливості вживання у телевізійному дискурсі;
- Проаналізувати засоби репрезентації комічного в серіалі;
- Ознайомитися з національними особливостями англійського гумору;
- Здійснити аналіз прийомів та засобів комічного у серіалі;
- Відібрати кращі приклади гумору з серіалу;
- Здійснити якісний переклад дотримуючись балансу адекватності та змістовності;
- Описати використані перекладацькі трансформації;
- Зафіксувати результати проведеного дослідження;

Об'єктом цього дослідження є комічне та засобі його вираження в серіалі “Теорія Великого Вибуху”

Предметом дослідження є зміст серіалу “Теорія Великого Вибуху”

Методи дослідження

У процесі опрацювання теоретичного матеріалу за темою дослідження було застосовано метод аналізу та синтезу з метою детального вивчення категорії комічного, його психологічних особливостей сприйняття та умов для виникнення, а також визначено співвідношення між окремими властивостями досліджуваного об'єкту на основі чого було одержано та синтезовано необхідні дані для більш повних висновків та узагальнень.

За допомогою методу систематизації було сформовано системну класифікацію засобів комічного за певними рівнями – сюжетному, мовному та на рівні особистості героїв.

Метод індукції та порівняльний метод використовувалися для дослідження класифікацій видів комічного у різних науковців, а метод дедукції – для виділення психологічних функцій гумору.

Структурний метод допоміг розглянути комічне, як систему і виділити його складові, а також структуру засобів та прийомів його вираження.

Серед лінгвістичних методів, використаних для лінгвістичного аналізу мовного матеріалу, я вдалася до описового методу для виділення одиниць аналізу.

Було застосовано прийоми зовнішньої інтерпретації, а саме логіко-психологічні, для дослідження схованого зв'язку між змістом певних прийомів комічного та мисленням і судженням персонажів роману та автора. За допомогою контекстуально-інтерпретаційного методу було здійснено реконструкцію авторського (комунікативного) задуму, мотивів і цілей, загального змісту, рецептивної спрямованості сатиричного тексту, у ході якої було виділено стилістичні фігури.

Для здійснення практичного перекладознавчого аналізу відібраних одиниць ми вдалися до таких перекладознавчих методів дослідження, як трансформаційний метод, за допомогою якого відібрані мовні одиниці та їх

літературний переклад було проаналізовано на предмет застосованих перекладацьких трансформацій з метою визначення його адекватності та еквівалентності; та методик аналізу, таких як контент-аналіз.

Теоретичне значення та наукова новизна цього дослідження полягає у тому, що в ньому вперше систематизовано опис прийомів перекладу комічного на основі сучасного автентичного англомовного наукового серіалу, проаналізовано прийоми творення комічного на рівні сюжету, ситуації, тексту, персонажа та на мовному рівні.

Також було досліджено специфіку англійського національного гумору та відтворення у ньому філософських проблем та проблем Британського суспільства у цілому, що дозволяє застосувати теоретичні здобутків дослідження

Практичне значення роботи визначається можливістю теоретичного і практичного використання її матеріалів і висновків під час розробки лекційних і семінарських занять з теорії та практики перекладу.

Структура роботи Робота складається з трьох розділів, які описують поняття комічного, його види, теоретичні засади вираження у серіалі, приклади комічного з детальним аналізом та перекладом на українську мову, а також специфіку перекладу національно маркованого англійського гумору українською мовою.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИРАЖЕННЯ КОМІЧНОГО У АНГЛОМОВНОМУ ТЕЛЕВІЗІЙНОМУ ДИСКУРСІ

1.1 Поняття комічного

У розвитку культури кожного народу велику роль відіграють комічні жанри. Вони відображають психологію того чи іншого суспільства, у відомому сенсі є його обличчям. У сучасному літературознавстві ще приділяється недостатньо уваги сміховій культурі різних країн, виявленню її національної своєрідності. Комічна література в кожній країні пройшла свій специфічний шлях розвитку, вона несе в собі традиції конкретного народу, особливості соціальної психології, естетичні смаки, відображає потенціал народу, рівень його самосвідомості, культури в цілому. Всі народи мають почуття гумору, але сам характер комізму, поетика комічних жанрів можуть бути різними як у народній творчості, так і в книжковій культурі. Шлях вивчення поетики комічного в культурі конкретного народу в зіставленні з подібними і відмінними явищами в культурі інших націй і народностей є досить перспективним [8, с. 733].

Комічне належить до естетичних категорій. Назва ця походить від грец. *сотіс* – веселий, смішний. Комічне і трагічне бере свої витoki з міфології.

Сфера комічного багатогранна і багаторівнева, від невинного гумору до жорсткого гротеску і сатири.

Іноді під комічним розуміють категорію протилежну трагічному наприклад, німецький письменник та теоретик мистецтва Жан-Поль Сартр визначив комічне як «зворотний бік звеличеного». [45,145]

Комічне має вагомий вплив на художню та літературну творчість минулого, теперішнього та майбутнього.

Під «комічним» маються на увазі як об'єкти, природні події, відносини, які виникають між ними, так і певний вид творчості, суть якого зводиться до свідомого будування певної системи понять або явищ, а також системи слів, що використовують з метою викликати комічний ефект [7, 103].

Комічне - прекрасна сестра смішного, що породжує натхненний естетичними ідеалами, соціально значимий, високий, світлий сміх, який заперечує одні людські якості і суспільні явища та затверджує інші. Оскільки обставини грають

важливу роль, явище може бути або смішне, або комічне [4, 79]. Комізм є соціальним завдяки своєму об'єктивному (особливості предмета) та своєму суб'єктивному (характер сприйняття) боку. [9, 49]

Сприйняття комічного завжди соціально обумовлене. Те, що смішно одній людині, іншій може здаватися сумним. Історичне, загальнолюдське, національне та класове все це знаходяться в комічному в складній діалектичній єдності.

У зв'язку з дослідженням теорії комічного в загальному естетичному плані слід згадати книгу Анушивана Макаряна "Про сатиру", в якій автор всупереч її назві більше говорить про "комічне". І справді, перша частина монографії називається "Комічне в літературі", друга - "Комізм".

У другій частині автор, який поставив перед собою завдання "дослідити основні художні засоби сатиричної творчості", розглядає такі явища, як "комізм слів", "подібний комізм", "логізм і алогізм", "комізм положення", "комізм характерів", "комізм обставин", "комізм дії" [37, с. 381].

Комедія – це плід, що розвивається цивілізацією. Сміх за своєю природою демократичний. Він виступає в якості ворожої сили всім формам самовладдя, нерівноправності, насильства [3, 81].

На цій особливості заснована сатира чарівної казки Андерсена про голого короля. Адже король лише до тих пір король, поки оточуючі ставляться до нього як піддані. Але варто було людям повірити очам своїм, зрозуміти, що король голий, народ засміявся - і прощай чиношанування, поклоніння. Можна сказати, що комічність ворога - його Ахіллесова п'ята.

Розкрити комічність супротивника - значить здобути перемогу, подолати страх та розгубленість, мобілізувати сили на боротьбу з ним.

Сміх являє собою сучасну річ, його мішень завжди конкретна та певна. Навіть якщо сатирик пише про давно минуле, його сміх злободенний. Сутність комічного - в суперечності. [6,57].

Історія комічного бере початок в поемах Гомера та набуває чіткості як термін в творчості філософів Платона та Аристотеля.

Платон вважав, що комічне - це суміш печалі та задоволення. У творі Аристотеля «Поетика» мав бути розділ, який був би присвячений комедії, але або він не був написаний, або не зберігся. Залишилися тільки окремі зауваження, які дозволяють відтворити уявлення письменника про комічне та його форми.

Аристотель написав, що Гомер першим показав основну форму комедії надавши драматичну форму не глузуванню, а смішному, завдяки цьому Аристотель став першим, хто чітко пов'язав комічне з категорією смішного. Деякі послідовники Аристотеля пропонували розглядати комічне аналогічно до трагічного, враховуючи те, що джерелом тут буде не страх і співчуття, а сміх. В середині IV віку до н.е. комічне вже не вважалось офіційним мистецтвом. [4,61].

Загалом твердження Аристотеля в історії естетики повторюватиметься неодноразово, змінюючись залежно від того, якої системи категорій дотримується дослідник. Так, комічне розглядається через протистояння нікчемного і піднесеного (Кант), псевдозначного і значного (Гегель), безкінечної доцільності і безкінечного свавілля (Шеллінг).

У XVII столітті комічне почали вивчати скрізь призму філософії.

Так, наприклад, Французький філософ Рене Декарт запропонував розглядати сміх як фізіологічне явище вираження радості, а от Томас Гоббс розглядав комічне як початковий прояв пристрастності тому що в основі сміху як і в основі пристрасті лежить уявлення про власну винятковість.

Нідерландський філософ Бенедикт Спіноза вважав сміх проявом задоволення життям та стверджував, що веселощів не може бути багато [46, 122]

Іммануїл Кант сформулював психологічне тлумачення слова «смішне»: «Афект від раптового перетворення напруженого очікування в ніщо».

У відомого німецького філософа Фрідріха Ніцше природа сміху обумовлюється атавізмом страху.

Протягом багатьох століть людина була підвладна страху, тому, якщо якась проблема вирішується без небезпеки для життя, це саме по собі стає джерелом позитивних емоцій

На думку Канта саме перехід від миттєвого страху до швидкоплинних веселощів і називається комічним.

У ХХ столітті нове трактування комічного дав австрійський психолог, Зигмунд Фрейд. За його словами, комічне є проявом вияву підсвідомості.

Комедія – це плід, що зростає з розвитком людської цивілізації. Сміх виступає в якості зброї опору всім формам соціальної нерівності й фізичного насильства [4, 81]. Сміх являє собою сучасну річ, його мішень завжди конкретна та певна. Навіть якщо сатирик пише про давно минуле, його сміх злободенний. Сутність комічного - в суперечності.

Отже, комізм це результат контрасту, протистояння: потворного - прекрасному (Аристотель), автоматичного - живому (А. Бергсон), безглузлого - розсудливого (Жан Поль Сартр, А. Шопенгауер), нікчемного - звеличеному (І. Кант), нескінченної зумовленості - нескінченному свавіллю (Ф. Шеллінг), помилкового - значному, міцному й правдивому (Г. Гегель) і так далі.

Кожне з цих визначень виявляє та абсолютизує один з типів комедійної суперечності.

Оскільки форми комічної суперечності різноманітні, в них завжди присутні два протилежних початка, перше з яких здається позитивним та повертає до себе увагу, але на ділі обертається негативною властивістю.

Французский філософ - просвітитель ХVIII ст. Ш. Монтеск'є писав: «Коли неподобство для нас несподіване, воно може викликати свого роду веселощі та навіть сміх» [26, 82-83].

Для суперечності, що породжує комічне, характерно те, що перша справляє враження спочатку, а друга розчаровує своєю нечіткістю обґрунтованості ідей. Психологічний механізм дії комедійного сміху схожий на переляк або здивування.

Ці різні прояви духовної діяльності пов'язані між собою схожим ефектом несподіваних емоційних переживань. Людина може бути налаштована на сприйняття значного, суттєвого, а перед нею раптом постає незначне; вона очікує побачити щось прекрасне, а перед нею - лише манекен.

Найбільш важливим показником та результатом природної комічної ситуації є сміх, спектр якого поширюється від беззлобно-добродушного кепкування до нещадного знущання.

Тому комізм неодмінно вимагає розмежування відтінків сміху, проявів гами сміху в різних тональностях. Показниками сміху, із зовнішньої точки зору, є посмішка та гомеричний регіт.

Усталеними термінами в естетиці та літературі є вирази типу «злий сміх», «гнівний сміх», «регіт», «грізний сміх», «саркастичний сміх», «веселий сміх». Ці терміни позначають градацію діапазону сміху [4, 89]. У ряді випадків мозок реагує на певні стимули, тому сміх має чисто фізіологічний характер.

Проте сміх – явище естетичне по своїй суті докорінно відрізняється від сміху – явища фізіологічного. Сміх висловлює природну, фізіологічну реакцію індивіда, його суб'єктивне ставлення до отриманого враження. Комізм же це найвищий щабель сміху в ієрархії [1, 63].

На межі XIX і XX ст. з'являються дослідження Зігмунда Фрейда «Дотепність і її ставлення до безсвідомого» та Анрі Бергсона «Сміх», які відкривають нові шляхи у дослідженні комічного завдяки наголосу на ролі безсвідомих психічних процесів у виникненні сміху – емоційно-естетичної реакції людини на комічне.

У сучасній естетичній науці стосовно сміху вживають поняття «синкретичний», тобто такий, який об'єднує різні форми сміху (іронічного,

гумористичного, радісного, злісного тощо). Комічне має різноманітні форми, що протистоять високим естетичним ідеалам.

Це гумор, сатира, іронія, сарказм, гротеск. Спираючись на форми комічного, митець створює такі самі різноманітні відтінки відбиття сміху в мистецьких творах. І хоча, скажімо, творчість таких письменників, як Ф. Рабле, М. Гоголь, М. Твен, Б. Шоу, К. Чапек, А. Чехов, Остап Вишня, пов'язана з жанром комедії, кожний з них створив, власний, «сміховий» світ.

Західноєвропейська та східнослов'янські культури збагатили художню практику та естетичну теорію гострими сатиричними формами завдяки творчості Дж. Свіфта (Англія), М. Салтикова-Щедріна (Росія), Т. Шевченка та М. Гоголя (Україна) [40, с. 49].

Отже, мистецька практика щодо втілення комічних суперечностей розпочалася з часів античності, була багато жанровою і стала фундаментом у розробці комедійних тем, відтворенні гумористичних, сатиричних, іронічних або гротескних характерів.

1.2 Засоби відтворення комічного

Перші спроби класифікувати комізм сходять до античної давнини: вони були зроблені Цицероном і Квінтіліаном.

Цицерон дав першу формальну класифікацію і розділив весь комізм на два основних типи [18, с. 83]:

Смішне виникає з самого змісту предмета.

Словесна форма дотепності, яка включає в себе:

- А) двозначність;
- Б) несподівані умовиводи;
- В) каламбури;
- Г) незвичайні тлумачення власних імен ;
- Д) прислів'я;
- Е) алегорію;
- Ж) метафори;
- З) іронію.

Квінтіліан, в свою чергу, розділив всі причини, що викликають сміх на 6 груп:

- вишуканість;
- граціозність;
- пікантність;
- жарт;
- гострота;
- добродушне жартування.

[36, с. 85]

Богдан Дземідок у своїй роботі, присвяченій теорії комічного, хоча і не розглядає засоби комічного, дослідженню його форм і способів відводить особливе місце. Він зазначає п'ять прийомів створення комічного: видозміна і деформація явищ; несподівані ефекти; не співмірність у відносинах і між явищами; уявне об'єднання абсолютно різнорідних явищ; створення явищ, які по суті або за видимості відхиляються від логічної або праксеологічної норми. Ці прийоми пояснюються на основі фактів світового мистецтва. Узагальнені висловлювання автора про прийоми комізму в кілька уточненому вигляді можуть бути застосовані до творчості майстрів комізму різних народів. Ще однією

гідністю праці Дземідока є те, що говорячи про чисто комічні прийоми, він виключає засоби комічного, вважаючи їх темою окремого дослідження. «О комическом» (М. 1974)

Гумор (англ. humor – настрій, вдача, натура, від лат. humor – волога, рідина) – різновид комічного, відображення смішного у життєвих ситуаціях та рисах людського характеру.

Почуття Г. тією чи ін. мірою притаманне майже кожній людині, а ті в кого воно відсутнє, досить часто стають об'єктом глузування. Здатність людини сприймати гумор, тобто наявність у неї почуття гумору, як правило залежить від її інтелектуального розвитку. Гумором підкреслюються окремі недоліки, вади у характері чи поведінці згадуваної особи.

Загалом гумор, сарказм і сатира – це багатогранні процеси, проте сатира є за своєю природою більш жорсткою у висміюванні та гіперболізації недоліків персонажів.

Що таке гумор? Аналіз та подальше словесне відображення чого-небудь з метою виявлення вад й опис їх у жартівливому ключі для того щоб викликати сміх у цільовій аудиторії.

В літературі гумор розглядається як художній прийом, заснований на зображенні чого-небудь у смішному вигляді, а також твір літератури або мистецтва, що використовує цей прийом.

Також гумор це епітет яким можна описати настрій людини у даній момент. У доброму гуморі – у доброму настрої. Не в гуморі – у поганому настрої [5, с. 8-9]. Існують різні форми гумору: іронія, оксюморон або гра слів, пародія, сатира, сарказм, анекдот, жарт, каламбур та інші.

Якщо звернутися до тлумачення поняття «гумор», запропоновані зарубіжними 12 дослідниками, то найбільш чітке та детальне формулювання знайдемо у А.

Шопенгауера, що вважав гумор повною протилежністю іронії. Відмінними рисами цих двох форм комічного є: – іронія — це феномен, що в будь-якому випадку спрямовується на іншу людину чи об'єкт, а гумор призначений для власне того, хто його застосовує; – іронія починається із серйозного обличчя, а закінчується сміхом, гумор діє абсолютно навпаки [7, с. 82–83].

Гумористичний сміх доброзичливий, а отже, не відсторонений від предмета, а навпаки, в основі своїй ствердний. Теорія гумору ґрунтовно розроблена в естетиці романтиків, зокрема, у праці Жан-Поля "Підготовча школа естетики" [44, с. 172]. Вона містить аналіз смішного, гумору, сатири, бурлеску, іронії [36, с. 131].

Особливо жорстоким видом гумору є чорний гумор (може бути також представлений в графічному вигляді – наприклад мем або раніше - карикатура. За тлумачним словником, чорний гумор — це форма гумору, яка розглядає страждання людей як щось абсурдне, а не жалюгідне, та відноситься до людського існування іронічно та комічного.

Якщо гумор це зброя то її патрони – це жарти. Зазвичай вдало вигаданий жарт знімає напругу, смуток і страх. Однак, жарт може викликати не тільки радість, а й бути актом агресії, оскільки людина може побачити в ньому зловмисну образу і приниження.

Отже, для створення гумору потрібен неабиякий талант. Слід продумувати всі тонкощі і ситуації, які можуть виникнути.

Поняття сатири найкраще описав науковець Ю. Борев, який вважається одним з основних дослідників комічного.

«Сатира – визначене (в основному – негативне) ставлення творця до предмета свого зображення (тобто до зображуваної дійсності), що визначає вибір засобів художнього зображення і загальний характер образів...».

Таким чином, зерном зародження сатири, її базою є ставлення автора до зображуваного (не важливо, це вся зображувана дійсність, чи її елементи). Також вона починається на рівні комунікативної інтенції автора, що подається як сатиричний задум.

Взявши базовим визначення комічного як аспект естетичного освоєння світу, що супроводжується сміхом, можна зробити висновок, що джерела комічного, тобто ті якості, явища тощо, які викликають сміх, містяться, по-перше, в самому житті (первинні), по-друге, в тексті як моделі життя (вторинні).

Сатира відома з давніх часів. Це слово латинського походження означає буквально «всяка всячина», «суміш».

Греко-римський світ не мав слова "сатира", хоча використовувалися терміни цинізм і пародійність. Першим, хто в Римі критично обговорив сатиру, був Квінтіліан, який використовував термін для того, щоб описати твори Луцилія. Коріння сатири йдуть від початку II тисячоліття до н. е.. Сатира є одним з найбільш ранніх прикладів комічного. Також сатира мала свій розвиток у європейській, арабській, персидській, вікторіанській та в багатьох інших культурах.

Найстарішою формою сатири вважається "Меніппова". Його власні твори втрачені, але його шанувальники і наслідувачі змішують серйозність і сміх в переказах його творів (учеб. по антич.літературе). Одним з найвідоміших перших сатириків був Аристофан [44, с. 170].

Сатира – гостра критика чогось, окремих осіб, людських груп чи суспільства з висміюванням, а то й гнівним засудженням вад і негативних явищ у різних ділянках індивідуального, суспільного й політичного життя, суперечних з загальнообов'язковими принципами чи встановленими ідеалами.

Дослідниця І.Н. Іванова вважає, що головне в сатирі, — це критика, яка підводить читача чи глядача до заперечення певного явища через зіставлення його з ідеалом. Основою для цієї форми комічного є вади та недоліки суспільства [8, с. 143].

Сатира не буває доброзичливою, як гумор, це завжди неприязне та різке ставлення до певної події чи людини.

Художні засоби сатири – гіпербола, гротеск, пародія, іронія в різних літературних жанрах – поезії, прозі, драматичній творчості. В образотворчому мистецтві сатирі притаманні гумористично-сатиричний малюнок, карикатура.

Основні особливості сатири: сміх гнівний, злий, що нищить; загостреність, іноді фантастична, життєвих ситуацій та характерів; порушення пропорцій у зображуваних явищах; наявність гіперболи, рідше літоти; позитивний герой виражений неявно; спрямованість проти негативних явищ у суспільстві та характері людини. [9, 126]

Сатира індивідуалізує предмет відношення, заглиблюючись у його зміст, щоб відкрити невідповідність образу та ідеї, профанацію ідеї в образі. Тому сатира має національний та історичний зміст, конкретну спрямованість на виявлення потворного, що прагне сховатися під маскою значущого і піднесеного. Особливої сили й естетичної виразності сатира набуває у добу критичного реалізму, хоча чудові її взірці наявні й у мистецтві Відродження (Роттердамський) та Просвітництва (Свіфт) [44, с. 164].

Отже, предметом комічного є явища потворного та низького, які перемагають сміх, зокрема такі його естетичні форми, як сатира та сарказм. Розрізнення цих форм є надзвичайно важливим з огляду естетичної міри сміху. Адже невідповідність міри здатна руйнувати духовно цінні явища. Відтак застосування естетичної міри сміху - необхідна умова естетично визначеного ставлення до явищ дійсності.

Характер сміху задля збереження своєї естетичної визначеності має завжди утримувати орієнтацію на ідею досконалості, а відтак його міра має бути завжди детермінована рівнем негативності явища.

Оскільки градація рис негативного в явищах надзвичайно широка, амплітуда естетичного реагування у формі комічного так само різноманітна. Це сміх від жартівливого, доброзичливого, до гострого, нищівного сатиричного. Лише у такий спосіб, тобто через естетичну міру, сміх відкривається своєю моральною визначеністю і лише в такий спосіб здатний впливати на життя, тобто розширювати та вдосконалювати сферу.

Таким чином, можемо говорити, що комічне виявляє себе у системі естетичних категорій як відношення, що ефективно власними засобами реалізує ідею вдосконалення дійсності чи запереченням негативного у ній, чи акцентуванням на окремих її вадах, у такий спосіб сприяючи усуненню рис, що гальмують повноту естетичних виявів явищ.

Сміхова реакція здатна також утверджувати естетичну цінність явищ, підкреслюючи схвальне ставлення до перемоги у них духовного, вічного над плинним, другорядним, несуттєвим.

Головним джерелом комічного є невідповідність між зовнішніми і внутрішніми якостями об'єкта: змісту і форми, суті і вияву, мети і засобів тощо, а точніше – невідповідність зовнішності, що намагається показатися більш нормальною, істинною чи значущою, ніж є насправді.

Вчені літературознавці виділяють дві форми комічного:

- Елементарно-комічне або ж гумор як от комізм зовнішності, руху, стану, зіставлення, результату.
- Соціально-комічне або ж сатира: стійке, тривале протиріччя не зовнішніх причин, а суті явища і має об'єктивний політичний, етичний, естетичний характер.

Але деякі вчені стверджують, що точнішим буде поділ комічного на елементарно-комічне тобто протиставлення випадкового, зовнішнього відхилення від норми і внутрішньо-комічне, коли конфлікт лежить глибоко в суті предмета.

Що ж до поділу на гумор і сатиру, то можна погодитися з Ю. Боревим, що проводив межу так: «критика, що відкидає, і критика, що утверджує свій об'єкт у його сутності – в цьому суть різниці між сатирою і гумором» [4, с. 91].

Отже, гумор і сатира – дві форми комічного, які відрізняються об'єктом, інтенсивністю та спрямованістю осміяння.

Наступною важливою формою комічного є іронія, що займає найбільш помітне місце серед всіх функціональних різновидів, та представляє собою твердження, яке поєднує в собі буквально значення сказаного та ймовірне. Якщо порівняти такі поняття як іронія, гумор і сатира, то комічний ефект у двох останніх тяжіє до полярного, в той час як іронія розташовується десь між ними, хоча і має більше спільного з гумористичним сміхом, ніж з сатиричним [9, с. 16–17].

Іронія укорінена в культурі з часів античності, але особливо широкого застосування набуває в добу Відродження у філософії гуманістів, згодом - у філософії та естетиці Просвітництва і Романтизму. В естетиці К. Зольгера, наприклад, іронія трактується як центральний принцип творчості, що опосередковує всі складові художнього твору як цілісності, вибудовуючи їх згідно з ідеєю діалектичної єдності: реальність й ідеал, об'єктивне і суб'єктивне, матеріал й ідея тощо [13, с. 74]. Іронія розглядається також як властивість самого історичного буття та наслідків людських зусиль, що переводяться об'єктивною логікою розвитку явищ у свою протилежність.

До основних функцій іронії відносять не тільки творення комічного ефекту в творах, фільмах, телесеріалах чи реальних життєвих ситуаціях, з якими людина стикається щодня. Завдяки цьому засобу автор чи адресант також може

приховати глузування та насмішку за похвалою. Використовуючи іронію, можна не тільки розважити та розвеселити, але також і підкреслити всю трагічність певної ситуації чи її серйозність і важливість.

Наступний різновид комічного — це сарказм, слово походить з грецької мови “sarkasmos”, від “sarkaō”, що буквально перекладається як «рву м'ясо». Цей стилістичний засіб являє собою в'їдливу, викривальну та дошкульну насмішку.

Український тлумачний словник дає наступне визначення поняттю «сарказм» — злісна, уїдлива насмішка, їдка іронія, англійський словник для визначення цього феномена пропонує більш нейтральну дефініцію, без занадто негативного забарвлення, адже визначає сарказм як використання висловлювань, які означають протилежне тому, що говорять для того, щоб зачепити почуття людини, покритикувати щось чи когось в гумористичному ключі.

Особливістю сарказму є те, що переносне значення, виражене в твердженні, має мінімальний рівень прихованості у порівнянні з іронією, адже у випадку з останнім засобом негативна оцінка предмета чи людини та інколи глузування мають імпліцитний характер.

Адресат не завжди може чітко побачити наявність іронії у висловлюванні, а ось сарказм завжди очевидний. Для подальшого дослідження необхідно чітко зрозуміти різницю між основними функціональними різновидами комічного, тобто іронією та сарказмом.

Іронічне висловлювання “What a beautiful day!”, коли на вулиці ллє як із відра, цілком передає зміст цього стилістичного засобу, тобто буквальне значення твердження повністю протилежне реальності. Саркастичне висловлювання “You're a genius.” має значення “You are an idiot.” та відображає агресивний настрій мовця до об'єкту.

Приклад іронії в українській літературі: ”Нащо багатим стільки землі? Щоб, значить, «усім по сім»... Ти скільки маєш? Тридцять? От двадцять три і одріжуть.

... А вам, куме, не гріх і більше оддати. Нащо вам, справді, ви вже старі”.
(Михайло Коцюбинський)

Незважаючи на характерні риси та помітні відмінності між різновидами комічного, його форми мають тенденцію переплітатися як в повсякденному житті, так і на телеекранах. Крім того, один і той же засіб творення може бути використаний для декількох різновидів одночасно, що буде розглянуто в наступному розділі.

1.3 Особливості англomовного телевізійного дискурсу

Найбільш вичерпним джерелом комічного можна вважати телевізійний дискурс — фільми та телесеріали зазвичай відображають життя звичайних людей з усіма складниками. Варто зауважити, що перекладачі стикаються з чималою кількістю проблем під час передачі англomовних жартів, адже вони мають не тільки адекватно і повно передати комічну складову, але також і культурну для того, щоб реципієнт мав змогу повністю зрозуміти зміст висловлювання. Питання перекладу телесеріалів, що містять засоби комічного, є доволі актуальним на даний час, про що свідчить достатня кількість праць як вітчизняних дослідників, так і зарубіжних вчених.

В цілому, дискурс завжди розглядається як єдність тексту та контексту, лінгвістичних та екстралінгвістичних факторів.

В лінгвістиці та інших науках, наприклад, дисципліні аналізу дискурсів, термін «дискурс» неодноразово був класифікований вітчизняними та зарубіжними вченими. Дослідник П. Серіо запропонував поділяти дискурси за соціально-історичними умовами, які вплинули на утворення теми, не приділяючи особливої уваги контексту окремих висловлювань [10, с. 11].

Окрім цього, дослідники вважали дискурс мовленнєвим актом, що займає місце вторинної частини мови [11, с. 42].

Також цей феномен порівнювали з процесом отримання інформації. Якщо притримуватися словникового тлумачення поняття «дискурс», то це — мова; спосіб мовлення у поєднанні зі змістом висловлювання; сукупність усіх усних чи письмових обговорень певної теми чи тематики.

Під час класифікації дискурсів зазвичай акцентують увагу на певному аспекті їх творення, але варто зауважити, що наразі не існує одного чіткого підходу до поділу цього явища на різновиди. Певна стратегія класифікації обов'язково буде включати елементи інших теорій, оскільки гуманітарні дослідження завжди тяжіють до інтеграції.

Дослідники О.Ф. Русакова та В.М. Русаков пропонують наступну класифікацію існуючих дискурсів:

- дискурси розмовної та письмової мови;
- дискурси професійних гуртків (математичний, медичний, юридичний); – дискурси рефлексії світосприйняття (міфологічний, філософський);
- теологічний та езотеричний дискурси;
- інституціональні дискурси (дискурси освітніх, наукових закладів);
- політичні дискурси;
- історичні дискурси;
- медіа дискурси (журналістський дискурс, телевізійний дискурс, реклама);
- арт–дискурси;
- дискурс ритуалів та традицій;
- дискурс зміненої свідомості [12, с. 75–80].

Телевізійний дискурс, тобто телебачення, на сьогодні є досить популярним засобом масової інформації, та поєднує в собі найбільш практичні риси преси і радіо. У процесі становлення воно набуло власних особливих засобів і прийомів художнього та інформаційного відображення реальності [13, с. 5–20].

Телевізійний дискурс — це особливий простір, який поєднує у собі вербальні та невербальні тексти, тобто звуковий ряд та відеоряд, титри та текстові вставки, а також лінгвістичні та екстралінгвістичні фактори. Дискурс телебачення — це текст у контексті певних подій.

Телевізійний простір має власну будову, хоча і взаємодіє з такими поняттями як стиль, норма, літературна мова, спілкування. Не зважаючи на розмаїття жанрів,

представлених в телевізійному дискурсі, головна їх мета — вплив на думку людей, на суспільство, пропагування певних настроїв.

Телебачення пропонує широке розмаїття програм, до найбільш популярних відносять такі підвиди: – новини; – кінофільми; – телесеріали; – розважальні та освітні передачі; – рекламні ролики; – ток-шоу пов'язані з гострими соціальними питаннями.

Кожний із перелічених підвидів має характерні риси та певний вплив на глядача, крім того, — призначення.

Оскільки матеріалом для дослідження в дипломній роботі є телесеріал, то варто сфокусувати увагу виключно на цьому жанрі. Головна функція будь-яких телевізійних серіалів — розважальна. Виходячи з вищесказаного, під телевізійним дискурсом, що в даній роботі представлений англomовним телесеріалом, мається на увазі специфічний вид мови, що складається із текстів чималої кількості програм, що мають на меті розважити глядача та в деяких випадках навчити чогось.

Тобто основними функціями є розважальна, дидактична та пізнавальна. Крім цього, телевізійний дискурс, як окремий простір з певними текстами та контекстом, має особливості.

Англomовний телевізійний дискурс, що розглядається в цій роботі, відрізняється від інших тим, що кожен його жанр має певні характерні риси.

Словникова дефініція терміну «телесеріал» визначає даний феномен як групу епізодів телевізійної програми, що транслюється через регулярні проміжки часу. Це може бути художній, документальний, комедійний чи серіал іншого жанру, який призначений для показу на телебаченні. Після трансляції, зазвичай, телесеріали знаходяться у вільному доступі в мережі Інтернет. Особливим

підвидом телесеріалів є ситуаційна комедія, яка, власне, і містить в собі найбільше прикладів комічного.

Цей жанр відрізняється від звичайних телесеріалів тим, що це гумористична історія, що зазвичай заснована на ситуаціях, які можуть виникнути в повсякденному житті будь-якої людини.

Оскільки головна функція ситуаційних комедій — розважити, розвеселити глядача, демонструючи знайомі йому події та обставини, сценаристи намагаються використовувати якомога більше стилістичних засобів для створення комічного ефекту.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Проаналізувавши різноманітні концепції комічного можна зробити висновок, що більшість з них має однакову ідею – комічне складається з певних неправильностей, відхилень від норм та з того, що не піднімає проблемні питання. Головним чином комічне відрізняється від смішного тим, що одночасно має два, а то і більше прихованих смислів.

Такий прихований зміст з'являється, якщо автор спрямовує комічний ефект на явища соціального життя людей. Сміх та різні його види (посмішка, регіт, усмішка і т.п.) є живим проявом комічного, але між ними не можна поставити знак тотожності. Комічне та супутний йому сміх вчені вважають складовою частиною повсякденного життя, а психологи вивчають як явище психології людини.

Комічне вивчають в працях з естетики, також воно присутнє в творах мистецтва як естетична категорія. На принципі неочікуваного засновується естетичний вплив на комічне: анекдоти, наприклад, повинні мати обов'язково парадоксальну, непередбачувану, оригінальну кінцівку - тільки тоді вони будуть прийняті як дійсно смішні.

Жарт, який повторений двічі, успіху мати не може: елемент непередбачуваності вже знищений. Існує велика кількість видів сміху, видів комічного - набагато менше. Комічне в літературі використовує здебільшого певний вид сміху – глузливий сміх.

Процес та механізм подолання передачі гумористичного на мову перекладу стає найважливішим компонентом комічного.

Не випадково всі дослідники обов'язково зупиняються на прийомах створення комічного. Тому при перекладі комічного в художніх творах слід не забувати про

такі фактори як естетична функція тексту, відмінності у світосприйнятті, про знання, якими вже володіє або не володіє читач, а також про особливості засобів передачі комічного з мови оригіналу на мову перекладу та авжеж про перекладацькі прийоми.

На вибір яких впливають особливості мовних засобів тексту оригіналу та літературні традиції мови перекладу.

Однак для адекватної реакції читача на комічне мови перекладу необхідна ще одна умова – цю умову лаконічно та точно сформулював Анрі Бергсон: «Смішне вимагає для прояву повної своєї дії короткочасну анестезію серця». Тому комічне та смішне радує читача - без цього життя було б нудне і безбарвне.

Не випадково існує стійке словосполучення «почуття гумору»: гумор – це не просто «разовий» жарт - це інтелектуально-емоційна реакція на світ, притаманна конкретній людині, у різних людей ця реакція проявляється по-різному (хтось, вислухавши анекдот, уточнює, де потрібно було сміятися, а хтось починає реготати, навіть не дослухавши).

Почуття гумору дозволяє людині і на себе поглянути як на потенційний об'єкт сміху; таким чином, гумор поширює сміх і на того, хто сміється.

Отже, ми можемо окреслити призначення телесеріалів, а саме ситуаційних комедій, — це розважити глядача, дати змогу відволіктися від повсякденних проблем, то використання форм комічного цілком виправдане. Значне різноманіття функціональних різновидів цього явища дає змогу створювати комічний ефект в будь-якій ситуації.

Найбільш популярні форми — гумор, іронія та сарказм, — часто застосовуються в англomовному телевізійному дискурсі, а саме телесеріалах, що буде продемонстровано в наступному розділі.

Відомо, що комічне грає важливу роль в повсякденному житті людини та виконує декілька незамінних функцій, то не дивно, що автори та сценаристи телевізійних програм використовують різноманітні стилістичні засоби та

прийоми для творення комічного ефекту, адже такий метод не тільки робить телесеріал більш ближчим до людей, але також збільшує його популярність, адже відображає звичайні ситуації.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЗАСОБІВ ВІДТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО В ТЕЛЕСЕРІАЛАХ

2.1 Особливості ситкомів

Ситком - це яскрава історія з розвитком. Якщо оригінальна комедія положень ставилася ще в перших театрах і була однією із знакових в творчості Шекспіра, то про ситкомах людство дізналося лише сотню років тому. У двадцятих роках минулого століття в США з'явилися комедійні радіопостановки, які розважали суспільство протягом трьох десятиліть.

На пострадянському просторі слово «ситком» увійшло в побут приблизно з початку дев'яностих, хоча саме поняття сформувалося ще на початку ХХ століття в США. По суті, ситком - це калькована транскрипція англomовного слова *sitcom*, утвореної шляхом скорочення і об'єднання двох основ: *situational* - «ситуаційна»; *comedy* - «комедія».

«Ситком» як формат вперше з'явився в радіоефірі станції VGN в США у 1926 році, в Чикаго. Першим шоу цього жанру стало шоу «Sam and Henry» (Сем і Генрі), створене на основі гумористичних коміксів.

В 1928 році на радіо CBS вийшло шоу «Amos & Andy» (Еймос і Енди), яке стало найпопулярнішою комедією ситуацій в 20-30-их роках.

Офіційно ж термін - «sitcom» (ситком) з'явився в ефірі в 1951 році після виходу телевізійної комедії «I Love Lucy» (Я кохаю Люсі). Це шоу про заповзятливу домогосподарку, яка намагається пробитися в шоу-бізнес де працює її чоловік, тривало всього 6 сезонів, проте до цих пір залишається на вершинах рейтингу Нільсена. «Я люблю Люсі» вважається одним з найпопулярніших серіалів, що охоплюють американську аудиторію більш ніж в 40 млн глядачів щороку.

Після цієї події ситкомками стали називати телевізійні серіали гумористичного напрямку.

«Комедія ситуацій» це також різновид комедії в драматургії наприклад комедії Шекспіра («Сон літньої ночі»). Традиційний формат ситкому 30 хвилин (22 хвилини ефірного часу і 8 хвилин реклами).

Основні персонажі не змінюються, події кожної серії підходять до свого логічного завершення кінці кожної серії і зазвичай більш не згадуються в наступних (це об'єднує ситками з телесеріалами дії) [17]

Уже з назви «ситком» очевидна ключова особливість, коли гумор будується на поведінці кількох персонажів, раз у раз потрапляють в казусні ситуації. Традиційно мається на увазі наявність двох і більше учасників комедійної дії, щоб перед глядачем до кінця розкрилася інтрига сюжету.

Комедія положень - досить «стародавній» театральний формат, і до сих пір серед критиків ведуться гарячі дискусії, чи можна відносити ситками до цього формату.

Через те, що сюжет в обох випадках будується на якомусь курйозний подію, ймовірно, мова може йти про субжанр зі своїми особливостями в плані зйомки і подачі.

Сюжетні замальовки в жанрі ситкому мають ряд відмінних рис, характерних для комедійних телепостановок з множинними епізодами.

За багато років розвитку виробився оптимальний формат:

- такі серіали намагаються не перевантажувати глядача великою кількістю інформації, великим набором героїв або затяжними історіями;

-
- в ситкомах зазвичай одні герої - персонажі не змінюються, а нові з'являються лише зрідка і незабаром, як правило, пропадають;
-
- яскравість подачі - головними персонажами ситкому зазвичай виступають будь-які типажі (тобто образи з гіпертрофованими рисами);
-
- логічна завершеність сюжету - кожна серія самодостатня (починається з однієї ситуації, розвивається в ній же і закінчується її дозволом);
-
- навмисна компактність - в 20-30 хвилин вміщується одна серія, титри і кілька рекламних блоків.

До початку вісімдесятих з'явилися так звані мильні опери, що склали небезпечну конкуренцію комедійним постановкам, розтягнутим на десятки (а то і сотні) серій. Зрозуміло, що ситками були змушені підлаштовуватися і видозмінюватися, щоб не втрачати глядачів, які зацікавилися зворушливими історіями про любов і сімейних перипетіях.

У той час в більшості ситуаційних комедій почали з'являтися більш тривалі сюжетні лінії (наскрізні або на кілька серій), глядачам стали більше розповідати про героїв, а число другорядних персонажів відчутно зросло. Ну і біографій дійових осіб почали приділяти більше уваги.

Ще однією яскравою рисою ситкомів стали звукові доріжки з закадровим сміхом. Спочатку він був справжнім, оскільки зйомки проходили в павільйонах з «живими» глядачами, і їх безпосередня реакція записувалася камерою так само, як і голоси акторів.

Згодом записи зі сміхом почали вставляти частіше, причому іноді це робилося абсолютно не до місця. Примітно, що в останні роки від цього штучного сміху намагаються позбутися, що цілком обґрунтовано, оскільки сьогодні такі прийоми сприймаються, як безглузда спроба змусити глядача сміятися над позбавленими смаку або некоректними жартами.

Павільйонні зйомки вплинули і на картинку. Довгий час на майданчику працювала лише одна камера. Згодом деякі режисери почали використовувати кілька камер, щоб в ході монтажу можна було вибрати найбільш вдалі ракурси.

Однак в подальшому виробники повернулися до варіанту з єдиною камерою, вважаючи за краще економити на склейці, але стали додавати в подальшу обробку деякі з спецефектів.

Ситком дуже легко відрізнити від звичайної комедії по ряду ознак, сміх за кадром є, напевно, найяскравішим з усіх, адже спочатку серії знімали в присутності глядачів, які не могли стримати своїх емоцій. Вперше він був задіяний в комедійному серіалі «Я люблю Люсі». З тих пір став дуже популярним атрибутом ситкому.

Але з недавніх пір цей ефект почав дратувати глядачів, тому його все рідше включають в серіали. Крім того, для даного жанру характерна наявність незмінних головних персонажів, сталість місця дії і закінчена сюжетна лінія кожної серії.

За правилами ситкому одна серія повинна тривати приблизно 22 хвилини, двічі перериваючись на рекламу. Актори, які виконують головні ролі, залишаються ті ж течение всього серіалу, а на Епізодичні ролі зазвичай запрошують популярних зірок кіно.

Основна увага в ситкомах приділено комічно повсякденних проблем.

В принципі, кожна людина, який дивився телевізор, бачив ситком, і навіть, ймовірно, пам'ятає деякі назви. Наприклад, такі популярні серіали як «Як я

зустрів вашу маму», «Друзі», «Комп'ютерники», «The Big Bang Theory» - все це ситуаційні комедії.

З Вітчизняних серіалів афіша СПб першим називає «Моя прекрасна няня», аналог американського серіалу «Няня». Також можна згадати популярний серіал «Щасливі разом», але навіть він - всього лише пародія на "Two and a half men".

Ситком - один з найпопулярніших жанрів серіалів, часто його критикують, але все ж за кількістю своєї аудиторії він б'є всі рейтинги.

Чи має відмінні особливості жанр ситком? Що це за характеристики і як вони роблять цей стиль не схожим на інші фільми? По-перше, тривалість ситкому зазвичай становить 22 хвилини і 8 хвилин реклами.

Тимчасової підбір пов'язаний з тим, що глядач швидко втомлюється від сильних емоцій - веселощів. По-друге, комедійні ситками володіють постійним складом персонажів, в яких зрідка епізодично з'являються інші герої. По-третє, у вдалих, на думку творців серіалу, місцях завжди з'являється закадровий сміх. По-четверте, основна сюжетна лінія картин цього жанру супроводжується окремою комічною ситуацією в кожній серії. Фільм «Друзі» - це один з яскравих прикладів ситкому. За 10 років зйомок серіал 44 рази номінувався, 6 разів удостоївся нагороди «Еммі».

Контраст в жанрі ситком ... Що це? Це наявність боротьби головного героя з лиходієм. Простежується протистояння добра і зла. Більшість ситкомів використовують контрасти. В мильних операх і драматичних серіалах вони більш виражені. У ситкомах зазвичай немає чітко окресленого контрасту. Зазвичай робиться акцент на особливостях головних героїв.

2.2 Особливості англійського гумору

Англійський гумор володіє релевантними особливостями універсального гумору, а також гумору тих соціальних груп, з яких складається англійська нація. Сума найбільш характерних ознак цих груп і дозволяє зробити висновок, що перед нами - саме англійський гумор.

Традиційна консервативність англійського характеру ускладнює аналіз англійського національного гумору і робить його суперечливим завданням, оскільки типова стриманість англійця приховує його справжнє ставлення до подій. Реальне ставлення проявляється на межі напів жартівливого натяку. Гумор у англійців проявляється швидше в усмішці, ніж в гучному сміху.

Національний кодекс поведінки англійця наказує йому бути незворушним, чемним і підкреслено ввічливим, тобто намагатися бути серйозним у всіх життєвих ситуаціях. Однак прийнята комунікативна поведінка не перешкоджає англійському гумору вважатися зразковим.

Специфіка англійського гумору в значній мірі полягає в тому, що продуцент не повинен показувати своїх комунікативних намірів, це балансування між серйозним і напів серйозним спілкуванням, саме така дискурсивна невизначеність і створює передумови для постійного переосмислення всієї ситуації [1, с. 477].

Проте, національний англійський гумор можна відрізнити за багатьма специфічними ознаками. Так, помітна симпатія до об'єкта осміяння - одна з характерних рис англійського національного гумору. Він не асоціюється з грубими або нахабними жартами і мізантропією.

Основа англійського гумору становить англійська тактовність. В цілому, почуття такту можна вважати невід'ємною рисою характеру англійця, що передбачає недомовленість, тонкі натяки, відсутність прямих нападок, спрямованих на висміюваний об'єкт.

Якщо англійцю необхідно відреагувати негативно, то він висловлює своє невдоволення не за допомогою різких висловлювань, а за допомогою завуальованих описів і порівнянь. Завдяки цьому, англійські гумористичні тексти наповнені евфемізмами.

Національний англійський гумор відрізняється скритністю і недомовленістю, через що людині, далекій від англійської культури складно зрозуміти багато тонкощів гумору. Для повного розуміння англійських жартів необхідно не тільки володіти мовою на високому рівні, а й володіти значними фоновими знаннями про англійську культуру і національний менталітет.

Британський гумор визначають словом *understatement* - стриманість, недомовленість. До нашого часу стереотип про британську стриманість пішов в минуле, проте він наполегливо зберігається в туристичних буклетах і шкільних підручниках. Потрібно розуміти, що їх гумор характеризується не тільки виключно усмішками або іронічними зауваженнями, які важко піддаються перекладу [3, с. 197].

А.В.6 Карасик виділяє наступні причини нерозуміння англійського гумору: адресат

1) не сприймає ситуацію як таку, що включає внутрішню невідповідність, не усвідомлює абсурдність або дивний стан речей;

2) чітко б розуміє внутрішню невідповідність у ситуації, але вважає, що гумор як м'яка форма критики до такої ситуації не відноситься, оскільки предметом осміяння б виявляються над цінності даної культури; для англійської лінгвокультури це перш за все індивідуальна незалежність, анти фаталізм, високий емоційний самоконтроль [1, с. 215].

Типовими тембами для створення жартів в Англії можуть служити прихильність англійців традиціям, наприклад, чаювання о 5 годині вечора, також тема погоди [4, с. 210].

Англійцям властиво робити об'єктами гумору знаменитостей: членів королівської сім'ї, політиків, артистів, спортсменів [1, с. 218].

Британці вкрай делікатно ставляться до властивого їм гумору, вважають його національним символом і з невдоволенням ставляться до його оцінки з боку іноземців. Відзначивши у жителя туманного Альбіону відсутність почуття гумору, ви завдасте глибокої образи.

У Великобританії вдалося зробити національний гумор своїм брендом, присудивши йому статус тонкого, інтелектуального і вкрай складного для розуміння [5, с. 301].

Причина унікальності і самобутності англійського гумору бачиться деяким дослідникам у взаємозв'язку національного характеру і кліматичних умов на британських островах. Можливо так звана «Атмосфера туману» (atmosphere of haze) сприяє тому, що все бачиться в деякому серпанку, згладжуються гострі кути, змиваються яскраві фарби.

Як відомо, самі англійці вважають гумор однією з головних рис національного характеру («the greatest British national assets») [6, с. 299] і зараховують його до одного з обов'язкових елементів повсякденного спілкування («a public virtue»). Типові приклади англійського гумору можна знайти як в художній прозі, так і в виступах відомих ораторів і політичних діячів, і в повсякденному житті. Як зазначає англійський антрополог і дослідник національного характеру Кейт Фокс, в англійській мовній культурі гумор та іронія настільки поширені, що в будь-якій, навіть побутовій, розмові завжди присутня насмішка, іронія, самоіронія, применшення, недомовленість [7, с. 375.].

Дослідники англійського гумору відзначають, що його своєрідність відображають такі особливості національного характеру англійців як не любов до крайнощів, стриманість, схильність до компромісу і зменшенню; самоконтроль, страх привернути загальну увагу і опинитися предметом глузувань; схильність до так званих «дистанціюючих» прийомів в спілкуванні.

Виходячи з національно-специфічних особливостей англійців, виділяють види гумору, найбільш характерні для англійської мовної культури, які включають в поняття «англійський гумор» До них відносяться-применшення (understatement), перебільшення (overstatement), самоіронія (self-deprecation), абсурд і наївні форми смішного (лічилки, лімерики), похмурий гумор (grim humour).

Британський гумор вважається ознакою аристократії і елегантності. Дослідники стверджують, що в основі британського гумору лежить старовинна властивість британців приховувати свої емоції. Про це можна судити виходячи з творів англійських літературних класиків. Іноді британцеві властиво лише м'яко посміхнутися, в той час як в Україні або Німеччині на жарт прийнято реагувати гучним і відкритим сміхом. Більш того, британський гумор, на відміну від американського, не прийнято афішувати. Так, на полицях книгарні ви не знайдете рубрики під назвою «Британський гумор». Прийнято вважати, що реклама вбиває гумор і його не варто продавати як простий товар [5, с. 275].

Варто відзначити гумористичне ставлення англійців до ірландців і шотландців. Через свою незвичайну жадібність і торгіві нахили шотландці часто виявляються об'єктом для насмішок. Також відзначається деяка грубість шотландських жартів в їх порівнянні з англійськими жартами, а також відома любов шотландців до чорного гумору. В англійських анекдотах ірландець представлений образом людини, яка протистоїть усім законам і правилам, тобто є дзеркальним відображенням законослухняного англійця [4, с. 210].

В.І. Карасик відзначає, що в англійській мовній свідомості шотландці та голландці відрізняються завищеною скупістю, а ірландці - нераціональністю, разом з тим скупість досить часто висміюється, а імпульсивність і дивна логіка поведінки рідко зв'язуються з марнотратством стосовно ірландцям [1, с. 218].

Відзначається така риса англійського гумору як його негативний характер. Найбільш частими проявами негативного гумору є сарказм і самоосудження, що відноситься як до чоловічої, так і до жіночої частини населення Англії [8, с. 38].

Британське почуття гумору має багато різних форм. На найпростішому рівні гумор виражається в фарсі - грубому плоскому жарті, в її фізичному і наочному вираженні, як це роблять клоуни в цирку і комедійні актори. Такий наочний гумор часто виходить за всі межі і в цьому виді може варіювати від образу чоловіка в жіночій сукні до комічних пародій знаменитої особистості [2, с. 196].

Нижчим рівнем британського гумору вважається «брудний» або «туалетний» гумор, особливо коли він приймає форму погано прихованого натяку або гри слів. Як предмет такого гумору виступають статеві стосунки або фізіологічні відправлення, мова буває часто примітивною, з великою кількістю «нехороших» слів [2, с. 196].

Вища ступінь британського національного гумору - вміння сміятися над самим собою, ця якість вважається гідністю, а на жарт на свою адресу не прийнято ображатися. Вони схильні висміювати свої характерні риси менталітету, такі як незворушність, серйозність; потішаються над власними помилками і промахами. Також цей найвищий ступінь характеризується наявністю дотепних спостережень про життя суспільства [2, с. 196].

Виділяється так званий «хворий» або «чорний» гумор, де темами жартів можуть бути ядерна війна, фізична неміч або недуга, тобто ті теми, які обговорюються за зачиненими дверима [2, с. 196].

Клоунський і фіглярський гумор також дуже популярний на радіо і телебаченні в Британії. Глядач може побачити маніакального Безіла Фолтена, власника готелю, де гості піддаються тяжким приниженням, або актора Роана Еткінсон в ролі містера Біна або середньовічного аристократа в серіалі «Чорна гадюка». Крім цього, часті персонажі комедійних британських ситкомів - це невдахи, які намагаються змінити своє життя на краще [2, с. 196].

Вміння жартувати - чудова риса англійців. Життєстверджуючий гумор допомагає їм у вирішенні складних проблем, попередженні агресії і конфліктів, зняття стресу і багато іншого.

Висновки до розділу 2

Таким чином, гумор англійців відображає риси їх національного характеру (скритність, тактовність, завуальованість, абсурдність), висловлює культурні і суспільні цінності, володіє різноманітними формами (анекдоти, різноманітні жарти).

Гумор - найважливіший феномен в англійській національній картині світу, який залежить від властивих англійцям ментальних характеристик, традицій і ціннісних установок.

Лінгвістичні характеристики комічного визначаються «як специфічні повтори, перебільшення і спрощення, а також порушення між предметними, понятійними і власне знаковими характеристиками висловлювання. Кожна пропонована модель гумористичного тексту будується як типологія змістових порушень: семантичних, прагматичних, синтаксичних і формально-знакових» (А. В. Карасик).

Жарти діляться на два види: предметні і мовні. Для предметних жартів важливий комізм ситуації, а для мовних – застосований лінгвістичний механізм. Ситуативний комізм створюється в контексті твору, тобто завдяки ситуації, яка описується автором. Лінгвістичний комізм, в свою чергу, створюється різними мовними засобами (В. З. Санніков).

РОЗДІЛ 3

3.1 Особливості перекладу телесеріалів

В широкому значенні переклад - це процес трансляції тексту з відтворенням певного змісту з однієї мови на іншу.

Проте якщо ми хочемо досягти якісного художнього перекладу, лише передати зміст не є достатнім.

По-перше, існує принципова відмінність між прагматичним і художнім перекладом, яка, за словами німецького перекладознавця К. Райс, виражається в наступному: «У прагматичних текстах мова, в першу чергу, є засобом комунікації і засобом передачі інформації, тоді як в текстах художньої прози чи поезії, крім того, служить засобом художнього втілення і носієм естетичної значущості твору» [57, с. 210].

По-друге, саме поняття змісту в художній літературі є набагато складнішим, ніж у науковій літературі або діловому стилі. За словами А. Федорова, художній текст вміщує в собі певну глибоку змістовність, яка охоплює не лише речовинно-логічну та ідейно-пізнавальну сторони висловлювання, але і його емоційну насиченість, здатність впливати одночасно і на розум, і на почуття читача.

Причому, відзначає дослідник, ця здатність, як правило, полягає не в речовинно-логічному значенні слова, що має більш-менш точну відповідність у словнику іншої мови, а в певному стилістичному відтінку або у формі розташування слів чи в характері їх поєднання за змістом - інакше кажучи, у всьому тому, що називають «емоційним ореолом слова» [67, с. 246-248].

Цю думку можна продовжити висловлюванням Р. Джваршейшвілі, який вважає, що в художній мові, поряд з логічним існує щось, що не зводиться до цього останнього. Таким чином, підсумовує він, в процесі художнього перекладу на передній план виходить не перетин логічного змісту слів (хоча, без передачі логічного змісту переклад був би неможливий), а перенесення того

периферійного змісту, який створює даний художній твір. Іншими словами, особливість художнього перекладу полягає в тому, що він має справу з мовою в її комунікативній функції, але перш за все - з мовою, яка виступає в естетичній функції [19].

По-третє, твори художньої літератури будь-якої мови звернені, в першу чергу, до людей, для яких ця мова є рідною, і несуть в собі реалії, поняття і культурний фон іншої країни та іншого народу, що представляє певні труднощі для перекладача. У той же час, багато художніх творів мають також і загальнолюдську цінність, і тому, цілком закономірно, що вони перекладаються іншими мовами.

Виходячи з цього, П. Топер називає художній переклад витвором мистецтва особливого роду, а перекладача - митцем особливого роду, який існує зі своїм мистецтвом на прикордонній смузі зіткнення двох культур [64].

Тому, загальновідома думка, що перекладачі працюють з іноземними словами, є лише частково вірною, оскільки вони одночасно працюють з ідеями. А перекладачі художнього тексту ще й задіяні з цілими культурами, відзначає К. Лендерс [81, с.72].

Природно, що як творчий акт мови художній переклад не можна звести до якогось єдиного максимально формалізованого поняття, і кожен перекладач, у свою чергу, визначає суть художнього перекладу по-своєму, підкреслюючи найбільш важливі сторони цього процесу. Так, за словами Л. Мкртчяна [50, с. 177], художній переклад є перетворення оригіналу іншою, зацікавленою в оригіналі мовою, це створення на основі зацікавленої мови нової єдності змісту і форми». Під мовою автор розуміє літературу і культуру іншого народу [50].

Н. Любімов називає художній переклад мистецтвом, плодом творчості, несумісним з буквалістичним ремеслом, і заявляє, що перекладач обов'язково повинен бути наділений письменницьким талантом.

Цей особливий характер перекладацької діяльності, що важко піддається формалізації і абстрактному моделюванню в різних дослідницьких схемах, добре проглядається, наприклад, в англійській термінології, що робить акцент саме на творчому характері процесу: поряд з *literary translation* вживаються терміни *artistic translation*, *creative translation* [45, с. 7].

За класифікацією К. Райс, усі художні твори відносяться до текстів, орієнтованих на форму, і ця властивість повністю зумовлює подальші вимоги до їхнього перекладу. Такі тексти, продовжує дослідниця, несуть певний зміст, проте вони майже повністю втрачають свій специфічний характер, якщо при перекладі не зберігається зовнішня і внутрішня форма, обумовлена нормами поетики, стилем або художніми намірами автора.

Таким чином, у даному випадку інваріантність на рівні плану змісту відступає на другий план і поступається головним місцем аналогії форми, що вимагає еквівалентності естетичного впливу [57].

В. Комісаров стверджує, що «художнім перекладом називається вид перекладацької діяльності, основне завдання якого полягає в породженні на МП мовного твору, здатного надавати художньо-естетичний вплив на читача». Іншими словами, завданням перекладу художнього твору буде створення адекватних образів, що викликають у читача перекладу ті ж емоції і асоціації. Якщо ж врахувати той факт, що родзинка мови літературного твору в найбільшій мірі проявляється в стилістичних відтінках і тональностях оригінального тексту, то вимоги до процесу перекладу художнього твору найкращим чином відображає

наступна цитата: «перекладач повинен передати не лише думку в окремих загальних рисах, але і нюанси думки» [37, с. 95].

Саме тому, коли дотримано перераховані умови, хороший художній переклад сприймається читачем вже навіть не як переклад, а майже як текст рідною мовою. Переклад стає невід'ємною частиною іншої літератури, його читають, переказують і цитують мовою перекладу [79, с. 176]. Цілком може трапитися і так, що оригінальний твір давно забутий, а його переклад читають і перечитують. Водночас це накладає на перекладача і особливу відповідальність.

Таким чином, центральним питанням теорії художнього перекладу є можливість створення такого твору, який максимально наблизився б до ідейної та художньої суті оригіналу, читався як оригінальний твір і разом з тим зберігав риси своєї національної своєрідності, стиль твору і індивідуальний стиль автора.

Взагалі, на думку Е. Честермана, художній переклад цікавий ще й тим, що вся історія теорії перекладу бере свій початок саме з нього - адже першими перекладачами були самі письменники, які намагалися передати іншомовні шедеври літератури і поезії для своїх співвітчизників.

Цілком закономірно, що переклад, як і будь-яка інша творчість, не уникнув впливу різних напрямків, традицій і уявлень про те, як треба перекладати («word for word - closely - literally - in a source-oriented way - produce a semantic translation - produce a documentary translation»), що, відповідно, безпосередньо відбивалося на художніх перекладах різних періодів [77, с. 7.].

Можна сказати, що методом проб і помилок теорія художнього перекладу розвивалася немов по спіралі: від буквального до абсолютно вільного, потім до проміжного і знову - до буквального і вільного перекладу.

З усього вищевикладеного стає ясно, що художній переклад в рівній мірі факт як мовний, так і літературний.

Для такого перекладу, за визначенням В. Комісарова [36, с. 95], є типовими відхилення від максимально можливої ??сміслової точності з метою забезпечення більшої художності перекладу. Проблема полягає ще й у тому, що в більшості випадків ВМ і МП значно відрізняються за своєю внутрішньою структурою, тому розбіжності двох мов незмінно викликають необхідність використання якісно різноманітних міжмовних перетворень - граматичних трансформацій [5, с. 190].

У цілому ж, максимальна ефективність при виконанні художнього перекладу може бути досягнута лише завдяки комплексному підходу, де будуть враховані лінгвістичний, культурологічний, історичний, філософський та інші складові аспекти.

Одного лише знання двох мов і порівняння текстів перекладу та оригіналу для критики художнього перекладу недостатньо. «Вже давним-давно зрозуміло, - пише П. Топер, - що навіть на мікрорівні збіг мовних або семантичних елементів - не більш ніж одне з можливих рішень і ні в якому разі не закономірність» [64].

Дослідник вважає, що в системі аксіологічних координат будь-якого мистецтва - в тому числі мистецтва художнього перекладу - точні вимірювання можливі лише на найнижчому, попередньому етапі критичної оцінки. І будь-яка критична оцінка, додає він, може бути спростована іншою критичною оцінкою, так само як і будь-який переклад може бути «спростований» іншим, навіть не обов'язково більш довершеним перекладом, а просто - іншим [64].

Що стосується питання неперекладності в художньому перекладі, то, на наш погляд, на нього добре відповідає А. Швейцер, який вважає, що подібно до того,

як повна еквівалентність представляє собою відому ідеалізацію реальної перекладацької практики, так і повна перекладність художнього тексту є далеко не завжди досяжним ідеалом. Іншими словами, принципова перекладність за А. Швейцером допускає відомі втрати, виходячи з того, що ці втрати стосуються лише другорядних і менш суттєвих елементів тексту, і припускає обов'язкове збереження його головних функціональних домінант. Саме в цьому дослідник бачить один з провідних принципів художнього перекладу [75, с. 110].

Те ж саме можна сказати і про класичне поняття адекватності перекладу, що займає одне з центральних місць у перекладацькій теорії і практиці. С. Беркнер визнає, що художній переклад є по своїй суті мовною творчістю, і тому його адекватність погано піддається аналізу [7, с. 24]. Така думка, на наш погляд, абсолютно правомірна - адже, якщо зміст художнього твору ще якось можна оцінити за якимись формальними ознаками, то вже емоційний вплив перекладу на читача не піддається ніякому кількісному вимірові.

Розглядаючи збереження і передачу гумору в іншомовному тексті (тобто вірне транскодування авторської інтенції на МП), наше дослідження, таким чином, тісно торкається питання прагматики перекладу. Тому, вважаємо за доцільне, зупинитися на стислому огляді цього питання. Отже, будь-який переклад можна умовно розглядати з трьох точок зору: семантико-сислової (що саме сказано і що під цим мається на увазі), стилістичної (як сказано і що сказано, які стилістичні прийоми при цьому використано), і, нарешті, прагматичної (навіщо сказано те, що сказано, на яку реакцію розраховував автор твору).

Характер прагматичного наміру тексту, згідно В. Комісарову, обумовлюється трьома основними факторами:

1. зміст висловлювання (наприклад, реакція на звістку про смерть буде іншою, ніж звістка про виграш в лотерею);
2. характер складових висловлювання знаків, оскільки одне й те саме повідомлення може бути по-різному оформлено;
3. прагматичний вплив залежить також і від рецептора (звістка про смерть буде сприйнято близькими інакше, ніж сторонніми людьми) [36].

З усього цього випливає, відзначає В. Комісаров, що прагматичний вплив, обумовлений змістом і формою висловлювання, може реалізуватися не повністю або взагалі не реалізуватися по відношенню до якогось типу рецептора [36, с. 152]. Аналіз змісту і форми тексту дозволяє визначити цей потенціал, але це ще не визначає характер реального впливу тексту на різних рецепторів. Оскільки будь-яке висловлювання проводиться з метою отримати певний комунікативний ефект, то прагматичний потенціал складає найважливішу частину змісту висловлювання. Тому при перекладі тексту перекладачеві необхідно піклуватися про досягнення бажаного впливу на рецептора, відтворюючи або видозмінюючи прагматичний потенціал тексту. Про це також писав Ю. Найда, розмежовуючи два види еквівалентності: формальну і динамічну, де формальна «орієнтована на оригінал», а динамічна, відповідно, «на реакцію Рецептора» з прагненням забезпечити рівність сприйняття читачем перекладу. Подібний прийом припускає адаптацію лексики та граматики з метою забезпечити звучання перекладу так, ніби «автор написав на іншій мові» [85, с. 58].

Зрозуміло, що в залежності від різних груп текстів градація прагматичних відносин буде відповідно варіюватися. Найбільш легко передається прагматична спрямованість текстів, що мають однаковий прагматичний інтерес для читачів перекладу (наприклад, науково-технічна література).

Таким чином, ми підійшли до питання, що нас цікавить найбільше - як саме гумор чи комічний елемент функціонують у перекладі, у тому числі при відтворенні іронічних детективів.

За твердженням К. Воллеса, з усіх похідних мови гумор найбільш культурно і ситуаційно специфічний [92, с. 75], що становить великі труднощі для його вторинного тлумачення і перекладу. Д. Рафаельсон-Вест наводить, як приклад, сатиру, яка насміхається над речами, які можуть бути святинями (або політично, соціально, етично і т.д. важливими) у вихідній культурі [88]. Гумор в очах реципієнта завжди суб'єктивний - комусь смішно, а комусь ні. Внаслідок цього, комічний компонент тексту (зокрема, такі форми гумору як іронія і сатира) може легко вислизнути від перекладача і залишитися просто нерозпізнаним у силу особливостей своєї структури.

На додачу, самі системи мов абсолютно різні - там, де структура однієї мови надає безмежні можливості для комічного варіювання, інша мова залишається безсилою. І, нарешті, сам характер гумору полягає не стільки в думці, скільки в її формі (кожен, хто коли-небудь намагався пояснити жарт іншому, знайомий з цим феноменом - без належної форми гумор припиняє своє існування).

Тому, коли в загальній теорії перекладу величезна увага приділяється інформативному змістові тексту і його адекватному перенесенню на мову перекладу (за словами Ю. Найди: «Все, що сказано на одній мові, може бути сказано і на іншій, у випадку, якщо форма не є безумовною та обов'язковою частиною висловлювання» [85, с. 4]), у нашому випадку саме умова форми гратиме ключове і вирішальне значення.

Переклад, як зазначає К. Воллес, представляє собою ідеальну можливість близького вивчення функцій і технік гумористичного компонента тексту,

оскільки в процесі перекладу перекладач зобов'язаний ідентифікувати, яким способом була створена та чи інша комічна ситуація, які прийоми були використані автором, і на яку реакцію слухача гумор розраховується [92, с. 75]. Таким чином, на думку А. Лібольда, переклад гумору передбачає скрупульозне декодування комічного елемента в рамках оригінального контексту, його перенесення в інший лінгвістичний та культурний простір, і, нарешті, його одягнення в нову мовну форму, яка, у свою чергу, повинна успішно відтворити намір оригінальної вихідної фрази і викликати відповідну реакцію у читацької аудиторії [82].

Д. Рафаельсон-Вест поділяє гумор на три основні групи, в залежності від критерію потенційної перекладності [88]:

1. універсальний (universal);
2. заснований на компоненті вихідної культури (culture based);
3. лінгвістичний (linguistic).

Першу групу, умовно названу «універсальним гумором», виділяють як таку, що створює найменше труднощів у перекладацькій роботі. Даний тип гумору, як правило, зрозумілий і легко розпізнається незалежно від приналежності до того чи іншого культурного середовища / мовної групи, оскільки в його основі лежать загальнолюдські, універсальні реалії і він, як правило, ґрунтується на комізмі ситуації.

Прикладами можуть слугувати жарти про чоловіків і дружин, дотепні висловлювання дітей, жарти про роботу і начальство тощо. Ситуативний або універсальний тип гумору без особливих втрат може бути перенесений у чуже лінгвістичне середовище.

Значно більше складнощів створює друга група, куди відносять жарти, що ґрунтуються на культурі вихідної мови. Даний тип гумору набагато важче піддається перекладу через відсутність аналогічного фону в мові перекладу, і передбачає хоча б певні мінімальні знання про вихідне культурне середовище. Саме тому, він рідше викликає адекватну реакцію у «культурно непідготовленої» аудиторії, тому що найчастіше при перекладі форми гумору залишається незрозумілою його складова ідея, а іноді взагалі не сприймається гумор як такий. Прикладом другого типу гумору можна назвати жарти про національні меншини різних країн, жарти, засновані на специфічних реаліях, вживанні професіоналізмів і жаргонізмів, а також сатиру.

Третю групу класифікації гумору представляє собою лінгвістичний гумор. Даний підвид вже по самій своїй структурі є найбільш складним для декодування на іншу мову, оскільки будується на грі слів, яку, на жаль, найчастіше визначають такою, яка «не перекладається» [88].

Існують три можливі шляхи, якими може керуватися перекладач при відтворенні гумору:

1. Повністю виключити жарт з тексту перекладу (що може негативно позначитися на змісті тексту, проте, в деяких випадках, є виправданим).
2. Залишити жарт, але перекласти його буквально (комічний елемент буде втрачено, але збережено вихідну інформацію) - тут може бути використана виноска перекладача з детальним поясненням жарту у вихідній культурі, особливо, якщо гумор є важливим компонентом тексту;
3. Перекладач може «адаптувати» жарт в мову перекладу, створивши в тексті атмосферу, схожу на вихідну.

Цілком закономірно, що всі три перераховані вище можливості перекладу гумору завжди залежать від конкретної ситуації, і тому універсального рецепту роботи з перекладом гумору не існує. В кожному одиничному випадку перекладач приймає рішення, ґрунтуючись на професійному досвіді й чутті. Можна також відзначити, що в разі перекладу гумору досить широко застосовуються принципи теорії Скопос, відомої саме своєю функціональною спрямованістю.

У випадках, коли складно знайти прямий еквівалент, Скопос-теорія робить можливим більш креативний підхід до перекладу.

3.2 Специфіка вираження гумору в серіалі Теорія Великого вибуху

Комічне як компонент невербальної комунікації та світосприйняття завжди мав велике значення, а також лінгвістичну й інформативну цінність. Під комічним ефектом ми розуміємо вплив і прагматику жартів, заснованих на невідповідності значень, наприклад, буквального і контекстуального, що

викликають при цьому, сміх. Традиційно до засобів створення комічного ефекту прийнято відносити такі стилістичні прийоми, як іронія, сарказм, гра слів, алюзія, перифраз, оксюморон, метафора і метонімія. Представники різних наукових шкіл і традицій виділяють від двох (гумор і сатира) до семи (гумор, сатира, жарт, насмішка, іронія, гротеск, сарказм) основних форм, при цьому в деяких концепціях гумор і сатира розглядаються як дві рівноправні основні форми комічного, а решта (іронія, гротеск тощо) мають статус виразних засобів комічного, які використовуються гумором та сатирою. В лінгвістиці гумор поділяють на три основні групи: універсальний (universal); такий, що базується на компоненті вихідної культури (culturebased); лінгвістичний (linguistic). Специфіка аудіомедіального тексту полягає у взаємодії ряду семіотичних кодів, які покликані формувати значення кінематографічних творів і визначають природу його впливу на цільову аудиторію.

Аудіомедіальний текст розглядається дослідниками як особливий вид тексту+, який являє собою чіткий і довершений витвір, для вираження якого використовується цілий комплекс вербальних (лінгвістичних) і невербальних (іконічних і / або індексальних) елементів. Виділяють наступні складові в структурі аудіомедіального тексту: загальнооцінний елемент, актуальність аудіомедіального тексту як комунікативного цілого, актуальність мовної форми розглянутого типу тексту, сюжетна, тематична і проблематична актуальність аудіомедіального тексту.

У мовних жартах природа комічного породжується саме у вербальній площині, причому ситуація є суто фоном для жарту, його контекстом. Мовні жарти будуються виключно на репліках героїв, які при цьому можуть не виконувати ніяких активних дій, і обставини ситуації взаємодії залишатимуться незмінними та на основних прийомах комічного - езоповій мові, алегорії, деформації, несподіваності, невідповідності, непорозуміння і прийомі викриття через анахронізми.

Засобами актуалізації поетики комічного є п'ять основних груп. Це – видозміна або деформація явищ (перебільшення, темп, відмінний від звичного); несподівані ефекти й вражаючі зіставлення; несумісність у відношеннях і зв'язках між явищами; удаване об'єднання абсолютно різнорідних явищ (невідповідність поведінки героїв обставинам, невідповідність між зовнішністю і сутністю, між формою і змістом та інші невідповідності); утворення явищ, які по суті або за враженням відхиляються від логічної або праксеологічної норми (безглуздість дії або ускладнення простого завдання; непорозуміння, помилка в судженнях; алогізми, абсурдний діалог, логічні інверсії, нісенітниця, безглузді висловлювання).

«Теорія Великого Вибуху» — це американський серіал, який розповідає про чотирьох найкращих друзів: Леонарда Гофстедтера, Шелдона Купера, Говарда Волівца, Раджеша Кутрапалі. Шелдон Купер і Леонард Хофстедтер, живуть в одній квартирі і працюють в Каліфорнійському технологічному інституті. Вказані персонажі – обдаровані фізики, і в своєму роді є геніями, але при цьому мають проблеми зі спілкуванням.

Незважаючи на свій розум, вони зовсім не пристосовані до звичайного життя. Кожен день вони стикаються з проблемами, але виявляються зовсім не готовими до них, не кажучи вже про їх дозвілля. Їм набагато простіше займатися науковою діяльністю: проводити досліди, робити відкриття, доводити теореми. Особливо Шелдон, який має IQ 187 балів, та постійно зазнає проблем з комунікацією.

3.3 Перекладацькі трансформації та специфіка перекладу гумору в репліках серіалу Теорія Великого вибуху

Перший стилістичний засіб, який використовується для творення комічного ефекту, — це сарказм, який можна знайти в достатній кількості в цьому телевізійному серіалі:

Howard: You know, I'm really glad you decided to learn Mandarin.

Sheldon: Why?

Howard: Once you're fluent, you'll have a billion more people to annoy instead of me (Season 1, Episode -17, CBS, 19.05.2008).

Говард: Ти знаєш, я справді радий, що ти почав вивчати китайську. Шелдон: Чому?

Говард: Бо коли ти навчишся вільно на ній говорити, буде ще один мільярд людей, яких ти будеш дратувати (Сезон 1, епізод 17).

В оригінальному жарті герой на ім'я Говард підкреслює те, що Шелдон, досить специфічний герой з проблемами у спілкуванні з людьми, буде в змозі дратувати ще мільярд людей, окрім нього, якщо вивчить мову, яка, до речі, в перекладі була замінена на китайську. В цьому випадку була застосована генералізація, тобто один з діалектів китайської мови “Mandarin” — мандаринська мова, в перекладі замінили наступним: (88)

Цей приклад демонструє найбільш популярний спосіб перекладу сарказму — створення ідентичного жарту, на ту ж тему, з використанням адекватних відповідників. Завдяки цьому переклад залишається зрозумілим для глядачів, навіть незважаючи на те, що була застосована генералізація щодо мови, яку вивчає Шелдон. В цьому випадку цей факт не грає великої ролі, оскільки сарказм був переданий сповна. Для створення адекватного перекладу важливо також враховувати контекст ситуації та екстралінгвістичні фактори, які завжди присутні у телесеріалах, як у наступному прикладі:

Leonard: Will you please take that stupid hat off?

Howard: No, I want to blend in. Raj: To what? Toy story?

(Season 3, Episode 1, CBS, 21.09.2009).

Леонард: Зніми, будь ласка, цей дурний капелюх.

Говард: Ні, я хочу бути своїм. Радж: Де? В «Історії Іграшок»?

(Сезон 3, епізод 1).

У цьому епізоді головні герої відвідують родину Шелдона, яка проживає у штаті Техас. Говард використовує свої знання, які йому здаються досить обширними, щоб справити гарне враження. Згаданий фрагмент був перекладений українською у такий спосіб: У цьому фрагменті комічне твориться за допомогою саркастичної алюзії до відомого мультфільму «Історія іграшок». Головний герой, Радж, порівнює вбрання, а особливо капелюх Говарда зі схожим образом шерифа Вуді із вищезазначеного мультиплікаційного фільму, та відкрито говорить про його недоречність.

У згаданому прикладі достатньо легко зберегти жарт та передати його реципієнтам вихідного тексту, адже мультфільм «Історія іграшок» добре відомий україномовним глядачам. Тому наведений переклад чудово виконує два завдання одночасно — зберігає алюзію, що присутня в оригіналі, та виконує прагматичну мету сарказму — уїдливо зазначити про недоречність вбрання героя.

В наступному прикладі продемонстровано ще один можливий варіант застосування сарказму — за його допомогою повніше розкривається головний герой — Шелдон:

Penny (tapping Sheldon on the shoulder): Sheldon.

Sheldon (jumping in panic): Aieee ya! Xia si wo le.

Penny: I'm sorry. Look, do you have a second?

Sheldon: A second what? Pair of underwear?

(Season 1, Episode 17, CBS, 19.05.2008).

Переклад

Пенні (стукає Шелдона по плечу): Шелдон.

Шелдон (у паніці): Аййа!

Пенні: Вибач. Є секунда?

Шелдон: На перевдягання? (Сезон 1, епізод 17).

Перекладачам вдалося повністю передати саркастичне зауваження Шелдона в кінці діалогу, яке будується на грі слів, а також на змішуванні контекстів. Англійська лексема “second” має значення не тільки «секунда», але і «другий». Саме на цьому і ґрунтується сарказм головного героя, він жартує, що краще його таким чином не кликати, і не намагатися злякати, адже після 41 цього може знадобитися другий комплект, тобто “second”, нижньої білизни “pair of underwear”.

Оскільки саркастичне висловлювання головного героя українською мовою повністю передає прагматичний намір авторів, можна вважати, що перекладачі виконали дійсно гарну роботу та підібрали вдалий еквівалент, навіть не зважаючи на те, що форма оригінального вислову була втрачена, акцент був зміщений на інший образ, а вираз “Aieee ya! Xia si wo le” взагалі був випущений. Незважаючи на радикальні зміни у тексті, глядачі українського варіанту зрозуміли жарт, тому закадровий сміх був повністю доречним.

В телесеріалі «Теорія Великого Вибуху» також часто використовується гра слів. Наприклад, у сцені, коли Леонард побачив дівчину Пенні, в яку він закоханий до безтями, Шелдон говорить наступне:

Sheldon: Penny for your thoughts (Season 1, Episode 3, CBS, 8.10.2007).

Переклад

Шелдон: Пені на твою думку

Гру слів можна перекласти декількома способами, серед яких: – створення каламбуру у перекладі; – відтворення змісту без гри слів; – застосування іншої стилістичної фігури; – пропуск каламбуру; – пояснення жарту. Важливо розуміти, що в даному прикладі гра слів базується на фразі “penny for your thoughts”, яку вживають, коли хочуть дізнатися про що думає інша людина, особливо під час незручної ситуації.

Оскільки кохану Леонарда звати Пенні, можна зробити висновок, що Шелдон непрямо запитує, як справи з дівчиною, як пройшла їхня зустріч.

Sheldon: his name isn't Toby. Toby is an absurd name for a cricket.

Raj: what would you name him?

Sheldon: an appropriate cricket name. For example, Jimmy.

Шелдон: Його ім'я не Тобі. Тобі абсурдне ім'я для цвіркуна.

Радж: Як би ти його назвав?

Шелдон: Ім'ям яке підходить гравцю. Наприклад Джиммі.

Шелдон і Радж зловили цвіркуна після наполегливих спроб. Радж хотів назвати його Тобі, але Шелдон не згоден, стверджуючи, що замість цього, він запропонував Джиммі, очевидно, не маючи для цього жодного обґрунтування. Ось, Шелдон каже, що «Я розумніший і краще інформований, ніж ви. Я повинен бути тією людиною, яка обере ім'я цвіркуну.»

Sheldon: I've never slept on an air mattress before. No lumber support whatsoever.

Howard: Maybe you'd be happier on a park bench.

Sheldon: I don't see any way to get a park bench in here.

Шелдон: Я ніколи раніше не спав на надувному матраці. Жодної підтримки поперек.

Говард: Можливо, ви були б щасливіші на лавці в парку.

Шелдон: Я не бачу жодного способу встановити тут паркову лавку

Шелдон запитав у Говарда чи може він тимчасово пожити у нього, але скаржився на те, що мотлох підпирає надувний матрац, на якому він може спати. Звісно Говард знав, що лавки менш комфортні. Але він припускає, що Шелдон повинен перестати скаржитися і бути вдячним. Незручності для Шелдона справили глибоке враження на глядачів і викликало багато сміху.

Howard: Look at these women.

Leonard: They are gorgeous.

Sheldon: Oh, wow, nice! Too bad that's a proper noun.

Howard: Oh, look! There's the future Mrs. Wolowitz. No, wait, that's the future Mrs. Wolowitz, with her head in the lap of Oh, what a coincidence! It's the future Mrs. Wolowitz [16].

Переклад

Говард: Подивіться на цих жінок.

Леонард: Вони чудові.

Шелдон: Ох цуцику, добре! Шкода, що немає жодної підходящої серед них

Говард: О, подивіться! Ось і майбутня місіс Воловіц. Ні, зачекайте, це майбутня місіс Воловіц, з головою на колінах..... О, який збіг! Це майбутня пані Воловіц [16].

Пенні не могла подивитися свій власний телевізор тому, що не сплатила рахунку за кабельне телебачення, і прийшла в будинок Леонарда дивитися America'sTopModel. Чотири ботаніки дивилися цю програму в перший раз, і були глибоко захоплені всіма красунями, особливо Говард, який сказав щось, очевидне, яке не відповідає дійсності. Його дивна реакція показала його відношення до красивих жінок. Більше того, він завжди думав, що його слова смішні і розумні, які звучить непристойно від людини зі здоровим глуздом.

Penny: you want to know the most pathetic part? Even though I hate his lying, cheating guts...I still love him, is that crazy?

Sheldon: yes.

Leonard: no, it's not crazy. It's uh...uh...it's a paradox. The paradoxes are part of nature...think about light. If you look at Huygens, light is a wave, as confirmed by the double-slit experiment, but then along comes Albert Einstein and discovers that light behave like particles, too.

Переклад

Пенні: ти хочеш знати найжалюгіднішу частину? Хоча я ненавиджу його брехливість, шахрайство... Я все ще люблю його, це божевільно?

Шелдон: так.

Леонард: ні, це не божевілля. Це... е... це парадокс. Парадокси є частиною природи... подумайте про світло. Згідно з дослідженнями Гюйгенса, світло — це хвиля, що підтверджується експериментом з подвійними щілинами, але

потім Альберт Ейнштейн відкрив у ході досліджень, що світло теж поводитья як частинки.

Коли Леонард і Шелдон зустріли їхню нову сусідку Пенні вперше, вони запросили її на вечерю. Вона розповідала про свого екс-бойфренда, і не могла втриматися від сліз. Леонард намагався заспокоїти її, багато говорив про абстрактну науку. Він говорив ту інформацію, яку не очікувала почути Пенні і чим була дуже здивована. Глядачі сміються від того, що Леонардо нервувався в присутності Пенні.

Нижче ще один приклад з аналогічним комічним ефектом.

Leonard: I should probably give you a heads up about his mother.

Penny: what about her?

Leonard: she's a delightful woman. You'll love her [17].

Переклад

Леонард: Мені, мабуть, варто повідомити вам про його матір.

Пенні: що з нею?

Леонард: вона чудова жінка. Ти її полюбиш [17].

Говард був ображений на зауваження Пенні. Після довгих умовлянь і прохань Шелдона, вона вирішила піти додому до Говарда і вибачитися перед ним. Перед візитом Пенні, Леонард згадує матір Говарда, не даючи адекватної інформації про неї. Тому, коли Пенні зустріла стареньку, був контраст між реальністю і її уявленнями про неї, що в свою чергу створив гумор в аудиторії.

Penny: So, hey. How are things with you and Leslie?

Leonard: Oh. To be honest, I don't think it's going to work out.

Penny: Oh, that's too bad. Well, hey, don't worry. I'm sure there's someone out there who's just right for you.

Leonard: well, what did she mean by that? Was that just a generic platitude or was that a subtle bid for attention?

Sheldon: you know why this hamburger surpasses the Big Boy? This is a single-decker, whereas the Big Boy is a double-decker. This has a much more satisfying meat-to-bun-to-condiment ratio [16].

Переклад

Пенні: Отже, привіт. Як справи у тебе та Леслі?

Леонард: О. Чесно кажучи, я не думаю, що у нас щось вийде.

Пенні: О, це дуже погано. Ну, слухай, не хвилюйся. Я впевнена, що десь існує хтось, хто підходить саме тобі.

Леонард: ну, що вона хотіла цим сказати? Це була просто загальна банальність чи це був тонкий натяк на симпатію та заохочення до дії?

Шелдон: ви знаєте, чому цей гамбургер кращий ніж Big Boy? Це одноповерховий, а Big Boy — двоповерховий. Тому він має співвідносно більшу кількість м'яса відносно булки та приправи [16].

Леонард не був упевнений, чи хоче Пенні привернути його увагу або просто хоче підтримати його і запитав, що про це думає Шелдон. Шелдон дав недоречну відповідь, пояснюючи, чому це гамбургер перевершив Big Boy у великій довжині. Тут зневажаючи максимуму відношень, Шелдон спробував сказати, що він не мав ніякого інтересу до цього питання.

Максима якості базується на дотриманні учасниками діалогічного процесу істинності висловлювань. Такий підхід можна охарактеризувати чіткими вимогами: «Не говори того, що вважаєш неправдивим; не говори того, для чого не маєш достатніх підстав» [1, с. 398].

Відповідно до максими відношення співрозмовники не повинні відхилятися від теми спілкування. Це правило обумовлює конструювання комунікативного процесу на основі релевантних, доречних висловлювань учасників діалогічної взаємодії.

Стосовно способу викладу думки в розмові, чіткості формулювання висловлювань виокремлюють максимуму манери. Співрозмовники покликані уникати незрозумілих і невпорядкованих висловів, неоднозначності, багатослів'я [12].

Дотримання правил принципу кооперації спонукає співрозмовників до ефективного передавання інформації. Навіть за умови порушення окремих максим, що спостерігається в реальному спілкуванні, зазвичай зберігається загальний принцип кооперації [19].

Другим основним принципом спілкування, на думку британського лінгвіста Д. Лінча, є принцип ввічливості. Науковець тлумачить ввічливість як форму поведінки, що заснована на встановленні та підтримці взаємоповаги між співрозмовниками і наголошує на необхідності звести до мінімуму виклад неввічливих думок і доведення до максимуму вираження ввічливих висловлювань [5, с. 37].

Цей принцип формується на основі шести правил: такту, великодушності, схвалення, скромності, згоди та співчуття, що є важливим для педагогічного спілкування.

Так, згідно з максимою такту співрозмовник покликаний завдавати мінімум незручностей іншим.

Максима великодушності застерігає співрозмовників від домінування під час комунікативного процесу.

Дотримання правила (максими) схвалення передбачає, що співрозмовники уникатимуть негативних оцінок інших, а також утримуватимуться від надмірної похвали на межі з лестощами, що особливо важливо враховувати у спілкуванні на рівні «вчитель - учень» [19].

Максима скромності базується на реалістичній самооцінці співрозмовників, що є однією з умов успішної реалізації мовленнєвого акту.

Максима згоди спонукає співрозмовників до уникнення суперечностей і пошуку толерантних способів вирішення конфліктних ситуацій.

Особливо важливою для педагогічного спілкування є максима співчуття, яка передбачає зведення до мінімуму почуття антипатії до співрозмовника; спонукає майбутнього вчителя до вияву турботи про інтереси, бажання, потреби учнів [14, с. 163].

З огляду на соціальну регуляцію спілкування принципу ввічливості часто надають вищого статусу, ніж принципу кооперації, оскільки неввічлива людина може бути позбавлена можливості спілкування [13, с. 100].

Контроль за дотриманням принципів спілкування можуть здійснювати і мовець, і слухач. Тому основним завданням учителя в організації педагогічного спілкування є не тільки дотримання основних принципів і правил комунікативної взаємодії, а й підготовка учнів до ефективного спілкування на різних рівнях: «вчитель - учень», «учень - учень» та ін. на засадах окреслених принципів і максим [19].

У «Теорії Великого Вибуху» ці максими або зневажаються, порушуються або тимчасово призупиняються, так що створюється одне зауваження до гумору за іншим.

Представники теорії релевантності розділяють інтуїтивне переконання Грайса, що висловлювання пробуджують очікування релевантності (доречності, відношення до справи). Але вони:

- а) сумніваються в необхідності як принципу кооперації в цілому, так і його максим;
- б) не схильні надавати велике значення інтерпретації імплікатур з метою встановлення їх експліцитного змісту;
- в) не акцентують характер порушень максим в інтерпретації висловлювань;
- г) не трактують не буквальні висловлювання (у тому числі метафору, іронію і т.д) [7].

3.4 Недотримання максим Способу (ясності)

Люди можуть використовувати незрозумілу або непристойну мову. У таких випадках може виникнути недотримання максим ясності.

Максима способу:

о ясно висловлюй свої думки, а саме:

- уникай неточності;
- уникай двозначності;
- висловлюйся стисло;
- висловлюйся послідовно [23].

Sheldon: so, Leonard, how goes the mimesis?

Leonard: mimesis?

Sheldon: you know, mimesis, an action in which the mimic takes on the properties of a specific object or organism.

Для того, щоб бути гармонійним в колі спілкування Пенні, Шелдон вирішив подивитися футбольний матч з ними, але він не мав ніякого інтересу до нього. Для того, щоб не бентежити Леонарда, Шелдон запитав його про ситуацію

непрямим чином. Тут гумор походить від ще більшої незручності. Шелдон часто робить такі смішні помилки прагнучи показати свої глибокі знання.

Penny: So I've known for a while now that Leonard has had a little crush on me...

Sheldon: A little crush? Well, I suppose so, in the same way Menelaus had a little crush on Helen of Troy [16].

Шелдон думав, що Пенні втрачає інтерес до Леонарда. Замість того, щоб негайно натякнути про це, він порівняв захоплення Леонарда і Пенні, з Менелеєм і Оленою, намагаючись бути смішним.

Неминуче, є ряд проблем та обмежень, пов'язаних з теорією Грайса. Наприклад, різні максими відрізняються за своєю природою, але можуть частково збігатися і важко відрізнитися одна від одної.

Отже, лінгвісти завжди цікавилися питанням: які основні принципи гарантують правильне розуміння мовленнєвого повідомлення. Умови успішної комунікації будуються на принципі кооперації. Теорія імплікатур П.Г. Грайса розкриває спрощену схему передачі й декодування особливих умовиводів (імплікатур). Згідно цієї теорії, для того, щоб відбувся успішний та ефективний процес кооперації, необхідно дотримуватися чотирьох основних конверсаційних максим:

1. максими якості, згідно якої мовленнєвий внесок повинен бути правдивим;
2. максими кількості, згідно якої комунікативний внесок має містити лише необхідну кількість інформації;
3. максими якості, згідно якої внесок до розмови має бути доречним;
4. максими способу, згідно якої потрібно ясно висловлювати свої думки [19].

Ці постулати вважають універсальними, так як вони виводяться із загальних положень принципу успішної кооперації, і їх можна застосовувати для всіх типів мовної взаємодії. Конверсаційні імплікатури проявляються двома способами:

першим - якщо мовець чітко слідує максимам і цього ж очікує і від адресата, в другому випадку - мовець відкрито ігнорує максими [12].

Порушення максим породили багато образних висловів. Так, порушення максими якості, особливо коли обидва компетентні учасники розмови усвідомлюють це порушення, але обмін думками так чи інакше відбувається, призводить до появи іронії або метафори.

Це ж стосується і риторичних питань. Навіть порушення максими кількості, що очевидно призводить до появи тавтології є виправданими, якщо принцип кооперації збережено [12].

Порушення максими релевантності відслідкувати складніше, оскільки важко тлумачити відповідь на питання як невідповідну, хоча таке явище спостерігається під час повної і раптової зміни теми розмови, тощо. Максима спосіб порушується у випадку багатослів'я, тобто там, де можна було б вжити просту репліку замість розгорнутої.

Почнемо з професійних жартів - фізичних:

Sheldon

Why did the chicken cross the Mobius strip? To get to the same side.

Стрічка (смужка) Мебіуса - це топологічний об'єкт лише з однією стороною і лише однією границею. Тобто можна потрапити з однієї точки цієї поверхні в будь-яку іншу, не перетинаючи краю [12]. У цьому полягає комічність даного жарту, а щодо перекладу, то його можна здійснити з нульовою трансформацією:

— Нащо курча пересік смугу Мебіуса? Щоб опинитися на тому самому боці.

У іншому жарті був дещо використаний прийом каламбуру:

-- A neutron walks into a bar and asks, `how much for a drink? The bartender says, `for you, no charge.

Нейтрон - це елементарна частинка, яка не містить електричний заряд, або ж містить нульовий заряд [13]. Спираючись на те, що слово «charge»

перекладається як «заряд», так і «плата, ціна», відповідь бармена можна перекласти як «з вас - нуль». Що стосується перекладу за версією «Кураж-Бамбей» («Тебе хватит, ты уже и так заряжен»), то була допущена помилка, адже нейтрон не є зарядженим. Це викривляє зміст оригіналу. Так, комізм у певному сенсі зберігся, але сам анекдот є абсурдним і несмішним з наукової точки зору.

Роздивимось приклад з гіперболізацією:

— **A `little misunderstanding? Galileo and the Pope had a little misunderstanding.**

У даному епізоді Леонард та Шелдон сваряться, і щоб пояснити, наскільки все серйозно, останній посилається на 17 сторіччя, коли Папа Римський Урбан VIII заарештував (на короткий строк) Галілео Галілея за його книгу «Діалог про дві найголовніші системи світу - птолемеєву і коперникову» і пригрозив йому стратою, якщо той не зречеться своїх переконань [9]. Тобто Шелдон несвідомо перебільшує значущість проблеми, що і породжує комізм. Однак без певних фонових знань, які в усному мовленні (або як у нашому випадку - озвучуванні) пояснити майже неможливо, гумор частково втрачає свою сутність як в оригіналі, так і в перекладі.

Нерідко можна зустріти і елементи сатири:

— **Hope youre hungry.**

— **Interesting. A friendly sentiment in this country, cruel taunt in the Sudan.**

У подібних випадках передати ідею оригіналу, при тому не втративши комічного, зовсім не важко. Але треба враховувати цільову аудиторію, адже у деяких випадках, переклад подібної фрази може бути занадто різким і привести до неприємних наслідків.

Нерідко для створення гумористичної ситуації використовуються порівняння, які зазвичай містять сатиричний зміст:

— **He blessed me with two other children who are dumb as soup.**

У нас можна спостерігати наявність подібної тенденції, тому якщо не вдається знайти повний еквівалент тому чи іншому виразу, то можна використати будь-яке інше словосполучення, яке має таке саме змістове навантаження. У цьому випадку, наприклад, «dumb as soup» можна перекласти як «тупа як ступа» або «тупий як пень», при цьому не втрачаючи ідею оригіналу.

Penny: Oh, come on, you know, Leonard's had girls over before, right?

Sheldon Leonard's had girls. But Oh, that is so... so...

Lesley: I'm sorry, I've got to run, if you come up with an adjective, text me. (Leaves).

Sheldon: Inconsiderate, that is the adjective, inconsiderate

Переклад

Пенні Та годі, невже Леонард раніше не приводив до себе дівчат?

Шелдон У Леонарда були дівчата Але це так... так...

У перекладі фрагменту використовуємо стратегію перекладної антонімії: Пенні: Та годі, невже Леонард раніше не приводив до себе дівчат? [8] Дійсно, Пенні зацікавлена й не вірить у те, що в Леонарда раніше не траплялося побачень із дівчатами, проте в оригінальному тексті серіалу цей персонаж будує свою питальну репліку через ствердну конструкцію: Leonard's had girls, додаючи наприкінці лексему-уточнення right, аби переконатися, що її думки мають відношення до реального стану подій, є слухними та доречними.

Це трансформація граматичної побудови речення для того, аби актуалізувати семантику заперечності, яка, вочевидь, має підсилити міру здивування героїні серіалу від отриманої інформації.

Lesley: I'm sorry, I've got to run, if you come up with an adjective, text me. (Leaves).

Sheldon: Inconsiderate, that is the adjective, inconsiderate

Переклад

Лесли: Вибачте, я мушу бігти, якщо ти придумаєте прикметник, напишіть мені.

Шелдон: Неуважний, тобто прикметник, неважливий

Із цього оригінального фрагменту ми бачимо, що Шелдон перебуває у певному заціпенінні, він розгублений, йому йдеться навіть не про те, щоб висловитися, а про те, аби бодай розгорнути настільки невдало висловлену думку. Слід відзначити, що україномовний перекладач «Теорії Великого Вибуху» вдається до використання повної еквівалентності при перекладі наведеного речення: Шелдон: О, це так... так... [8]

На нашу думку, такий підхід до перекладу є правильним, оскільки яскраво виражені україномовні замітники для уривчастого мовлення героя серіалу відсутні.

При цьому повністю збережена структура оригінального речення, від чого рівень його зрозумілості для україномовних глядачів абсолютно не знизився, відтак, це також є цінним здобутком авторів українського перекладу.

Leonard (in a Yoda voice): A bad feeling I have about this, mmm-hmmm [9].

Відзначимо, що вже у сценарному варіанті наявна указівка на те, як саме має промовлятися наведена фраза – in a Yoda voice, тобто голосом Йоди.

Як відомо, Йода є магістром Ордену джедаїв і одним із головних персонажів класичної кінематографічної саги «Зоряні війни».

Слід зауважити, що практично всі представники основного квартету персонажів «Теорії Великого Вибуху» є затятими фанатами «Зоряних війн», відтак, вживання фраз та цитат із цієї серії фільмів є для них типовою поведінковою ознакою.

Стосовно ж мовлення Йоди, наблизитись до якого тут акторам пропонує автор сценарію, то слід відзначити, що воно є сповненим (а подеколи й переповненим) різноманітними інверсіями, що зустрічаються практично в кожному реченні, виголошеному Йодою. Так, він надає перевагу такому порядку слів у реченні, як «об'єкт – суб'єкт – предикат».

Як бачимо, аналізована репліка Леонарда цілком відповідає наведеним вимогам, деталізуючи їх за допомогою додаткового об'єкту, вжитого вже після предикату. Відповідно, від перекладача вимагалось уподібнити це речення в перекладі до манери мовлення Йоди, що, на нашу думку, вдалося йому частково: Леонард (промовляє голосом Йоди): Погане передчуття з цього приводу маю я [8]. Як бачимо, перекладач піддав інверсії весь зміст речення, не скориставшись наведеною схемою «об'єкт – суб'єкт – предикат», тобто дещо видозмінивши структуру оригінального речення.

Проте зазначений підхід не є абсолютно помилковим, оскільки стиль мовлення магістра Йоди давно здобув популярність навіть серед тих телеглядачів, які ніколи не бачили «Зоряні війни», внаслідок чого така манера висловлювання спричинила появу численних пародій.

Оскільки ж серіал «Теорія Великого Вибуху» є гумористичним, то невелике відхилення від канону утворення речень, запозиченого з іншого кінематографічного твору, може так само розцінюватися в пародійно-гумористичному дискурсі.

Розглядаючи тропи у контексті стилістики (В. А. Кухаренко) вони поділяються на лексичні (Metaphor, Metonymy, Synecdoche, Pun (play of words), Irony, Epithet, Hyperbole, Understatement, Oxymoron), синтаксичні (Rhetorical Question, Chiasmus, Suspense, Apokoinu Constructions) та лексико синтаксичні (Antithesis, Climax, Anticlimax, Simile, Litotes, Periphrasis). У контексті семасіології тропи

розділяються на засоби виразності (фігури заміщення) та стилістичні прийоми. (О. М. Мороховський).

Домінантним принципом побудови гротеску виступає контраст: взаємодія слів з несумісними в загально мовному контексті значеннями, алогічні, несподівані поєднання понять (в тому числі оригінальна авторська 8 метафора); взаємодія слів з різним стилістичним маркуванням; взаємодія нейтральної та емоційно забарвленої лексики; внутрішній контраст у неологізмах; свідоме порушення правил сполучуваності, яке спричиняє появу цікавих конотацій і руйнує уявлення про традиційну «взірцевість» і стильову досконалість художнього тексту» (А. В. Моклиця).

Аналог – це результат перекладу за аналогією за допомогою вибору одного з декількох можливих синонімів:

Leonard: It sounds wonderful. Penny: It was. Until I fell in love with a jerk! – Леонард: Звучить здорово. Пенні: Так, поки я не закохалася в одного козла!

Згідно онлайн-словника американського сленгу, слово «jerk» означає «mean person». Слово «mean» перекладається як «низький, підлий». Отже «jerk» – це низька, підла людина. Цілісне перетворення – це повне перетворення лексичної одиниці, аж до цілого речення. Penny: Holy smokes!

В онлайн-словнику американського сленгу дається таке визначення цього виразу: «an exclamation of surprise». Українською мовою прийнято перекладати це таким же вигуком, за допомогою зниженої лексики: «чорт забирай, ну і ну, ось тобі й маєш» (існує безліч варіантів). Тому, можна перекласти дане речення наступним чином: Пенні: Здуріти! Це сленговий вираз, що означає подив. Калькування – прийом перекладу лексичної одиниці оригіналу шляхом заміни її складових частин – морфем або слів. Leonard: No problem. – Леонард: Без проблем. «Then I believe that God created the world in six days, 9 and on the seventh,

he made you to annoy me». – «Ну а я вірю, що Бог створив світ за шість днів, а на сьомий день він створив тебе, щоб ти набридав мені».

Для передачі комічного ефекту було використано калькування. Слід відзначити, що за допомогою даної лексичної трансформації переведена більша частина вихідного тексту; додавання: для надання більшої емпатичності вислову в тексті було додано іменник «день», є імпліцитним компонентом значення.

У наступному контексті англійське прислів'я має наступний переклад: «Побачив Пенні – підчепи – в нагороду щастя отримай».

Таким чином, можна помітити, що з метою передачі змісту оригіналу перекладач використовував калькування з невеликою зміною вихідного значення.

Leonard: Penny, you're on fire! Penny: Yeah, so Sheldon is .

– Пенні, ну ти даєш! – Так. Даю Шелдону зрозуміти, як треба грати.

Leonard: Here's an idea. I'm just throwing it out there, friends who have sex. Penny:

Good night, Leonard. Leonard: 'Kidding. Just a couple of friends goofin 'around.'

Sheldon (in his sleep): No, Goofy, no . – Слухай, просто пропозиція. А як щодо дружби з сексом? – На добраніч, Леонард. – Та жартую я! Просто будемо дуріти, як Гуфі і його команда. – Ні, Гуфі, не треба!

Для розуміння представленого каламбуру також необхідно знати, що після кожної зустрічі з цим мультиплікаційним персонажем Шелдону сняться кошмари. Даний каламбур побудований на співзвуччі імені «Гуфі» і фразового дієслова «goof around» («дуріти, валяти дурня»). Комічність полягає в тому, що навіть згадки імені Гуфі досить, щоб змусити підсвідомість Шелдона відреагувати. Дослівний переклад репліки Леонарда звучить так: «Просто друзі, які дуріють». Через відсутність в мові співзвучного імені «Гуфі» вирази зі значенням «дуріти», застосовувався прийом описового перекладу.

Емпатизація може розглядатися як частина стратегії доместикації і виправдана з наступних причин: необхідністю лінгвокультурної адаптації; прагненням зберегти / підсилити / створити комічний ефект We were going to throw his Kindle

outside, ... and let him freeze to death . – Ми збирались викинути його «Кіндл» і дати врізати дуба від холоду. Оригінальний нейтральний вираз let him freeze в перекладі замінюється на просторічне вульгарне «врізати дуба». Таким чином посилюється коннотативна складова фрази Леонарда, який згадує почуття всієї компанії щодо поведінки Шелдона під час арктичної експедиції. I like the new look. – Мені подобається твій новий імідж. Нейтральне like перекладається за допомогою сленгового слова «відпадно» за допомогою комплексної трансформації, що підсилює розмовний характер фрази. 10 Транскрибування – прийом перекладу лексичної одиниці оригіналу шляхом відтворення її форми буквами мови, що, відтворюють звукову форму іншомовного слова.

Penny: Am I just an idiot who picks giant losers?

– Пенні: Я що, ідіотка, яка вічно зв'язується з лузерами?

Слово «лузери» означає «невдахи» і стає все більш популярним в українській мові.

Опущення – прийом, при якому лексично і семантично надлишкові слова піддаються вилученню з тексту.

Leonard: Come on, you know how it is with breakups. Sheldon: No, I do not ... and neither do you .

– Леонард: Ну, ти ж знаєш, як це буває. Шелдон: Ні, і ти теж.

В цьому випадку застосовувалася така перекладацька трансформація як опущення.

У наступному прикладі застосувався антонімічний переклад, замінивши слово «брудно» на «чисто». Howard: You know, psychology journals, Internet research, and there's this great show on VH-1 about how to pick up girls .

При перекладі сленгу важливо зберегти образ, що лежить в основі того чи іншого виразу. Тому дану фразу переклали в такий спосіб:

Говард: Журнали по психології, статті в інтернеті, і на VH-1 є класна передача, про те, як клеїти тьолочок. «Телички» – це сленгові порівняння дівчат. Завдяки

мові й поведінці героя стає зрозуміло, що такі фрази типові для нього. Тому при перекладі застосували прийом заміни.

Нульовий переклад: Говард, американець єврейського походження, шантажує Шелдона тим, що може організувати йому зустріч з його кумиром Стівеном Хокінгом, змушуючи бідолаху робити всілякі принизливі речі: з'явитися в університетській їдальні в короткій сукні або почистити численні пряжки його ременів від крапель, з унітазу.

Після того, як Шелдон бездоганно справляється з останнім завданням, Говард каже: Howard: Sheldon, these look great. They're like magnificent little crowns to hang over my magnificent little jewels. – Шелдон, це відмінна робота!

Вони виглядають як маленькі блискучі корони, які прикрашають мої скарби. Підставою для гри слів в даному прикладі послужив авторський неологізм «jewels», складений способом словоскладання слів «jew» («Єврей») і «jewel» («коштовність, скарб»).

Необхідно згадати, що навколо того факту, що Говард – єврей, в серіалі будується значна кількість жартів; в даному прикладі комічність також обумовлена цим фактом: кажучи «my jewels». У даному випадку використовувався прийомом оригіналу. При перекладі слова «jewels» не як окказіоналізма, а зі значенням «Скарби», зафіксованим словником, комічність ситуації не втрачається, внаслідок чого прийнято рішення про нульову передачу гри слів.

ВИСНОВКИ

За допомогою методу суцільної вибірки, ми проаналізували серіал «Теорія великого вибуху». В результаті дослідження, було виявлено, що лексичні трансформації зустрічаються найчастіше, в порівнянні з іншими перекладацькими трансформаціями. При аналізі перекладу категорії комічного, нами були виявлені наступні прийоми перекладу: підбір аналогів, лексичні трансформації (цілісне перетворення, транскрибування, калькування) та лексико-граматичні трансформації (описовий переклад, опущення, антонімічний переклад). Це свідчить про те, що величезному різноманіттю мовних засобів вираження, відповідає не менша різноманітність засобів. Наявність шляхів перекладу з англійської мови на українську не говорить про відсутність складнощів при перекладі. Це пов'язано також з необхідністю адекватної передачі не тільки змісту, а й експресивно стилістичного забарвлення засобів категорії комічного, що, в свою чергу, спонукає перекладачів до пошуків оптимальних рішень проблем.

Під час роботи над перекладом кінематографічного тексту перекладач стикається з низкою проблем, які можуть виникати на фонетичному, лексичному, граматичному, прагматичному, паравербальному рівнях.

Через різницю в лексичному складі мов оригіналу та перекладу, відмінності в побудові граматики, неспівпадіння в ідіоматичному та паремійному фонді перекладач змушений не лише виконувати детальний, грамотний і точний переклад, а й забезпечити збереження ідіостилю автора. Вирішенням описаних вище проблем при перекладі кінематографічного твору, зокрема, серіалу «Теорія Великого Вибуху» є застосування перекладацьких трансформацій.

Саме застосовуючи трансформації, перекладач може забезпечити детальний переклад іноземного кінематографічного твору, при цьому зберігши зміст, національний колорит країни, де відбуваються описані автором події, специфіку мови оригіналу. Лише тоді вдасться зберегти закладені авторами серіалу ідею і емоційний вплив на читача. Успішне віднаходження доречних

еквівалентів при перекладі кінематографічних творів становить одну з основних проблем перекладознавства.

Щоб досягнути еквівалентності тексту оригіналу з перекладом, перекладач використовує перекладацькі трансформації, тобто перетворення, заміни у процесі перекладу однієї форми вираження іншою. Отже, усі труднощі перекладу усуваються за допомогою умілого застосування перекладацьких трансформацій.

-

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азнаурова Е.С. Стилiстичний аспект номiнацiї слова як одиницею мови // Мовна номiнацiя (види найменувань).: [монографiя] / Азнаурова Елеонора Сергiївна – М.: Просвiтництво, 1977. – С.86 – 129.
2. Аникiн Г.В., Михальська Н.П. Iсторiя англ. Лiтератури: [наук.видання] / Г.В.Аникiн, Н.П.Михальська. – М.: Вища школа, 1985. – 431 с.
3. Арнольд I.В. Стилiстика сучасної англiйської.: [Навч. посiбник] / Iрина Володимирiвна Арнольд – Л.: Просвiтництво, 1973. 200 – 304 с.-С200
4. Аристотель "Поетика. Риторика" - Азбука, 2014 р - 320с - С60-65.
5. Баранова С.В., Трофименко О.В. Проблеми перекладу форм комiчного на українську мову (на матерiалi англiйських телесерiалiв) / С.В. Баранова, А.В. Трофименко // Науковий вiсник Мiжнародного гуманiтарного унiверситету. Серiя "Фiлологiя". - Вiп. 40. - 2019. - С. 62-65.
6. Белл Д., Белл Б. Англiйська з посмiшкою. Читання заради користi та задоволення / Д. Белл, Б. Белл. - М.: Sigma-Press, 1999. - 155 с.
7. Болдирєва Л.М. Стилiстичнi потенцiї фразеологiчних одиниць у галузi гумору, iронiї та сатири: [монографiя] / Лариса Михайлiвна Болдирєва / Питання лексикологiї нiмецьких мов. – М., 1979. – Вiп. 139. – С. 48-62..
8. Барсукова В.І., Топачiвський С.К. Перекладацький пiдхiд до класифiкацiї жартiв / В.І. Барсукова, С.К. Топачiвський. - Житомир, 2014. - 6 с.
9. Борєв Ю.Б. Про смiшне ...: [монографiя] / Юрiй Борєв - М: Мистецтво, 1957. - 232 с -С35
- 10.Бронський I.Ю. Про використання фразеологiчних одиниць англiйської мови для створення комiчного ефекту: [уч.посiбник] / Юрiй Петрович Вронський / Питання фiлологiї та iсторiї викладання iноземних мов. – Ставрополь, 1976. – С. 39-56.
- 11.Бузаджi Д.М. Векторний сенс. Про функцiональний пiдхiд до перекладу/Дмитро Бузаджi// Журнал перекладачiв «Мости». - М.: Р.Валент, 2008. - № 3 (19). - С. 43-59.
- 12.Воробйова I.А. Концепт “гумор” у британській лiнгвокультурi / I.А. Воробйова // Вченi записки Таврiйського нацiонального унiверситету iм. В.І. Вернадського. Серiя “Фiлологiя. Соцiальнi комунiкацiї”. - Сiмферополь: Таврiйський нацiональний унiверситет iм. В.І. Вернадського, 2011. -Т. 24 (63), № 2, год 1. - С. 38-42.
- 13.Воробйова О.П. Текстовi категорiї та фактор адресата / О.П. Воробйова. - Київ: Вища школа, 1993. - 200 с.
- 14.Вербицька М.В. Лiтературна пародiя як об'єкт фiлологiчного дослiдження: [уч. посiбник] / Марiя Валерiївна Вербицька / - Тбiлiсi: вид-во Тбiлiсокого ун-ту. – 1987. – 166 с.
- 15.Виноградов В. В. Стилiстика. Теорiя поетичної мови. Поетика: [пiдручник] / Вiктор Володимирович Виноградiв / - М., 1963. 35 - 100с.

16. Гальперін І.Р. Стилїстика англїйської мови: [пїдручник] / Ілля Романович Гальперїн / - М: Вищ. шк., 1977. – 332 с.
17. Гюббенет І.В. До проблеми розумїння лїтературно – художнього тексту (англїйською матерїалї): [Учеб. посїбник] / Ірина Володимирївна Гюббенет
18. Дземїдок Б. Про комїзм: [монографїя] / Богдан Дзедїдок – М.: Прогрес, 1974. – 284 с. 224с
19. Дзикович О.В. Інституцїональний аспект телевізїйного дискурсу / Ольга Володимирївна Дзикович // Науковий вїсник Волинського 52 національного унїверситету іменї Л. Українки: Фїлологїчні науки. - Языкознавство № 7. - Луцьк, 2010. - С. 105-108.
20. Елїстратова А. Англїйський роман епохи Просвітництва: [монографїя] /
21. Елїстратова Ганна Аркадїївна. - М: Наука, 1966. - 472 с.
22. Жук Є.Є. Лїнгуокультурна специфіка вербалїзацїї комїчного у мовї творїв О. Єнрі та П.Є. Вудхауза: дис. ... канд. фїлол. наук: 10.02.19. М., 2016. 218 с.
23. Затонський Д. Мистецтво роману та ХХ столїття.: [пїдручник] / Затонський, Дмитро Володимирович.: Художня лїтература, 1973. 196 -536 -с.
24. Землянова Л.М. Сучасна американська фольклористика. Теоретичні напрями та тенденцїї / Л.М. Землянова. - М.: Наука, 2005. - 312 с.
25. Іванова І.М. Сатира та іронїя у творчостї пїзнього Г.В. Іванова // Феноменологїя влади у сатирї. Колективна монографїя за ред. В.В. Прозорова, І.В. Кабановї. - Саратов: Вид. центр «Наука», 2008. - 258 с.
26. Кисельова Р.А. Стилїстичнї функцїї авторських неологїзмїв у сучаснїй англїйськїй комїчнїй та сатиричнїй прозї // Учений. зап. Ленїнгр. пед. ін-та іностр. яз.: Питання теорїї англ. та русьвий. мов: [наук. вид.] / Кисельова Раїса Андрїївна – Вологда, 1970. – Т. 471. – С. 43-53
27. Карасїк О.В. Лїнгуокультурнї характеристики англїйського гумору: дис. ... канд. фїлолог. наук: 10.02.04. Волгоград, 2001. 196 с.
28. Карасїк В.І. Мовне коло: особистїсть, концепти, дискурс. Монографїя. М: Змїна, 2002. 477 с.
29. Кожинов У. Походження роману.: [монографїя] / Кожинов Вадим - Валерїанович - М.: Радянський письменник, 1963. 300 - 440С.
30. Красїкова О.В. Вступнї елементи речення як стилїстико-синтаксичний прийом у творах Джерома К. Джерома // Специфіка та еволюцїя функцїональних стилїв: [Зб. наук. ст.] / Красїкова Ольга Вікторїївна – Пе-рм, 1979. – С. 136-144.
31. Кяз-їмов Г. Теорїя комїчного. Проблеми мовних засобїв та прийомїв. /Кяз-їмов, Газанфар Ширїн

32. Іва-нова І.М. Сатира та іронія у творчості пізнього Г.В. Іванова // Феноменологія влади у сатирі. Колективна монографія за ред. В.В. Прозо-рова, І.В. Кабанової. - Саратов: Вид. центр «Наука», 2008. - 258 с.
33. Ільїна -О.К. Особливості англійського жарту/О.К. Ільїна // Росія та Захід: Діалог -культур. Збірник статей XIII міжнародної конференції 26-28 листопада 2009 року. - М., 2010. - Випуск 15. - Ч. 1. - С. 154-162.
34. Карасік -О.В. Лінгвокультурні характеристики англійського гумору: дис. на соїск. -вченого ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Німецькі мови» / Ка-расік Андрій Володимирович. - Волгоград, 2001. - 193 с.
35. Карасік В-І. Про типи дискурсу/В.І. Карасик // Мовна особистість: інституційний та персональний дискурс: Зб. наук. тр. - Волгоград: Зміна, 2000. - 228 с.-.
36. Карасік В.І. -Мовне коло: особистість, концепти, дискурс. Монографія. - М.: Зміна, 200-2. - 477 с.
37. Ковалевська -Я.Л. Медіапростір сатирико-саркастичного дискурсу (на прикладі амери-канських онлайн видань) / Я.Л. Ковалевська // Вісник Харківського на-ціонального університету імені В.М. Каразіна. Серія «Іноземна філоло-гія. Методика викладання іноземних мов». - Вип. 84. - 2016. - С. 130-135
38. Кухаренко В.А. П-практикум зі стилістики англійської мови: Підручник / Валерія Андріївна -Кухаренко. - Вінниця: Нова Книга, 2000. - 160 с.
39. Лимарьова Т.Ф. Фу-нкціонально-семантична сутність іронії (на матеріалі англійської та росій-ської мов): автореф. дис. ... канд. філол. наук/Т.Ф. Лімарьова. - Краснодар, 1997. - 19 с
40. Любімова Т.Б. Коміч-не, його види та жанри / Т.Б. Любимів. - М.: Знання, 1990. - 64 с. -
41. Максимов -С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорі-я та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету п-ерекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання: Навчальний п-осібник. / С.Є. Максимів. - К.: Ленвіт, 2006. - 157 с.
42. Мовні засоб-и вираження гумору (на матеріалі творів англійської та американської -літератури XIX-XX століть) : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Титаренко Олена Юрїївна; Київський педагогічний ін-т іноземних мов. -- К., 1993. - 16 с
43. Морохівський О-М. Стилістика англійської мови/О.М. Морохівський, О.П. Воробйова, -Н.І. Ліхошерст, З.В. Тимошенко. - К.: Вищ. школа, 1991. - 272 с. 54-----
44. Наєр В.Л. Продукційні стратегії текстової реалізації категорії комічного / В. Л. Наєр // Стилістичні стратегії текстоутворення. - М.: МДЛУ, 1992. - Вип. 399. - С. 86-94.

45. Назаренко О.В. Українська фразеологія як вираження національного менталітету: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Назаренко Олена Володимирівна; Дніпропетр. нац. ун-т. - Д., 2001. - 18 с.
46. Новицька З.В. Традиції американського гумору ХІХ ст. і мовні засоби комічного у М. Твена: автореф. дис. на здобуття уч. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 "Німецькі мови". - М., 1962. - 19 с.
47. Оленева В.І. Сучасна американська новела. Проблеми розвитку жанру/В.І. Оленева. - К.: Наукова думка, 1993. - 255 с.
48. Підгрушна О.Г. Відтворення англійського гумору в українському художньому перекладі : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.16 / Підгрушна Олена Григорівна. - К., 2005. - 227 с.
49. Побєдоносцева І.Є. Телевізійний дискурс у культурному просторі постмодернізму 2005 року: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавець. наук: спец. 17.00.04/І.Є. Побєдоносцева. - К., 2005. - 20с.
50. Потебня А.А. Мова та народність / А.А. Потебня // Естетика та поетика. - М.: Мистецтво, 1976. - С. 253-285.
51. Пропп В.Я. Проблеми комізму та сміху. Ритуальний сміх у фольклорі (щодо казки про Несміяна). Збори праць В.Я. Проппа / Володимир Якович Пропп; наукова редакція, коментарі Ю.С. Розповідова. - М.: Видавництво "Лабіринт", 1999. - 288 с.
52. Радванська В., Кудрявцева Н. Проблеми відтворення англійського гумору під час перекладу телевізійного шоу "A bit of Fry and Laurie" / В. Радванська, Н. Кудрявцева // Інформаційні технології в освіті. - № 32. 2018. - С. 216 - 222. 55
53. Рожнова О.М. Специфіка перекладу іронії та гумору з англійської мови на російську / Рожнева О.М., Вегнер В.В., Привалов П.М. // Наукові дослідження та розробки молодих учених. Філологія та лінгвістика. - 2009. - С. 124-128.
54. Русакова О.Ф., Русаков В.М. PR-Дискурс: Теоретико-методологічний аналіз. - Єкатеринбург: Інститут філософії та права УРО РАН-Інститут міжнародних зв'язків, 2008. - 282 с.
55. Самохіна В.О. Шутка в сучасному комунікативному просторі Великої Британії та США: монографія / В.О. Самохіна. - Вид. 2-ге, перероб. і дод. - Х.: ХНУ імені В.М. Каразіна, 2012. - 360 с.
56. Скіданова В. Гумор у фольклорній творчості українського народу / Валентина Скіданова // Докс. Збірник наукових праць з філософії та філології / Одеський національний університет ім. І. І. Мечнікова. - Віп. 7 : Межі смішного в бутті та пізнанні людини. - 2005. - С. 111-118.

57. Сичов А.А. Природа сміху чи Філософія комічного / А.А. Сичів; наук. ред. д-р філос. наук Р.І. Олександрова. - Саранськ: Здвоє Мордов. ун-ту, 2003. - 176 с. - ISBN 5-7103-0910-9.
58. Тонких О. Специфіка відтворення гумору при перекладі телесеріалів (на матеріалі телесеріалу «Альф») / О. Тонких, Н. Кудрявцева. // Вісник ХДУ. Серія "Лінгвістика". - № 31. - 2018. - С. 237-241.
59. Шопенгауер А. Зібрання творів: У 6 т. / А. Шопенгауер. - М.: ТЕРРА - Книжковий клуб; Республіка, 2001. - Т. 2.: Світ як воля та уявлення; [Пер. з ним; під. ред. А. Чанішева]. - 560 с.
60. Шабуніна Е.В. Англійський гумор як лінгвокультурне явище (на матеріалі творчості П. Г. Вудхауза) // Вісник Ленінградського державного університету ім. А.С. Пушкіна. 2012. Т.1. Вип.1. З. 196- 203.
61. Шестаков В.П. Англійська література та англійський національний характер. М: Нестор-Історія, 2010. 312 с.
62. Юрковська М.М. Вербальні засоби комічного ефекту на лексичному рівні у креолізованому тексті англійської анімаційної комедії / М.М. Юрківська. // Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах. - Вип. 31-32. - 2016. - С. 71-83.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Cintas J.D. Introduction. The Didactics of Audiovisual Translation / J.D. Cintas. — London : John Benjamins Publishing Company, 2008. — P. 1–18.
2. Colebrook C. Irony / C. Colebrook. — New York : Rutledge, 2004. — 199 p.
3. Вільний тлумачний словник української мови [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.sum.in.ua/ru/dyskurs>. - (01.01.2022).
4. Глінка К. Теорія Гумору [Електронний ресурс] / Костянтин Глінка // Незалежний Бостонський Альманах "Лебідь". - 2004. - № 388. - Режим доступу: <http://www.lebed.com/2004/art3865.htm> - (01.01.2022).
5. Gall L.K. Translating Humor across Cultures: Verbal Humor in Animated Films / Laura-Karolina Gall // The Round Table. Partium Journal of English Studies. — 2008. – Vol.1, №1. — P. 1–11. — ISSN 1844-2021.
6. Давній український гумор і сатира / [упорядник, вступна стаття і примітки Махновець Л.Є.]. — К. : Державне видавництво художньої літератури, 1959. — 496 с. 60
7. Glyn A. The Blood of a Britishman. London: Hutchinson Of London, 1970. 328 p.
8. Kuiper N.A., Martin R.A., & Olinger L.J. Coping humour, stress, and cognitive appraisals [Electronic resource] // Canadian Journal of Behavioural Science, 1993. — P. 81–96. — Access mode : https://www.researchgate.net/publication/232432080_Coping_Humour_Stress_and_Cognitive_Appraisals. — (01.01.2022).
9. Mulkay M. On humor: Its nature and its place in modern society / M. Mulkay. — New York : Basil Blackwell, 1988. — 240 p.
10. Науменко А.М. Лінгвопоетика (текстоведення)/ Науменко Анато Attardo S. Linguistic Theories of Humor / S. Attardo. — Berlin, New York : Mouton de Gruyter, 1994. — 426 p.
11. Perret J. Business Humor. Jokes and How to Deliver them / J. Perret. — New York : Sterling Publishing Co. Inc, 1989. — 192 p.
12. Rubin Louis D. Jr. The Great American Joke / D. Jr. Rubin Louis // Humor in American: An Anthology / [Enid Veron (ed.)]. — New York : Harcourt. Brace Jovanovich, 1996. — P. 255–265.
13. Shanna F. Understanding and Learning Sarcasm [Electronic resource] / F. Shanna. — Access mode : <https://people.howstuffworks.com/sarcasm1.htm>. — (02.01.2022).
14. Словник української мови. Академічний тлумачний словник української мови (1970–1980) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/ghumor>. — (01.01.2022).
15. Stackelberg J. Translating Comical Writing / J. Stackelberg Translation. — 1988. — P. 10–14.

16. Tayler I. Feature: The English sense of Humour [Electronic resource] / Isabel Tayler // Albion Magazine Online / Albion. — 2004. — Vol. 1, issue 2. — Access mode : <http://www.zyworld.com/albionmagazineonline/features2.htm>. — (01.01.2022).
17. Ковалів Ю.І. Літературознавча енциклопедія : [у 2-х т.]. — Т. 2. / Ю.І. Ковалів. — К. : Академія, 2007. — 624 с. 75. Тараненко О. Іронія / О. Тараненко //
18. Котляр О. Про раблезіанство, «перець» та український гумор [Електронний ресурс] / Алла Котляр // Дзеркало Тижня : Суспільство. - 2005. - Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/SOCIETY/pro_rablezianstvo,_perets_i_ukrayinskiy_gumor.html - (01.01.2022).
19. Теорія великого вибуху (Сезон 1, епізод 17) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <https://uaserials.pro/123-teorya-velikogo-vibuhu-sezon1.html>. — (14.01.2022). 89. Теорія великого вибуху (Сезон 1, епізод 17) [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://moviestape.net/katalog_serialiv/melodramy/5498-teorija-velykogo-vybuhu.html. — (01.01.2022).
20. Теорія великого вибуху (Сезон 1, епізод 3) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <https://uaserials.pro/123-teorya-velikogo-vibuhu-sezon1.html>. — (01.01.2022).
21. Теорія великого вибуху (Сезон 3, епізод 1) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <https://uaserials.pro/125-teorya-velikogo-vibuhu-sezon3.html> . — (01.01.2022).
22. Zabalbeascoa P. Humor and translation — an interdiscipline / Patrick Zabalbeascoa // Humor : International Journal of Humor Research. — 2005. — Vol. 18, Issue 2. — p. 185–207.
23. Іронія // Філософський енциклопедичний словник / В.І. Шинкарук (голова редколегії) та ін. ; Л.В. Озадовська, Н.П. Поліщук (наукові редактори) ; І.О. Покаржевська (художнє оформлення). — Київ : Абрис, 2002. — 742 с.
24. Українська мова : енциклопедія / [редкол. : В.М. Русанівський, О.О. Тараненко (співголови), М.П. Зяблюк та ін.]. — К. : «Укр.енцикл», 2000. — 824 с.
25. Winokur J. The Big Book of Irony / J. Winokur. — New York : St. Martin's Press, 2007. — 192 p.

Додаток до магістерської роботи

Номер	Оригінал	Переклад
-------	----------	----------

1.	<p>Howard: <i>You know, I'm really glad you decided to learn Mandarin.</i></p> <p>Sheldon: <i>Why?</i></p> <p>Howard: <i>Once you're fluent, you'll have a billion more people to annoy instead of me</i></p>	<p>Говард: <i>Ти знаєш, я справді радий, що ти почав вивчати китайську.</i></p> <p>Шелдон: <i>Чому?</i></p> <p>Говард: <i>Бо коли ти навчишся вільно на ній говорити, буде ще один мільярд людей, яких ти роздратуєш</i></p>
2.	<p>Leonard: <i>Will you please take that stupid hat off?</i></p> <p>Howard: <i>No, I want to blend in. Raj: To what? Toy story?</i></p>	<p>Леонард: <i>Зніми, будь ласка, цей дурний капелюх.</i></p> <p>Говард: <i>Ні, я хочу бути своїм.</i></p> <p>Радж: <i>Де? В «Історії Іграшок»?</i></p>
3.	<p>Penny (tapping Sheldon on the shoulder): <i>Sheldon.</i></p> <p>Sheldon (jumping in panic): <i>Aieeee ya! Xia si wo le. Penny: I'm sorry. Look, do you have a second?</i></p> <p>Sheldon: <i>A second what? Pair of underwear?</i></p>	<p>Пенні (стукає Шелдона по плечу): <i>Шелдон.</i></p> <p>Шелдон (у паніці): <i>Аййя!</i></p> <p>Пенні: <i>Вибач. Є секунда?</i></p> <p>Шелдон: <i>На переодягання?</i></p>
4.	<p>Sheldon: <i>his name isn't Toby. Toby is an absurd name for a cricket.</i></p> <p>Raj: <i>what would you name him?</i></p> <p>Sheldon: <i>an appropriate cricket name. For example, Jimmy.</i></p>	<p>Шелдон: <i>Його ім'я не Тобі .Тобі абсурдне ім'я для цвіркуна.</i></p> <p>Радж: <i>Як би ти його назвав?</i></p> <p>Шелдон: <i>Ім'ям яке підходить гравцю. Наприклад Джиммі.</i></p>
5.	<p>Sheldon: <i>I've never slept on an air mattress before. No lumber support whatsoever. Howard: Maybe you'd be happier on a park bench.</i></p>	<p>Шелдон: <i>Я ніколи раніше не спав на надувному матраці. Жодної підтримки попереку.</i></p> <p>Говард: <i>Можливо, ви були б щасливі на лавці в парку.</i></p>

	<i>Sheldon: I don't see any way to get a park bench in here.</i>	<i>Шелдон: Я не бачу жодного способу встановити тут паркову лавку</i>
6.	<i>Howard: Look at these women. Leonard: They are gorgeous. Sheldon: Oh, wow, nice! Too bad that's a proper noun. Howard: Oh, look! There's the future Mrs. Wolowitz. No, wait, that's the future Mrs. Wolowitz, with her head in the lap of Oh, what a coincidence! It's the future Mrs. Wolowitz</i>	<i>Говард: Подивіться на цих жінок. Леонард: Вони чудові. Шелдон: Ох цуцику, добре! Шкода, що немає жодної підходящої серед них Говард: О, подивіться! Ось і майбутня місіс Воловіц. Ні, зачекайте, це майбутня місіс Воловіц, з головою на колінах..... О, який збіг! Це майбутня пані Воловіц</i>
7.	<i>Penny: you want to know the most pathetic part? Even though I hate his lying, cheating guts...I still love him, is that crazy? Sheldon: yes. Leonard: no, it's not crazy. It's uh...uh...it's a paradox. The paradoxes are part of nature...think about light. If you look at Huygens, light is a wave, as confirmed by the double-slit experiment, but then along comes Albert Einstein and discovers that light behave like particles, too.</i>	<i>Пенні: ти хочеш знати найжальгіднішу частину? Хоча я ненавиджу його брехливість, шахрайство... Я все ще люблю його, це божевільно? Шелдон: так. Леонард: ні, це не божевілля. Це... е... це парадокс. Парадокси є частиною природи... подумайте про світло. Згідно з дослідженнями Гюйгенса, світло — це хвиля, що підтверджується експериментом з подвійними щілинами, але потім Альберт Ейнштейн відкрив у ході досліджень, що світло теж поводить як частинки.</i>

8.	<p>Leonard: I should probably give you a heads up about his mother.</p>	<p>Леонард: Мені, мабуть, варто повідомити вам про його матір.</p>
	<p>Penny: what about her? Leonard: she's a delightful woman. You'll love her</p>	<p>Пенні: що з нею? Леонард: вона чудова жінка. Ти її любиши</p>
9.	<p>Penny: So, hey. How are things with you and Leslie? Leonard: Oh. To be honest, I don't think it's going to work out. Penny: Oh, that's too bad. Well, hey, don't worry. I'm sure there's someone out there who's just right for you. Leonard: well, what did she mean by that? Was that just a generic platitude or was that a subtle bid for attention? Sheldon: you know why this hamburger surpasses the Big Boy? This is a single-decker, whereas the Big Boy is a double-decker. This has a much more satisfying meat-to-bun-to-condiment ratio</p>	<p>Пенні: Отже, привіт. Як справи у тебе та Леслі? Леонард: О. Чесно кажучи, я не думаю, що у нас щось вийде. Пенні: О, це дуже погано. Ну, слухай, не хвилюйся. Я впевнена, що десь існує хтось, хто підходить саме тобі. Леонард: ну, що вона хотіла цим сказати? Це була просто загальна банальність чи це був тонкий натяк на симпатію та заохочення до дії?</p>

10.	<p>Sheldon: I would suggest something to the effect of singing is neither an appropriate vocation nor avocation for you, and if you disagree I'd recommend you have a CAT scan to look for a tumor pressing on the cognitive processing centers of your brain</p> <p>Penni: This would be so much easier if I were a violent sociopath.</p>	<p>Шелдон: Я вважаю, що спів не є ані підходящим зайняттям, ані покликанням для тебе, і якщо ти не згодна, я б порекомендував зробити КТ, щоб знайти пухлину, яка тисне на центри когнітивної обробки твого мозку.</p> <p>Пенні: Життя було б набагато легшим, якби я теж була жорстоким соціопатом.</p>
11.	<p>Leonard: I've got a solution.</p>	<p>Леонард: У мене є рішення.</p>

	<p>Sheldon: Great. What is it?</p> <p>Leonard: Get out!</p>	<p>Шелдон: Чудово. Що це?</p> <p>Леонард: Забирайся!</p>
12.	<p>Sheldon: Of course you don't. You've never excelled at anything.</p> <p>Penni: I don't understand exactly how did he get any friends in the first place?</p>	<p>Шелдон: Звичайно, ні. Ти ніколи ні в чому не досягав успіху.</p> <p>Пенні: Я не розумію, як він взагалі знайшов друзів?</p>
13.	<p>Leonardo: I understand that you're going through a bit of a career crisis, you're searching for some other area where you can feel valuable and productive, but I need to tell you something. I want you to listen carefully.</p> <p>Sheldon: All right. Go away.</p>	<p>Леонардо: Я розумію, що ти переживаєш певну кар'єрну кризу та шукаєш якусь іншу сферу, де зможеш почуватися цінним та продуктивним співробітником, але мені потрібно тобі децю сказати. І я хочу, щоб ти уважно слухав мене</p> <p>Шелдон: Добре. Йди геть.</p>

<p>14.</p>	<p>Sheldon: I notice you're using titanium. Did you give any consideration to carbon nanotubes? They're lighter, cheaper, and have twice the tensile strength.</p> <p>Radsh There's a diploma in my office that says I have a master's in engineering.</p> <p>Sheldon: You also have a note from your mother that says, "I love you, Bubula." But neither of those is a cogent argument for titanium over nanotubes.</p> <p>Radsh Go away!</p>	<p><i>Шелдон: Я помітив, що ти використовуєш титан. Чи розглядав ти можливість використання вуглецевих нанотрубок? Вони легші, дешевші і мають вдвічі більшу міцність відносно розривів</i></p> <p><i>Радш: У мене в офісі є диплом, у якому написано, що я маю ступінь магістра інженерії.</i></p> <p><i>Шелдон: У тебе також є записка від мами, в якій написано: «Я люблю тебе, Бубула». Але ні те, ні інше не є вагомим аргументом на користь переваги титану над нанотрубками.</i></p> <p><i>Радш: Геть!</i></p>
<p>15.</p>	<p>Leonardo Sorry, somebody's sitting there.</p> <p>Sheldon: Who?</p> <p>Leonardo My Physics Bowl trophy.</p> <p>Sheldon: That trophy is meaningless. I forfeited, therefore you did not win.</p> <p>Leonardo I know someone who would disagree.</p> <p>Sheldon: Who?</p> <p>Leonardo My Physics Bowl trophy.</p>	<p><i>Леонардо Вибач але на цьому місці вже дехто сидить</i></p> <p><i>Шелдон: Хто?</i></p> <p><i>Леонардо Мій кубок з фізики</i></p> <p><i>Шелдон: Цей трофей безглуздий. Я програв, тому ти не виграв.</i></p> <p><i>Леонардо: Я знаю декого хто з цим не згоден Шелдон: Хто ж це?</i></p> <p><i>Леонардо Мій кубок з фізики</i></p>

16.	<p>Leonardo: Let's remember that Sheldon is still our friend and my roommate.</p> <p>Hovard: And what?</p> <p>Leonardo: So nothing. Let's destroy him.</p>	<p>Леонардо: Давайте згадаємо що Шелдон все ще наш друг і мій сусід по кімнаті.</p> <p>Говард: Тож що?</p> <p>Леонардо: Нічого. Давайте знищимо його.</p>
17.	<p>Hovard: A small payload support structure for a European science experimental package that's going up on a space shuttle.</p> <p>Sheldon - Really? How does it work?</p> <p>Hovard: When this is done, it will be attached to the payload bay, and the sensor apparatus will rest on it.</p> <p>Sheldon So, it's a shelf.</p> <p>Hovard: No, you don't understand. During acceleration, it needs to stay perfectly level and provide...</p> <p>Sheldon: Yeah, it's a shelf.</p>	<p>Говард: Невелика опорна структура корисного вантажу для підтримки європейського науково-експериментального пакету, який береться з собою на космічний літак Шелдон: Справді? А як це працює?</p> <p>Говард: Коли я завершу, пакет буде прикріплено до відсіку корисного вантажу, а сенсорний пристрій буде спиратися на нього.</p> <p>Шелдон: Отже, це полиця.</p> <p>Говард: Ні, ти не розумієш. Під час розгону він повинен залишатися ідеально рівним і забезпечувати...</p> <p>Шелдон: Так, це полиця.</p>

18.	<p><i>Leonardo: Is he here?</i></p> <p><i>Hovard: If he were, I wouldn't be.</i></p> <p><i>Radsh: Do you know what he did? He watched me work for 10 min, and then started to design a simple piece of software that could replace me.</i></p> <p><i>Leonard: Is that even possible?</i></p> <p><i>Radsh: As it turns out, yes.</i></p>	<p><i>Леонардо: Він тут?</i></p> <p><i>Говард: Якби він був тут, мене б тут не було.</i></p> <p><i>Радш : Ви знаєте, що він зробив? Він спостерігав, як я працюю протягом 10 хвилин, а потім почав розробляти просту комаютерну програму, яка могла б замінити мене.</i></p> <p><i>Леонард: Це взагалі можливо?</i></p> <p><i>Радш: Як виявилось, так.</i></p>
-----	---	--

<p>19.</p>	<p>Penny: Sit over there. Sheldon (entering, to Penny who is in his spot): Sit over there. Baby wipe? Penny: What do you have.... Leonard and Howard together: Don't! Don't! Don't! Sheldon: I'll tell you why. Leonard and Howard: O-o-oo! Sheldon: I had to sanitize my hands because the university replaced the paper towels in the rest rooms with hot air blowers. Penny: I thought the blowers were more sanitary? Leonard and Howard: Why? Don't! Sheldon: Hot air blowers are incubators and spewers of bacteria and pestilence. Frankly it would be more hygienic if they just had a plague infested gibbon sneeze my hands dry.</p>	<p>Пенні: Сідай там. Шелдон (входить до Пенні, яка на його місці): Сідайте там. Дитяча серветка? Пенні: Що в тебе... Леонард і Говард разом: Ні! Не треба! Не треба! Шелдон: Я скажу тобі чому. Леонард і Говард: О-о-о-о! Шелдон: Мені довелося продезінфікувати руки, тому що в університеті замінили паперові рушники в кімнатах відпочинку на вентилятори. Пенні: Я думав, що сушарки гігієнічніше? Леонард і Говард: Чому? Не треба! Шелдон: Повітряні сушарки є інкубаторами та викиданнями бактерій та чуми. Чесно кажучи, було б гігієнічніше, якби у них просто заражений чумою гібон чхнув мої руки насухо.</p>
------------	--	---

<p>20.</p>	<p>Penny (entering): <i>Out of coffee. Need coffee.</i> Steph: <i>Uh, hello.</i> Penny: <i>Hi! Stephanie, right?</i> Steph: <i>Uh-huh. And, and, and you are?</i> Penny: <i>I'm Penny, I live across the hall. I've heard a lot about you.</i> Steph: <i>Really?</i> Penny: <i>Mm-hmm.</i> Steph: <i>I haven't heard a thing about you. Leonard? Why haven't I heard a thing about this woman who lives across the hall and comes into your apartment in the morning in her underwear?</i> Leonard: <i>She's heard about you because we're, you know, involved and you haven't heard about her because... I never slept with her, I swear!</i> Sheldon: <i>In Leonard's defence, it wasn't for lack of trying.</i> Leonard: <i>Thank you, Sheldon.</i> Sheldon: <i>You're welcome, Leonard.</i> Leonard: <i>Look, I'm just saying, um, Penny is one of our many neighbours, you know, and in our building, neighbours come and go, it's very casual, no dress code. In fact, some mornings I'll just mosey down to the third floor in my pyjamas and have cereal with Mrs. Vartabedian.</i> Sheldon: <i>Really? I have never</i></p>	<p>Пенні (входить): <i>Закінчилася кава. Потрібна кава.</i> Стеф: <i>Привіт.</i> Пенні: <i>Привіт! Стефані, так?</i> Стеф: <i>Ага. І, і, а ти є? Пенні: Я Пенні, я живу через коридор. Я багато чула про тебе Стеф: Справді?</i> Пенні: <i>Гм-хм.</i> Стеф: <i>Я нічого про тебе не чула. Леонард? Чому я нічого не чула про цю жінку, яка живе через коридор і вранці приходить у вашу квартиру в нижній білизні?</i> Леонард: <i>Вона чула про тебе, тому що ми, знаєш, разом, а ти не чула про неї, тому що... Я ніколи не спав з нею, клянусь!</i> Шелдон: <i>На захист Леонарда це було не через відсутність спроб.</i> Леонард: <i>Дякую, Шелдоне.</i> Шелдон: <i>Ласкаво просимо, Леонарде.</i> Леонард: <i>Слухай, я просто кажу, що Пенні одна з наших численних сусідів, знаєш, і в нашій будівлі сусіди приходять і йдуть, це дуже невимушено, без дрес-коду. Насправді, іноді вранці я просто спускаюся на третій поверх у піжамі щоб поїсти каші з місіс Вартабедян.</i> Шелдон: <i>Справді? Мене жодного разу не запрошували на кашу з пані Вартабедян.</i> Леонард: <i>Ти їй не подобаєшся.</i> Гм, ну, ти маєш видалити жовчний міхур, а я маю йти в душ, а Пенні має одягнутися,, тож...</p>
------------	---	--

*once been invited to have
cereal with Mrs. Vartabedian.*

	<p>Leonard: <i>She doesn't like you. Um, well, uh, you have a gall bladder to remove and I have to get in the shower and Penny has clothes to put on, so...</i></p> <p>Steph: <i>Well, it was very nice meeting you.</i></p> <p>Penny: <i>Nice to finally meet you, too.</i></p> <p>Steph: <i>And I'll see you tonight?</i></p> <p>Leonard: <i>Okay, bye-bye.</i></p> <p>Steph: <i>Bye.</i></p>	<p>Стеф: <i>Ну, мені було дуже приємно познайомитися з тобою.</i></p> <p>Пенні: <i>Мені також приємно познайомитися з тобою.</i></p> <p>Стеф: <i>І я побачимось сьогодні ввечері</i></p> <p>Леонард: <i>Добре, до побачення.</i></p> <p>Стеф: <i>До побачення.</i></p>
21.	<p>Howard: <i>So, the girlfriend's buying clothes for you, huh? Sounds serious.</i></p> <p>Leonard: <i>It is actually. In fact, I gave it a lot of thought and I decided it was time for us to live together.</i></p> <p>Howard: <i>Uh, Leonard, huge mistake. There's a whole buffet of women out there and you're just standing in the corner eating the same devilled egg over and over again.</i></p> <p>Leonard: <i>At least I have an egg. What do you have?</i></p> <p>Howard: <i>A veritable smorgasbord of potential sexual partners. See the blonde over there? I can hit on her and you can't.</i></p>	<p>Говард: <i>Отже, дівчина купує тобі одяг, га? Звучить серйозно.</i></p> <p>Леонард: <i>Насправді так.</i></p> <p>Насправді, я багато думав про це і вирішив, що нам пора жити разом.</p> <p>Говард: <i>Леонард, велика помилка. Там цілий буфет жінок, а ти просто стоїш у кутку й їсиш одне й те саме збите яйце знову й знову.</i></p> <p>Леонард: <i>Принаймні, у мене є яйце. Що ти маєш?</i></p> <p>Говард: <i>справжній шведський стіл потенційних сексуальних партнерів. Бачиш там блондинку? Я можу залицятися до неї, а ти ні.</i></p>

22.	<p>Raj: Try to keep up, Howard, I'm killing it.</p> <p>Howard: Yeah, I wish we looked as cool dancing in clubs as we do right now.</p>	<p><i>Радж: Спробуй не відставати, Говарде, я тут все знищую.</i></p> <p><i>Говард: Ех, я б хотів, щоб ми виглядали так само круто, коли танцюємо у клубах, як зараз.</i></p>
-----	--	---

	<p>Leonard: Don't worry, this is exactly how you look when you're dancing in clubs. Raj: You're welcome, ladies. Sheldon: Paradigm-shifting news, gentlemen. (Switches game off)</p> <p>Raj: Dude! I was about to Bollywood this bitch.</p> <p>Sheldon: Earlier today, I invited Professor Stephen Hawking to join me in the popular online game Words with Friends. Moments ago, he accepted my request. Do you understand what that means?</p> <p>Howard: That somewhere right now Stephen Hawking is saying, damn it, I meant to click "no."</p>	<p><i>Леонард: Не хвилюйся, саме так ти виглядаєш, коли танцюєш у клубах.</i></p> <p><i>Радж: Ласкаво просимо, жінки.</i></p> <p><i>Шелдон: Новини, які змінюють парадигму, панове. (Вимикає гру)</i></p> <p><i>Радж: Чувак! Я збирався відправити цю суку до Боллівуду.</i></p> <p><i>Шелдон: Сьогодні я запросив професора Стівена Хокінга приєднатися до мене в популярній онлайн-грі Words with Friends. Кілька хвилин тому він прийняв моє запрошення. Ти знаєш що це означає? Говард: Десь прямо зараз Стівен Хокінг каже: «Блін, я хотів натиснути «ні»».</i></p>
--	---	--

23.	<p>Penny: <i>Oh, I always tear up when the Grinch's heart grows three sizes. Sheldon:</i> <i>Tears seem appropriate. Enlargement of the heart muscle, or hypertrophic cardiomyopathy, is a serious disease which could lead to congestive heart failure. Leonard (singing Deck the Halls):</i> <i>Fa-la-la, la-la-la, la-la-la.</i></p>	<p>Пенні: <i>О, я завжди плачу, коли серце Грінча збільшується на три розміри.</i> Шелдон: <i>Сльози здаються доречними. Збільшення серцевого м'яза, або гіпертрофічна кардіоміопатія, є серйозним захворюванням, яке може призвести до застійної серцевої недостатності.</i> Леонард (співає <i>Deck the Halls</i>): <i>Фа-ла-ля, ля-ла-ля, ля-ля-ля.</i></p>
24.	<p>Penny: <i>You really didn't like it, Sheldon?</i> Sheldon: <i>No, on the contrary. I found the Grinch to be a relatable, engaging character,</i></p>	<p>Пенні: <i>Тобі це справді не сподобалося, Шелдоне?</i> Шелдон: <i>Ні, навпаки. Я вважав, що Грінч був знайомим, привабливим персонажем, і я був</i></p>
	<p><i>and I was really with him right up to the point that he succumbed to social convention and returned the presents and saved Christmas. What a buzz kill that was. Leonard: When we watch Frosty the Snowman, he roots for the sun. Sheldon: Excuse me, but the sun is essential for all life on Earth. Frosty is merely a bit of frozen supernatural ephemera in a stolen hat. A crime, by the way, for which he is never brought to account. Leonard (continuing Deck the Halls):</i> <i>Fa-la-la-la-la, la-la-lala.</i></p>	<p><i>із ним до того моменту, коли він піддався суспільним умовностям, повернув подарунки та врятував Різдво. Яке це було вбивство.</i> Леонард: <i>Коли ми дивимося сніговика Фрості, він вболіває за сонце.</i> Шелдон: <i>Вибачте, але сонце необхідне для всього життя на Землі. Морозний — це лише трохи застиглої надприродної ефемери у вкраденому капелюсі. Злочин, до речі, за який він ніколи не притягується до відповідальності.</i> Леонард (продовження <i>Deck the Halls</i>): <i>Фа-ла-ла-ла-ля, ля-ла-ля-ля.</i></p>

25.	<p>Sheldon: Good morning, Leonard.</p> <p>Leonard: Uh-huh.</p> <p>Sheldon: Yeah, we're going to have to stop by Pottery Barn on the way to work, I bought these Star Wars sheets but they turned out to be much too stimulating to be compatible with a good night's sleep. I don't like the way Darth Vader stares at me.</p> <p>Leonard: I'm not going to work.</p>	<p><i>Шелдон: Доброго ранку, Леонарде.</i></p> <p><i>Леонард: Ага.</i></p> <p><i>Шелдон: Так, нам доведеться зайти до Pottery Barn по дорозі на роботу, я купив ці простирадла зі Зоряних воєн, але вони виявилися занадто стимулюючими, щоб сумісні з гарним сном. Мені не подобається, як Дарт Вейдер дивиться на мене. Леонард: Я не збираюся працювати.</i></p>
26.	<p>Sheldon: Oh, just because your career's been stagnant for a few years, that's no reason to give up.</p> <p>Leonard: Sheldon, I was up all night using the new free-</p>	<p><i>Шелдон: О, тільки тому, що ваша кар'єра була в застої протягом кількох років, це не привід здаватися.</i></p> <p><i>Леонард: Шелдоне, я всю ніч не спав, використовуючи новий лазер на вільних електронах або</i></p>
	<p><i>electron laser or my X-ray diffraction experiment.</i></p>	<p><i>мій експеримент з дифракції рентгенівських променів.</i></p>
27.	<p>Sheldon: Did the laser accidentally burn out your retinas?</p> <p>Leonard: No.</p> <p>Sheldon: Then you can drive. Let's go.</p> <p>Leonard: Didn't I tell you I'd be working nights, and that you'd have to make other arrangements.</p> <p>Sheldon: You did.</p> <p>Leonard: And?</p> <p>Sheldon: I didn't. Let's go.</p> <p>Leonard: Goodnight, Sheldon.</p>	<p><i>Шелдон: Лазер випадково спалив вашу сітківку?</i></p> <p><i>Леонард: Ні.</i></p> <p><i>Шелдон: Тоді ти зможеш їздити. Ходімо.</i></p> <p><i>Леонард: Хіба я не казав тобі, що буду працювати вночі, і що тобі доведеться домовлятися про інші заходи.</i></p> <p><i>Шелдон: Ви зробили.</i></p> <p><i>Леонард: І?</i></p> <p><i>Шелдон: Я ні. Ходімо.</i></p> <p><i>Леонард: На добраніч, Шелдоне.</i></p>

28.	<p>Sheldon: But how am I going to get to work?</p> <p>Leonard: Take the bus.</p> <p>Sheldon: I can't take the bus any more. They don't have seatbelts. And they won't let you lash yourself to the seat with bungee cords.</p> <p>Leonard: You tried to lash yourself to the seat with bungee cords?</p> <p>Sheldon: I didn't try, I succeeded. For some reason it alarmed the other passengers and I was asked to de-bus.</p>	<p><i>Шелдон: Але як я піду на роботу?</i></p> <p><i>Леонард: Сідайте на автобус.</i></p> <p><i>Шелдон: Я більше не можу їздити на автобусі. Вони не мають ременів безпеки. І вони не дозволять вам прив'язатися до сидіння шнурками-банджі.</i></p> <p><i>Леонард: Ви намагалися причепити себе до сидіння шнурками для банджі?</i></p> <p><i>Шелдон: Я не намагався, мені вдалося. Чомусь це насторожило інших пасажирів, і мене попросили висадити автобус.</i></p>
29.	<p>Leonard: Oh, you're a big boy, you'll figure it out.</p> <p>Sheldon: Don't talk to me like I'm a child. Now, take me to return my star wars sheets!</p>	<p><i>Леонард: О, ти великий хлопчик, ти це зрозумієш.</i></p> <p><i>Шелдон: Не розмовляй зі мною, як з дитиною. Тепер візьміть мене, щоб повернути мої аркуші зоряних воєн!</i></p>

30.	<p>Leonard: So, if any of you are considering going into experimental physics, my door is always open. Once again, I'm sorry that the demonstration didn't quite work out, but now we know what happens when you accidentally spill peach Snapple into a helium neon laser. Short answer is... don't. And now to tell you about the theoretical physics department is Dr. Sheldon Cooper. Dr. Cooper?</p> <p>Sheldon (off): Forget it.</p> <p>Leonard: Excuse me. Sheldon, we both agreed to do this.</p> <p>Sheldon (off): It's a waste of time. I might as well explain the laws of thermodynamics to a bunch of labradoodles.</p> <p>Leonard: If you don't do this, I won't take you to the comic book store.</p>	<p><i>Сцена: Аудиторія в університеті.</i></p> <p><i>Леонард: Отже, якщо хтось із вас замислюється над експериментальною фізикою, мої двері завжди відкриті. Ще раз вибачте, що демонстрація не вдалася, але тепер ми знаємо, що станеться, якщо ви випадково пролиєте персиковий Snapple в гелієво-неоновий лазер. Коротка відповідь... не треба. А тепер про кафедру теоретичної фізики вам розповість доктор Шелдон Купер. Доктор Купер? Шелдон (вимкнено): Забудь.</i></p> <p><i>Леонард: Вибачте. Шелдоне, ми обидва погодилися це зробити.</i></p> <p><i>Шелдон (вимкнено): Це марна трата часу. Я міг би також пояснити закони термодинаміки купі лабрадудлів.</i></p> <p><i>Леонард: Якщо ви цього не зробите, я не відведу вас до магазину коміксів.</i></p>

31.	<p><i>Sheldon: In short, anyone who told you that you would someday be able to make any significant contribution to physics played a cruel trick on you, a cruel trick indeed. Any questions? Of course not. I weep for the future of science. Now if you'll excuse me, the latest issue of Batman is out. Come, Leonard.</i></p>	<p><i>Шелдон: Коротше кажучи, кожен, хто сказав вам, що ви коли-небудь зможете зробити який-небудь значний внесок у фізику, зіграв з вами жорстокий трюк, справді жорстокий трюк.</i></p> <p><i>Які-небудь питання? Звичайно, ні. Я плачу про майбутнє науки. Тепер, вибачте, вийшов останній випуск Бетмена. Давай, Леонарде.</i></p>
-----	--	--

<p>32.</p>	<p>Leonard: It's from Game of Thrones. What do you think? Sheldon: I don't know. If we're going to start a fantasy sword collection, and I've long thought we should, is this really the sword to start with? Leonard: What did you have in mind? Sheldon: Well, off the top of my head, I'd have to go with Excalibur. It gives you the right to rule England. Leonard: It would be a replica of a movie prop. Sheldon: Fair enough. It'd give you the right to rule a replica of England. Leonard: Well, they don't have an Excalibur here, so what do you want to do? Sheldon: Mm. Tough decision. There's no weaponry from Lord of the Rings, forged in a Chinese sweatshop? Leonard: Just Bilbo Baggins' sword over there. Sheldon: Two grown men with a hobbit's dagger; wouldn't we look silly? Okay, let's go for it.</p>	<p>Леонард: Це з «Гри престолів». Як ти гадаєш? Шелдон: Я не знаю. Якщо ми збираємося розпочати колекцію фентезійних мечів, а я довго думав, що ми повинні, то чи дійсно це меч для початку? Леонард: Що ти мав на думці? Шелдон: Ну, що ж, на голові, мені доведеться піти з Екскалібуром. Це дає вам право керувати Англією. Леонард: Це була б копія кінофільму. Шелдон: Досить справедливо. Це дало б вам право керувати копією Англії. Леонард: Ну, у них тут немає Екскалібур, то що ти хочеш робити? Шелдон: Мм. Важке рішення. Немає зброї з «Володаря перснів», викованої в китайському потогінному цеху? Леонард: Там просто меч Більбо Беггінса. Шелдон: Двоє дорослих чоловіків з кинджалом хоббіта; ми не будемо виглядати безглуздо? Гаразд, давайте</p>
------------	--	--

33.	<p><i>Penny: Leonard, guess what, I'm a level three warrior.</i></p> <p><i>Leonard: Great, you know there are groceries outside of your apartment?</i></p> <p><i>Penny: Yeah yeah yeah, shhh!</i></p> <p><i>Leonard: I only bring it up because your ice-cream is melting and it's starting to attract wildlife.</i></p>	<p><i>Пенні: Леонард, вгадайте, я воїн третього рівня.</i></p> <p><i>Леонард: Чудово, ти знаєш, що біля твоєї квартири є продукти?</i></p> <p><i>Пенні: Так, так, тссс! Леонард: Я згадую це лише тому, що твоє морозиво тане, і воно починає приваблювати дику природу.</i></p>
-----	--	--

34.	<p><i>Penny: Uh-huh, yeah, do I stay in the jungle or go towards the beach?</i></p> <p><i>Sheldon: It doesn't matter, right now you're looking for treasure.</i></p> <p><i>Penny: Okay. (Leonard motions for Sheldon to talk in the kitchen.) Wait, wait, where are you going?</i></p> <p><i>Sheldon: You're okay, if you run into crocodiles just kick them with your boots.</i></p>	<p><i>Пенні: Ага, так, мені залишатися в джунглях чи йти на пляж?</i></p> <p><i>Шелдон: Це не має значення, зараз ти шукаєш скарб.</i></p> <p><i>Пенні: Добре.</i></p> <p><i>(Леонард дає знак Шелдону поговорити на кухні.) Зачекай, зачекай, куди ти йдеши?</i></p> <p><i>Шелдон: Все в порядку, якщо ви натрапите на крокодилів, просто вдарте їх чоботами.</i></p>
-----	---	--

<p>35.</p>	<p>Leonard: <i>Want to catch me up?</i> Sheldon: <i>Well let's see, uh, she attempted to open her apartment with her car key, because her face is overly Midwestern, um, she hasn't had sex in six months, and she ate a fly.</i> Leonard: <i>Uh-huh. Seriously, six months?</i> Penny: <i>Oh my God, a treasure chest, I'm rich!</i> Sheldon: <i>Level three and she thinks she's rich! What a noob.</i></p>	<p>Леонард <i>Хоче наздогнати мене?</i> Шелдон: <i>Ну давайте подивимося, вона намагалася відкрити свою квартиру ключем від машини, тому що її обличчя занадто середньозахідне, хм, вона не мала сексу шість місяців, і вона з'їла муху.</i> Леонард: <i>Ага. Серйозно, півроку?</i> Пенні: <i>О, Боже мій, скриня зі скарбами, я багатий!</i> Шелдон: <i>Третій рівень, і вона думає, що вона багата! Який нуб.</i></p>
<p>36.</p>	<p>Sheldon: <i>Euclid Avenue is shorter as the crow flies, but it has speed bumps, which appreciably increase point-topoint drive time, making it the less efficient choice. But you have the conn..</i></p>	<p>Шелдон: <i>Евклід-авеню коротше по прямій, але на ньому є лежачі лежачі, які значно збільшують час їзди від точки до точки, що робить його менш ефективним вибором. Але у вас є зв'язок. Звичайно, якщо ви не збираєтеся сповільнюватись через лежачі лежачі, я знімаю своє попереднє заперечення. Ось веселе запитання. Чи знаєте ви, яка найпоширеніша назва вулиці?</i></p>

<p>37.</p>	<p><i>. Of course, if you're not going to slow down for the speed bumps, I withdraw my previous objection. Here's a fun question. Do you know what the most common street name is?</i></p> <p><i>Penny: No.</i></p> <p><i>Sheldon: The answer's tricky. It's Second Street. You see, you'd think it would be First Street, but in most towns, First Street eventually gets renamed to something else, you know, like Main Street, Broad Street, Michigan Avenue.</i></p> <p><i>Penny: No.</i></p>	<p><i>Звичайно, якщо ви не збираєтеся сповільнюватись через лежачі лежачі, я знімаю своє попереднє заперечення. Ось веселе запитання. Чи знаєте ви, яка найпоширеніша назва вулиці? Пенні: Ні.</i></p> <p><i>Шелдон: Відповідь складна. Це Друга вулиця. Розумієте, можна подумати, що це буде Перша вулиця, але в більшості міст Перша вулиця врешті-решт перейменовується на щось інше, наприклад, Мейн-стріт, Бродстріт, Мічиган-авеню. Пенні: Ні.</i></p>
------------	---	---

38.	<p><i>Sheldon: Oh, come on, it's fun. Ooh! Another bump. Okay. I'll say an element, and uh, you say an element whose name starts with the last letter of the one I said, okay? I'll start. Helium. Now, you could say Mercury. That would give me a Y. Ooh. Very clever, that's a tough one. So I go Ytterbium, which gets you back to M. So you go Molybdenum, and I say Magnesium, you say Manganese, and I say Europium, and, and you're left with Mendeleevium, and there are no more M's because I believe that Meitnerium should still be called Ekairidium, so congratulations, you win. Do you wanna go again? Penny: How about we just have a little quiet time now?</i></p>	<p><i>Шелдон: О, давай, це весело. Ой! Ще одна шишка. Гаразд. Я скажу елемент, а ви кажете елемент, назва якого починається з останньої літери того, що я сказав, добре? я почну. гелій. Тепер, можна сказати, Меркурій. Це дало б мені Y. Оох. Дуже розумно, це важко. Тож я йду на ітербій, що повертає вас до M. Отже, ви йдете молібденом, а я кажу магній, ви кажете марганець, а я кажу європій, і, і ви залишаєтесь з Менделєєвим, і більше немає M, тому що я вірю що Мейтнеріум все одно має називатися Екаїрідіум, тож вітаємо, ви виграли. Ти хочеш піти знову?</i> <i>Пенні: Як щодо того, щоб ми зараз трохи заспокоїлися?</i></p>
39	<p><i>Sheldon: All right. Hmm, huh, I'm sorry, I'm finding your reckless nonchalance regarding the check-engine light to be very troubling. ommute time to exercise our minds with brain-teasers like that. We also play games. Would you like to play one?</i></p>	<p><i>Шелдон: Добре. Хм, так, вибачте, я вважаю, що ваша безрозсудна безтурботність щодо лампочки контрольного двигуна дуже турбує. приділяти час, щоб потренувати свій розум за допомогою таких головоломок. Ми також граємо в ігри. Чи хотіли б ви зіграти в одну?</i></p>

40.	<p>Sheldon: Smell that? That's the smell of new comic books. Oh, yes!</p> <p>Howard: They're on me today, boys.</p>	<p><i>Шелдон: Відчуваєш цей запах? Це запах нових коміксів. О, так!</i></p> <p><i>Говард: Сьогодні вони на мені, хлопці.</i></p>
41.	<p>Raj: You're paying? Have you been selling your sperm again?</p> <p>Howard: No, I'm celebrating. As we speak, the space shuttle is docking at the International Space Station where it will deploy the Wolowitz Zero-Gravity Waste Disposal System.</p> <p>Raj: Oh, get over yourself, it's a high-tech toilet.</p> <p>Leonard: Just think. Thanks to your hard work, an international crew of astronauts will boldly go where no man has gone before.</p> <p>Howard: Is that supposed to be funny?</p> <p>Sheldon: I believe it is. The combination of the Star Trek</p>	<p><i>Радж: Ви платите? Ти знову продавав свою сперму?</i></p> <p><i>Говард: Ні, я святкую. Поки ми говоримо, космічний човник пристиковується до Міжнародної космічної станції, де він розгорне систему утилізації відходів у невагомості Wolowitz.</i></p> <p><i>Радж: Ой, перебори себе, це високотехнологічний туалет.</i></p> <p><i>Леонард: Просто подумай. Завдяки вашій праці міжнародний екіпаж космонавтів сміливо вирушить куди раніше не ходила жодна людина.</i></p> <p><i>Говард: Це має бути смішно?</i></p> <p><i>Шелдон: Я вірю, що так. Поєднання згадки про «Зоряний шлях» і гри слів із подвійним значенням дієслова to go свідчить про те, що Леонард з</i></p>

	<p><i>reference and the play on words involving the double-meaning of the verb to go suggests that Leonard is humorously mocking your efforts in space plumbing.</i></p>	<p>гумором висміює ваші зусилля в космічному водопроводі.</p>
<p>42</p>	<p><i>Howard: Okay, make your little jokes, but of the four of us, I'm the only one making any real-world contribution to science and technology.</i></p> <p><i>Raj: He's right. This is an important achievement, for two reasons. Number one, and, of course, number two.</i></p> <p><i>Sheldon: Oh, clever! Playing on the use of cardinal numbers as euphemisms for bodily functions.</i></p> <p><i>Stuart: Here, Sheldon, I pulled the new Hellboy for you. It's mind-blowing.</i></p> <p><i>Sheldon: Excuse me, spoiler alert.</i></p> <p><i>Stuart: I didn't spoil anything.</i></p> <p><i>Sheldon: You told me it's mind-blowing, so, my mind is going into it pre-blown. And once a mind is pre-blown, it cannot be re-blown.</i></p> <p><i>Stuart: I'm sorry.</i></p> <p><i>Sheldon: Said the Grinch to Christmas.</i></p>	<p><i>Новард: Добре, жартуйте, але з нас чотирьох я єдиний, хто робить реальний внесок у науку та технології.</i></p> <p><i>Радж: Він правий. Це важливе досягнення з двох причин. Номер один, і, звичайно, номер два.</i></p> <p><i>Шелдон: О, розумно! Гра на використанні кардинальних чисел як евфемізмів для тілесних функцій.</i></p> <p><i>Стюарт: Ось, Шелдоне, я притягнув для тебе нового Хеллбоя. Це карколомно.</i></p> <p><i>Шелдон: Вибачте, спойлер.</i></p> <p><i>Стюарт: Я нічого не зіпсував.</i></p> <p><i>Шелдон: Ви сказали мені, що це приголомшливо, тож мій розум прийшов до цього заздалегідь. І коли розум попередньо підірваний, його неможливо підірвати повторно.</i></p> <p><i>Стюарт: Вибачте.</i></p> <p><i>Шелдон: Грінч сказав Різдва.</i></p>

43	<p>Sheldon: Answer the phone, Leonard.</p> <p>Leonard: No! There, it went to voice mail.</p> <p>Sheldon: Aren't you going to check your messages?</p> <p>Leonard: No.</p> <p>Sheldon: You have to check your messages, the leaving of a message is one half of a social contract which is completed by the checking of the message. If that contract breaks down then all social contracts break down and we descend into anarchy.</p> <p>Leonard: It must be hell inside your head.</p> <p>Sheldon: At times.</p> <p>Howard: Guys, we have a code red.</p>	<p><i>Шелдон: Візьми дзвінок, Леонарде.</i></p> <p><i>Леонард: Ні! Там він перейшов на голосову пошту.</i></p> <p><i>Шелдон: Ти не збираєшся перевіряти свої повідомлення?</i></p> <p><i>Леонард: Ні.</i></p> <p><i>Шелдон: Ви повинні перевіряти свої повідомлення, залишення повідомлення є половиною соціального контракту, який завершується перевіркою повідомлення. Якщо цей контракт розпадеться, то розпадуться всі суспільні контракти, і ми скотимося в анархію.</i></p> <p><i>Леонард: Мабуть, у твоїй голові пекло.</i></p> <p><i>Шелдон: Іноді.</i></p> <p><i>Говард: Хлопці, у нас червоний код.</i></p>
44.	<p>Sheldon: The entrance to the dungeon is a moss covered door. You manage to open it only to find yourself face-to-face with a hideous, foul-smelling, moss-covered ogre. What do you do?</p> <p>Howard: I say, hey Ma, what's for dinner?"</p> <p>Sheldon: Seventeen. The ogre is amused by your joke and allows</p>	<p><i>Шелдон: Вхід до підземелля - це двері, вкриті мохом. Вам вдається відкрити його лише для того, щоб опинитися віч-на-віч з огидним, смердючим, покритим мохом людоедом. Що ти робиш?</i></p> <p><i>Говард: Я кажу, привіт, мамо, що на вечерю?»</i></p> <p><i>Шелдон: Сімнадцять. Огр розважається вашим жартом і</i></p>

	<p><i>you to pass. By the by, I liked it, too.</i></p>	<p>дозволяє вам пройти. До речі, мені теж сподобалося.</p> <p>Леонард: Гей, як справи з планами на весілля, Говарде?</p> <p>Говард: Чудово. Минулої ночі ми провели п'ять годин у Macy's, реєструючись на подарунки. Схоже, я нарешті з'їм ту милу маленьку фаянсову страву зі спаржею, яку завжди хотів.</p> <p>Леонард: Розумієш, це добре, якщо мати дівчину за 9000 миль. Я можу проводити ночі, роблячи все, що хочу.</p>
<p>45.</p>	<p><i>Leonard: Hey, how go the wedding plans, Howard?</i></p> <p><i>Howard: Great. We spent five hours last night at Macy's registering for gifts. Looks like I'm finally going to have that darling little earthenware asparagus dish I've always wanted.</i></p> <p><i>Leonard: See, this is the good thing about having a girlfriend 9,000 miles away. I can spend my nights doing whatever I want.</i></p>	<p>Шелдон: Візьми дзвінок, Леонарде.</p> <p>Леонард: Ні! Там він перейшов на голосову пошту.</p> <p>Шелдон: Ти не збираєшся перевіряти свої повідомлення?</p> <p>Леонард: Ні.</p> <p>Шелдон: Ви повинні перевіряти свої повідомлення, залишення повідомлення є половиною соціального контракту, який завершується перевіркою повідомлення. Якщо цей контракт розпадеться, то розпадуться всі суспільні контракти, і ми скотимося в анархію.</p> <p>Леонард: Мабуть, у твоїй голові пекло.</p> <p>Шелдон: Іноді.</p> <p>Говард: Хлопці, у нас червоний код.</p>
<p>46.</p>	<p><i>Leonard: Now that Howard's getting married, maybe he'll inflate one of his old girlfriends for you.</i></p>	<p>Леонард: Тепер, коли Говард одружується, можливо, він надує одну зі своїх колишніх подруг для вас.</p> <p>Радж: Знаєш, кого я звинувачую у своїй самотності? Сполучені</p>

	<p>Raj: You know who I blame for my loneliness? The United States of America. Your movies and your TV shows promised streets paved with beautiful blonde women with big bazongas.</p> <p>Howard: Eat another pie, you'll have your own bazongas.</p> <p>Raj: That's cruel. You know it goes straight to my hips.</p>	<p><i>Штати Америки. Ваші фільми та телешоу обіцяли вулиці, вимощені красивими білявками з великими базонгами.</i></p> <p><i>Говард: З'їжте ще один пиріг, у вас будуть власні базонги.</i></p> <p><i>Радж: Це жорстоко. Ви знаєте, що це йде прямо до моїх стегон.</i></p>
47	<p>Howard (signing): Emily, this is our friend Raj.</p> <p>Penny: Oh! Look at you guys just hitting it off. I am so good.</p> <p>Raj: Hi.</p> <p>Howard: She says it's nice to meet you.</p> <p>Raj: Does she really mean that or was she signing it sarcastically?</p> <p>Howard: Raj says it's nice to meet you, too. She says she has to go back to her family, but Penny has her number if you want to text her and get together.</p> <p>Raj: Okay, I'm going to play it cool. Tell her, maybe. Whatever, babe.</p> <p>Howard: He'll text you.</p>	<p><i>овард (підписуючи): Емілі, це наш друг Радж.</i></p> <p><i>Пенні: О! Подивіться, як ви, хлопці, просто вдарилися. мені так добре.</i></p> <p><i>Радж: Привіт.</i></p> <p><i>Говард: Вона каже, що приємно з вами познайомитися.</i></p> <p><i>Радж: Вона справді це має на увазі чи підписала це з сарказмом?</i></p> <p><i>Говард: Радж каже, що мені теж приємно познайомитися. Вона каже, що має повернутися до своєї родини, але Пенні має її номер, якщо ти хочеш написати їй і зібратися.</i></p> <p><i>Радж: Гаразд, я зіграю круто. Скажи їй, можливо. Що завгодно, дитинко.</i></p> <p><i>Говард: Він надішле вам повідомлення.</i></p> <p><i>Радж: А, подивіться на це. У мене побачення. Я знову люблю Америку.</i></p>

	<i>Raj: Ah, look at that. I have a date. I love America again.</i>	
48.	<i>Sheldon: And now for dessert, come on, hot fudge sundae, come on, hot fudge sundae. Bam! That's what I'm talking about!</i>	<i>Шелдон: А тепер на десерт, давай, гаряче морозжене з помадкою, давай, гаряче морозжене з помадкою. Бам! Це саме те, про що я кажу!</i>
49.	<i>Raj: Okay, as soon as she gets here, so she knows I'm cool with it, I'm going to make a joke about her being deaf. I was thinking, hey, did you hear the one about...? Oh, no, I bet you didn't. Howard: Maybe we should revisit your lonely fat guy plan.</i>	<i>Радж: Гаразд, щойно вона прийде сюди, щоб вона знала, що я до цього ставлюсь, я пожартую, що вона глуха. Я думав, агов, ти чув те про...? О, ні, впевнений, що ні. Говард: Можливо, нам варто переглянути твій план щодо самотнього товстуна</i>
50.	<i>Raj: Tell her it doesn't matter. Tell her, her eyes shimmer like opalescent lilies in the lake of the palace of the celestial maidens. Howard: Really? That's the first thing you want to say? Raj: I worked on it all night. Use it. Howard: Look, I don't know the sign for opalescent. Raj: Then spell it. Howard: I don't know how to spell it. Raj: You're blowing this for me! Howard: He likes your eyes. Raj: You're making me sound like a caveman. Howard: She says, thank you, you have nice eyes, too."</i>	<i>Радж: Скажи їй, що це не має значення. Скажи їй, її очі мерехтять, як лілії опалеві в озері палацу небесних дів. Говард: Справді? Це перше, що ви хочете сказати? Радж: Я працював над цим всю ніч. Використай це. Говард: Слухай, я не знаю знака для опалесцентного. Радж: Тоді напиши це по буквах. Говард: Я не знаю, як це пишеться. Радж: Ти мені це дуєш! Говард: Йому подобаються твої очі. Радж: Ви змушуєте мене звучати як печерна людина. Говард: Вона каже, дякую, у вас теж гарні очі».</i>

51.	<p>Howard: <i>She says, do you play an instrument?</i></p> <p>Raj: <i>No, but when I was six years old, I tried to start a boy band called Frankie Goes to Bollywood. But I couldn't get any other boys to join, so my parents asked the servants to be my backup dancers. Wait, when you sign servants, don't sign it like I'm bragging. Sign it in a way that I sound humble with just a hint of, that's right, I had servants.</i></p> <p>Howard: <i>Do you hear yourself</i></p> <p>Raj: <i>Yes, but she doesn't. So get signing, hand monkey.</i></p>	<p>Говард: <i>Вона каже, ти граєш на інструменті?</i></p> <p>Радж: <i>Ні, але коли мені було шість років, я намагався створити бойз-бенд під назвою «Френкі їде в Боллівуд». Але я не міг залучити інших хлопців, тож мої батьки попросили слуг стати моїми дублерами. Зачекайте, коли ви підписуєте слуг, не підписуйте це, як я хвалюся. Підпишіть це так, щоб я звучав скромно, лише натякаючи на те, що так, у мене були слуги.</i></p> <p>Говард: <i>Ви чуєте себе</i></p> <p>Радж: <i>Так, але вона ні. Тож підписуйся, ручна мавпочка.</i></p>
52	<p>Howard: <i>Why are you still doing this?</i></p> <p>Sheldon: <i>Because it's working. In the past few weeks, unburdened by trivial decisions, I've co-authored two papers in notable peer-reviewed journals, and I'm close to figuring out why the Large Hadron Collider has yet to isolate the Higgs boson particle.</i></p> <p>Leonard: <i>You left out, got chafed testicles because you no longer wear underpants.</i></p> <p>Sheldon: <i>The dice giveth and the dice taketh away.</i></p>	<p>Говард: <i>Чому ти все ще це робиш?</i></p> <p>Шелдон: <i>Тому що це працює. За останні кілька тижнів, не обтяжений тривіальними рішеннями, я був співавтором двох статей у відомих рецензованих журналах, і я близький до з'ясування, чому Великий адронний колайдер ще не виділяв частинку бозона Хіггса.</i></p> <p>Леонард: <i>Ти залишився, у тебе натерті яєчка, тому що ти більше не носиш труси.</i></p> <p>Шелдон: <i>Гральні кістки дають і забирають.</i></p>
53	<p>Howard: <i>Here's some other fun news on the Raj/Emlily front. He gave her a pair of diamond earrings and leased her a car.</i></p> <p>Penny: <i>You're kidding.</i></p>	<p>Говард: <i>Ось ще кілька веселих новин на фронті Радж/Емілі. Він подарував їй пару діамантових сережок і взяв у лізинг автомобіль.</i></p> <p>Пенні: <i>Ви жартуєте.</i></p>

	<p>Leonard: <i>You think she's taking advantage of him?</i></p> <p>Penny: <i>Oh, of course not. She wouldn't do something like that. She's deaf.</i></p> <p>Leonard: <i>Deaf women can't be gold diggers?</i></p> <p>Penny: <i>Handicapped people are nice, Leonard. Everyone knows that.</i></p> <p>Sheldon: <i>Yeah, I actually have information about Raj that would be helpful with this discussion.</i></p>	<p>Леонард: <i>Ви думаєте, що вона використовує його?</i></p> <p>Пенні: <i>О, звичайно ні. Вона б не зробила щось подібне. Вона глуха.</i></p> <p>Леонард: <i>Глухі жінки не можуть бути золотошукачами?</i></p> <p>Пенні: <i>Люди з обмеженими можливостями добрі, Леонарде. Це всі знають.</i></p> <p>Шелдон: <i>Так, я дійсно маю інформацію про Раджу, яка була б корисною для цієї дискусії.</i></p>
54	<p>Leonard: <i>Look, I know they have money. I don't think it's that much.</i></p> <p>Sheldon: <i>No, you're wrong. See, as you know, a few years ago, I achieved one of my lesser dreams and became a notary public. Well, from time to time, I notarize banking documents for Raj.</i></p> <p>The Koothrappalis aren't just rich, they're Richie Rich rich.</p> <p>Penny: <i>Well, so how much is that?</i></p> <p>Sheldon: <i>About halfway between Bruce Wayne and Scrooge McDuck.</i></p> <p>Howard: <i>What the hell? The last time we went to the zoo, that son of a bitch made me buy him a churro.</i></p>	<p>Леонард: <i>Слухай, я знаю, що в них є гроші. Я не думаю, що це так багато.</i></p> <p>Шелдон: <i>Ні, ти помиляєшся. Бачите, як ви знаєте, кілька років тому я здійснив одну зі своїх незначних мрій і став нотаріусом. Час від часу я завіряю банківські документи для Раджа.</i></p> <p>Кутраппалі не просто багаті, вони багатючі</p> <p>Пенні: <i>Ну, а скільки це?</i></p> <p>Шелдон: <i>Приблизно посередині між Брюсом Уейном і Скруджем Макдаком.</i></p> <p>Говард: <i>Якого біса? Минулого разу, коли ми були в зоопарку, той сучий син змусив мене купити йому чуро.</i></p>
55	<p>Raj: <i>I have a surprise for you. Cover your eyes. Open them. It's a real ruby. It was a little</i></p>	<p>Радж: <i>У мене для вас сюрприз. Прикрийте очі. Відкрийте їх. Це справжній рубін. Це було трохи</i></p>

	<i>expensive, but no one can put a price on love. Although, the people at Cartier took a pretty good shot at it.</i>	<i>дорого, але ніхто не може оцінити любов. Хоча люди в Cartier дуже добре це зробили.</i>
56	<i>(Skype tone from computer) Oh, Mummy, Daddy. What a nice surprise. Dr Koothrappali: No, it's not a nice surprise, it's a bad surprise. Mrs Koothrappali: Penny called us. Raj: Penny? Mrs Koothrappali: She told us you're spending all our money on your new girlfriend. Raj: I just got her a couple of things. She gives me things, too. Dr Koothrappali: Yeah, yeah, I'm a gynaecologist. I know exactly what she gives you.</i>	<i>(Звук Skype з комп'ютера) О, мамо, тату. Який приємний сюрприз. Доктор Кутраппалі: Ні, це не приємний сюрприз, це поганий сюрприз. Пані Кутраппалі: Нам подзвонила Пенні. Радж: Пенні? Місіс Кутраппалі: Вона сказала нам, що ви витрачаєте всі наші гроші на свою нову дівчину. Радж: Я щойно приніс їй пару речей. Вона теж дає мені речі. Доктор Кутраппалі: Так, так, я гінеколог. Я точно знаю, що вона тобі дає.</i>
57	<i>Sheldon: Everything is stupid and I want to go home. Leonard: That's Sheldon's way of saying he's proud of Bert, too.</i>	<i>Шелдон: Все безглуздо, і я хочу додому. Леонард: Це спосіб Шелдона сказати, що він теж пишається Бертою</i>
58.	<i>Bert: Thanks. I was as surprised as anybody. When they called and told me I won, I didn't believe them. And then they said, no, you really won. And then I said, cool. Sheldon: Someone call George R. R. Martin, this guy knows how to finish a story. Bert: I've gotten pretty good at telling it. Well, see ya.</i>	<i>Берт: Дякую. Я був здивований так само, як ніхто. Коли мені подзвонили і сказали, що я виграв, я їм не повірив. А потім сказали: ні, ти справді виграв. І тоді я сказав, круто. Шелдон: Хтось подзвонить Джорджу Р. Р. Мартіну, цей хлопець знає, як закінчити історію. Берт: Я досить добре це розповідаю. Ну, побачимось. Шелдон: Якийсь геній. Я накидався на нього сарказмом, він навіть не помітив.</i>

	<p>Sheldon: Some genius. I zinged him with sarcasm, he didn't even notice.</p> <p>Leonard: I know, and it was the greatest sarcastic quip I've ever heard.</p>	<p>Леонард: Я знаю, і це була найбільша саркастична дотепна, яку я коли-небудь чув.</p>
59	<p>Amy: Bert is studying the way microbes in rocks can survive in extreme environmental conditions.</p> <p>Leonard: They say it could be a potential indicator of life on other planets.</p> <p>Penny: You know what, I've met Bert. Isn't he an indicator of life on other planets?</p> <p>Sheldon: You used to make those jokes about me. Now everything is Bert, Bert, Bert.</p> <p>Amy: You know, Sheldon, maybe if you take the time to actually read Bert's research, you'd be less bitter about him winning.</p>	<p>Емі: Берт вивчає, як мікроби в каменях можуть виживати в екстремальних умовах навколишнього середовища.</p> <p>Леонард: Вони кажуть, що це може бути потенційним показником існування життя на інших планетах.</p> <p>Пенні: Знаєш що, я зустріла Берта. Хіба він не показник життя на інших планетах?</p> <p>Шелдон: Раніше ти жартував про мене. Тепер все Берт, Берт, Берт.</p> <p>Емі: Знаєш, Шелдоне, можливо, якби ти знайшов час, щоб посправжньому прочитати дослідження Берта, тобі було б менше гірко через його перемогу.</p>
60	<p>Sheldon: You want me to read a geology paper?</p> <p>Amy: Honestly, I just want you to be quiet but I'm all out of taffy.</p>	<p>Шелдон: Ти хочеш, щоб я прочитав статтю з геології?</p> <p>Емі: Чесно кажучи, я просто хочу, щоб ти мовчав, але в мене закінчилися іриски.</p>
61	<p>Bernadette: Last question. What is wrong with you?</p> <p>Howard: What's the big deal?</p> <p>Bernadette: Howie, it's in poor taste.</p> <p>Howard: No, it's not. Check it out, he says fun stuff. Remote-control Hawking: Hey good lookin', want to go for a spin?</p>	<p>Бернадетт: Останнє запитання. Що з тобою не так?</p> <p>Говард: У чому справа?</p> <p>Бернадетт: Гові, це поганий смак.</p> <p>Говард: Ні, це не так. Поглянь, він каже веселі речі.</p> <p>Хокінг з дистанційним керуванням: Гей, гарний вигляд, хочеш</p>

	<i>Howard: His eyes also light up in the dark.</i>	<i>покататися? Говард: Його очі також світяться в темряві.</i>
62	<i>Sheldon: I admire you, Leonard. Leonard: Really, why? Sheldon: You're happy with who you are. You don't get jealous of other people. Instead of being weighed down by ambition, you just float along like a dead body in a river.</i>	<i>Шелдон: Я захоплююся тобою, Леонарде. Леонард: Справді, чому? Шелдон: Ти задоволений тим, ким ти є. Ви не ревнуєте інших людей. Замість того, щоб бути обтяженим амбіціями, ви просто пливете, як мертве тіло в річці.</i>
63	<i>Leonard: I couldn't just take the compliment. I had to ask why. You know, I do understand what you're feeling. My brother and sister's accomplishments have always been held over my head. Sheldon: How did you deal with it? Leonard: I wet the bed until college, but I don't think that's a quality fix.</i>	<i>Леонард: Я не міг просто прийняти комплімент. Мені довелося запитати, чому. Знаєш, я розумію, що ти відчуваєш. Досягнення мого брата та сестри завжди були над моєю головою. Шелдон: Як ти впорався з цим? Леонард: Я мочив ліжко до коледжу, але не думаю, що це якісне виправлення.</i>
64.	<i>Sheldon: I can't believe I was surpassed by a geologist. I mean, rocks. He studies rocks. If rock is so great, how come paper beats it? Leonard, I'm having a primal urge to throw this rock. Leonard: Do it. Visualize it as your anger and, and toss it out of your life. Sheldon: Perhaps I will. This rock encapsulates all my negative emotions. I will cast you far away. Feel free to take out a pigeon while you're at it.</i>	<i>Шелдон: Не можу повірити, що мене перевершив геолог. Я маю на увазі скелі. Він вивчає гірські породи. Якщо камінь такий чудовий, чому папір його перемагає? Леонарде, я відчуваю первинне бажання кинути цей камінь. Леонард: Зроби це. Уявіть це як свій гнів і викиньте це зі свого життя. Шелдон: Можливо, так і зроблю. Цей камінь вбирає в себе всі мої негативні емоції. Я закину тебе далеко. Не соромтеся викинути голуба, поки ви там.</i>

	Leonard: Let it fly.	Леонард: Нехай летить.
65.	Sheldon: Look around you, there's hypothetical broken glass everywhere. Really? You're going to face Armageddon without your orthotics? All right, your choice. (Grabs him and pushes him over) Uh-oh, hypothetical aftershock!	Шелдон: Озирніться навколо, всюди є гіпотетичне розбите скло. справді? Ти збираєшся зіткнутися з Армагеддоном без ортезів? Гаразд, ваш вибір. (Хапає його і штовхає) О-о, гіпотетичний афтершок!
66	Raj: How'd you do? Sheldon: I'll tell you exactly how he did. Readiness: unsatisfactory. Follows direction: barely. Attitude: a little too much. Overall: not only will he probably die in a fiery inferno, his incessant whining would most certainly spoil everyone else's day.	Радж: Як справи? Шелдон: Я точно розповім тобі, як він це зробив. Готовність: незадовільна. Слідує напрямку: ледве. Ставлення: трохи занадто. Загалом: не тільки він, ймовірно, помре у вогняному пеклі, його безперервне скиглення напевно зіпсує всім день.
67	Sheldon: Well, if Amy's too busy, that gives the rest of you an opportunity to make my life easier, thus assuring yourselves a footnote in my memoirs, tentatively entitled You're Welcome, Mankind. All right, then, just shout when you hear the task you want to undertake. Uh, dentist. Okay, we can circle back to that one.	Шелдон: Ну, якщо Емі надто зайнята, це дає вам можливість полегшити моє життя, таким чином забезпечивши собі виноску в моїх мемуарах під умовною назвою «Ласкаво просимо, людство». Добре, тоді просто кричіть, коли почуєте завдання, яке хочете виконати. Ну, стоматолог. Гаразд, ми можемо повернутися до цього.
68	Um, well, who wants to take me Wednesday morning to get new heels put on my dress shoes? Anyone? Oh. That one had hoot written all over it. Um, all right, uh, dermatologist? Allergist? Podiatrist? Supercuts? Okay,	Гм, добре, хто хоче взяти мене в середу вранці, щоб надіти нові підбори на туфлі? Хтось? ох На ньому всюди було написано «гуд». Гаразд, дерматолог? Алерголог? Ортопед? Supercuts? Добре, добре, ось веселий. Мені потрібна нова

	<i>okay, here's a fun one. Um, I need a new picture frame and I have a hankering for Swedish meatballs. Who wants to spend the day with me at IKEA?</i>	фоторамка, і мені дуже хочеться шведських фрикадельок. Хто хоче провести зі мною день в ІКЕА?
69.	<i>Leonard: It's just a blackout, I'm sure the power will be back on soon. Sheldon: And I'm sure some fool in the Donner party said the snow would stop any day now. I like to think they ate him first. Penny: You know, I got some candles in my apartment.</i>	Леонард: Це просто відключення електроенергії, я впевнений, що електроенергія скоро відновиться. Шелдон: І я впевнений, що якийсь дурень із групи Доннерів сказав, що сніг припиниться щодня. Мені подобається думати, що вони його з'їли першими. Пенні: Знаєш, у мене в квартирі є кілька свічок.
70	<i>Sheldon: But candles? During a blackout? Are you mad? That's a fire hazard. No, Pasadena Water and Power recommends the far safer glow stick.</i>	Шелдон: Але свічки? Під час затемнення? Ти злий? Це небезпека пожежі. Ні, Pasadena Water and Power рекомендує набагато безпечнішу блістерну паличку.
71.	<i>Leonard: Since when don't you knock? It's like the only good thing about you. Sheldon: Social niceties have been suspended, Leonard. We're in a state of a emergency. The world has descended into darkened turmoil. Lawlessness and savagery are the order of the day. Leonard: Fine, what is it? Sheldon: I'm making s'mores. I wanted to alert you in case you smelled caramelizing marshmallows and thought a nearby candy factory was on fire.</i>	Леонард: Відколи ти не стукаєш? Це як єдине хороше в тобі. Шелдон: Соціальні вишуканості призупинено, Леонарде. У нас надзвичайний стан. Світ опустився в темну сум'яття. Беззаконня і дикість – це порядок дня. Леонард: Добре, що це? Шелдон: Я готую s'mores. Я хотів попередити вас, якщо ви відчуєте запах карамелізованого зефіру і подумаєте, що неподалік горить цукеркова фабрика.

72.	<p>Penny: Hey, guys, the building manager said the reason the power went out is someone went down into the basement and just pulled the main breaker switch.</p> <p>Leonard: Really. Who do you think did that, Sheldon?</p> <p>Sheldon: Oh, I don't know. But whoever that mystery man was, you should be eternally grateful, for without him, there would be no Leonard's Day.</p> <p>Penny: Leonard's Day?</p> <p>Sheldon: Oh, no pressure. Just get him a crummy card, you're good.</p>	<p>Пенні: Гей, хлопці, менеджер будівлі сказав, що причина, через яку зникла електрика, полягає в тому, що хтось спустився в підвал і просто потягнув головний вимикач.</p> <p>Леонард: Справді. Як ти думаєш, Шелдоне, хто це зробив?</p> <p>Шелдон: О, я не знаю. Але ким би не був цей таємничий чоловік, ви повинні бути вічно вдячні, бо без нього не було б Дня Леонарда.</p> <p>Пенні: День Леонарда?</p> <p>Шелдон: О, без тиску. Просто подаруй йому жахливу картку, ти молодець.</p>
73	<p>Howard: All right, test my ring tone. That really is a good song.</p> <p>Raj: Oh, yeah. There's a reason he's Sir Elton John. They don't make you a knight for writing <i>Wake Me Up Before You Go Go</i>.</p>	<p>Говард: Добре, спробуй мій рінгтон. Це справді гарна пісня. Радж: О, так. Є причина, через яку він сер Елтон Джон. Вони не зроблять вас лицарем за те, що ви написали «Розбуди мене, перш ніж піти».</p>
74.	<p>Penny: Hey, do me a favour and take table seven.</p> <p>Bernadette: You mean the one with my one hundred and eighteen-pound rock-hard stud of a fiancé who's prone to canker sores and pinkeye?</p> <p>Penny: Nah, I prefer to look at it as the one with my ex-boyfriend and his gorgeous, successful and sophisticated girlfriend, who makes me feel like a toothless Okie.</p> <p>Bernadette: Do you want me to spill hot soup on her?</p> <p>Penny: Oh, please, you're not that kind of person.</p>	<p>Пенні: Гей, зроби ласку і займи сьомий столик.</p> <p>Бернадетт: Ти маєш на увазі ту, що з моїм 118-фунтовим кам'яним жеребцем, схильний до виразок і кон'юнктивітів?</p> <p>Пенні: Ні, я волію дивитися на це як на історію з моїм колишнім хлопцем і його чудовою, успішною та витонченою дівчиною, через яку я почувуюся беззубим оком.</p> <p>Бернадетт: Хочеш, я наллю їй гарячого супу?</p> <p>Пенні: О, будь ласка, ти не така людина.</p> <p>Бернадетт: Я знаю. Але якщо вона замовить щось знежирене, я</p>

	<i>Bernadette: I know. But if she orders something low-fat I'll totally give her the full-fat version.</i>	обов'язково дам їй повну жирну версію.
75.	<i>Sheldon: I'm sorry, do I really need to connect the dots for you? The backwash into this glass is every pathogen that calls your mouth home, sweet home. Not to mention the visitors who arrive on the dancing tongue of your subtropical girlfriend. Raj: Hey! That's my sister and my country you're talking about. Leonard may have defiled one, but I won't have you talking smack about the other</i>	<i>Шелдон: Вибачте, мені справді потрібно з'єднати всі точки для вас? Зворотний струмінь у цю склянку – це кожен патоген, який кличе ваш рот додому, милий будинок. Не кажучи вже про відвідувачів, які прибувають танцюючою мовою вашої субтропічної подруги. Радж: Гей! Ти говориш про мою сестру і мою країну. Леонард, можливо, й осквернив одного, але я не хочу, щоб ви говорили про інше.</i>
76.	<i>Howard (reading a text): Okay, the Eagle has landed. Leonard: What's going on? Howard: Bernadette and my mother are having a get-to-know-you lunch at the Old Town Deli. Raj: Oh, that sounds lovely. Howard: Hope so. Of course, if history is any indication, my mother will swallow her whole and spit out her bones like an owl</i>	<i>Говард (читаючи текст): Добре, Орел приземлився. Леонард: Що відбувається? Говард: Бернадетт і моя мама збираються на знайомство в ресторані Old Town Deli. Радж: О, це звучить чудово. Говард: Сподіваюся, що так. Звичайно, якщо історія свідчить про те, що моя мати проковтне її цілком і виплюне її кістки, як сова</i>
77.	<i>Penny: Haven't seen you in a while. How's it going? Sheldon: Oh, other than waiting out the exponential growth period of the virulent organisms trooping through my microvilli into my circulatory system, hunky-dory.</i>	<i>Пенні: Давно тебе не бачив. Як справи? Шелдон: О, краще ніж перечекати період експоненційного зростання вірулентних організмів, що проникають через мої мікрроворсинки до моєї кровоносної системи, лапочка.</i>

	<p><i>(Penny laughs) Did I say something amusing?</i></p> <p><i>Penny: I don't know, maybe, I have no idea what you said.</i></p> <p><i>Sheldon: So your mirth is merely a discharge of nervous energy with no semantic content at all?</i></p> <p><i>Penny: My mirth. Classic.</i></p>	<p><i>(Пенні сміється) Я сказала щось кумедне?</i></p> <p><i>Пенні: Не знаю, можливо, я гадки не маю, що ти сказав.</i></p> <p><i>Шелдон: Значить, твої веселоці — це просто розрядка нервової енергії, яка не має ніякого змісту?</i></p> <p><i>Пенні: Моя веселість. Класика</i></p>
78	<p><i>Penny: It's not a big deal, Sheldon. It's just, ever since Leonard's been dating Raj's sister, I've had to keep my distance. I don't get to hear all your jibber-jabber.</i></p> <p><i>Sheldon: Jibber-jabber? I don't jibber-jabber.</i></p> <p><i>Penny: What are you doing at work these days?</i></p> <p><i>Sheldon: Oh, I'm working on time-dependent backgrounds in string theory, specifically quantum field theory in D-dimensional de Sitter space.</i></p> <p><i>Penny: Alright, come on, even you have to admit that's jibber-jabber.</i></p> <p><i>Sheldon: Interesting, do you know where the phrase jibber-jabber comes from?</i></p> <p><i>Penny: Oh, my God, you're about to jibber-jabber about jibber-jabbe</i></p>	<p><i>Пенні: Це не велика справа, Шелдоне. Просто з тих пір, як Леонард зустрівся з сестрою Раджа, мені доводилося триматися на відстані. Я не можу слухати ваш лепет.</i></p> <p><i>Шелдон: Лепет? Я не лепочу.</i></p> <p><i>Пенні: Що ти робиш на роботі в ці дні?</i></p> <p><i>Шелдон: О, я працюю над залежними від часу основами теорії струн, зокрема квантової теорії поля в D-вимірному просторі де Сіттера.</i></p> <p><i>Пенні: Гарзд, припини, навіть ти мусиш визнати, що це лепет.</i></p> <p><i>Шелдон: Цікаво, ти знаєш, звідки походить фраза лепет?</i></p> <p><i>Пенні: Боже мій, ти збираєшся лепетати про лепет</i></p>
79	<p><i>Leonard: So, how is she?</i></p> <p><i>Howard: They're running tests. I don't know. It may have been a heart attack or heart-attack-like event.</i></p>	<p><i>Леонард: Ну як вона? Говард: Вони проводять тести. Не знаю. Можливо, це був серцевий напад або подія, схожа на серцевий напад.</i></p> <p><i>Пенні: Яка різниця?</i></p>

	<p>Penny: <i>What's the difference?</i> Sheldon: <i>A heart-attack-like event is an event that's like a heart attack.</i> Penny: <i>Thanks for clearing that up.</i></p>	<p>Шелдон: <i>Подія, схожа на серцевий напад, схожа на серцевий напад.</i> Пенні: <i>Дякую, що прояснили це.</i></p>
80.	<p>Sheldon: <i>Regardless, coronary problems are eminently treatable. What's more likely going to k*ll Howard's mother are the antibiotic-resistant super-bugs festering in every nook and cranny of this hospital.</i> Penny: <i>Okay, you're not helping.</i></p>	<p>Шелдон: <i>Проте коронарні проблеми чудово піддаються лікуванню. Що, швидше за все, вб'є мати Говарда, то це стійкі до антибіотиків супер-бактерії, що гнояться в кожному закутку цієї лікарні.</i> Пенні: <i>Добре, ти не допомагаєш</i></p>
81.	<p>Howard: <i>My family is the history of heart disease. There's a cave painting in France of one of my ancestors doing this (clutches chest).</i> Bernadette: <i>So it's probably genetic.</i> Howard: <i>Well, maybe. Mom also had just gotten some news that might have upset her.</i></p>	<p>Говард: <i>Моя сім'я - це історія серцевих захворювань. У Франції є наскальний малюнок, на якому зображено одного з моїх предків, який робить це (хватає груди).</i> Бернадетт: <i>Тож, ймовірно, це генетика.</i> Говард: <i>Ну, можливо. Мама також щойно отримала деякі новини, які могли її засмутити.</i></p>
82	<p>Penny: <i>It's just so weird. Howard Wolowitz is my friend. You know, once he tried to stick his tongue down my throat and I broke his nose.</i> Priya: <i>That's a little easier to believe than he's your friend.</i></p>	<p>Пенні: <i>Це так дивно. Говард Воловіц — мій друг. Знаєте, одного разу він спробував засунути мені язика в горло, і я зламала йому носа.</i> Прія: <i>Це трохи легше повірити, ніж він твій друг.</i></p>
83	<p>Leonard: <i>I don't know what to tell you, Sheldon. I'm going to see Priya. Everyone's over there. You coming or not?</i> Sheldon: <i>Well, no, sir, and do you know why? In a word,</i></p>	<p>Леонард: <i>Я не знаю, що тобі сказати, Шелдоне. Я йду до Прії. Всі там. Ти йдеш чи ні?</i> Шелдон: <i>Ні, сер, і знаєте чому? Одним словом, традиція.</i> Щочетверга <i>ввечері протягом</i></p>

	<p><i>tradition. Every Thursday night for the last eight years, you and I and our friends have gathered here in this very spot to break bread covered with cheese and sauce, discuss the issues of the day, and yes, share a laugh or two. But I guess our rich heritage means nothing to you. Leonard: I guess you're right. See you later.</i></p>	<p>останніх восьми років ми з вами та нашими друзями збиралися тут, у цьому самому місці, щоб поламати хліб, покритий сиром і соусом, обговорити проблеми дня і, так, посміятися. Але я думаю, що наша багата спадщина нічого не означає для вас. Леонард: Гадаю, ти правий. Побачимося пізніше.</p>
84.	<p><i>Sheldon: Oh, dear! Leonard: What? Sheldon: Raj's television. I just realized we're about to spend an evening watching a plasma screen with a cluster of dead pixels in the upper left-hand corner. Leonard: So don't watch TV. Read a book. Sheldon: And be a social pariah? Oh, you know that's not my style.</i></p>	<p>Шелдон: О, боже! Леонард: Що? Шелдон: Раджове телебачення. Я щойно зрозумів, що ми збираємося провести вечір, дивлячись на плазмовий екран із скупченням мертвих пікселів у верхньому лівому куті. Леонард: Тож не дивіться телевизор. Читати книгу. Шелдон: І бути соціальною парією? О, ти знаєш, що це не мій стиль.</p>
85	<p><i>Sheldon: Excuse me. Before this evening goes any further, we need to decide where everyone is going to sit. Priya: There is no assigned seats, Sheldon. Just sit anywhere. Make yourself comfortable. Sheldon: Oh, what fun. We're like hippies at a love-in. Leonard: Just sit here. Sheldon: Yeah, right on, man. Right on. Oh, look, it's Harry</i></p>	<p>Шелдон: Вибачте. Перш ніж цей вечір продовжиться, нам потрібно вирішити, де всі будуть сидіти. Прія: Немає призначених місць, Шелдоне. Просто сядьте будь-де. Влаштуйтеся зручніше. Шелдон: Ой, яка веселість. Ми як хіпі на закоханих. Леонард: Просто сиди тут. Шелдон: Так, правильно, чоловіче. Правильно. О, подивіться, це Гаррі Поттер і 98% «Фіццерського каменю».</p>

	<p><i>Potter and 98% of The Sorcerer's Stone.</i></p> <p><i>Raj: Okay, we've got fajitas with all the fixins, so you make your own.</i></p>	<p><i>Радж: Гаразд, у нас є фахіта з усіма виправленнями, тож ви приготуєте свій власний.</i></p>
86	<p><i>Sheldon: Question. Was it a Jacuzzi or a hot tub?</i></p> <p><i>Barry: Weally? That's your question?</i></p> <p><i>Zack: What's the difference?</i></p> <p><i>Sheldon: Jacuzzi is a commercial brand. Hot tub is the generic term, i.e., all Jacuzzis are hot tubs, but not all hot tubs are Jacuzzis.</i></p> <p><i>Zack: Is that like all thumbs are fingers, but not all fingers are thumbs?</i></p> <p><i>Sheldon: Surprisingly, yes.</i></p>	<p><i>Шелдон: Питання. Це було джакузі чи гідромасажна ванна?</i></p> <p><i>Баррі: Веллі? Це ваше запитання?</i></p> <p><i>Зак: Яка різниця?</i></p> <p><i>Шелдон: Jacuzzi —комерційний бренд. Гідромасажна ванна — це загальний термін, тобто всі джакузі є гідромасажними ваннами, але не всі гідромасажні ванни є джакузі.</i></p> <p><i>Зак: Це ніби всі великі пальці є пальцями, але не всі пальці є великими?</i></p> <p><i>Шелдон: На диво, так.</i></p>
87	<p><i>Howard: Did you pay your cable bill?</i></p> <p><i>Penny: You sound just like the cable company. All right, so, shh, Tyra Banks is about to kick someone off America's Next Top Model.</i></p>	<p><i>Говард: Ви заплатили за кабельне?</i></p> <p><i>Пенні: Ви звучите так само, як кабельна компанія. Гаразд, тсс, Тайра Бенкс збирається вигнати когось із наступної топ-моделі Америки.</i></p>
88	<p><i>Sheldon: You and I have a standing TV schedule which is the result of extensive debate and compromise.</i></p> <p><i>Any alterations except for breaking news have to be pre-approved at the weekly roommate meeting.</i></p> <p><i>Leonard: Put it on the agenda.</i></p>	<p><i>Шелдон: Ми з вами маємо постійний телевізійний розклад, який є результатом тривалих дебатів і компромісів.</i></p> <p><i>Будь-які зміни, крім екстрених новин, мають бути попередньо схвалені на щотижневій зустрічі сусідів по кімнаті.</i></p> <p><i>Леонард: Додайте це до порядку денного</i></p>
89	<p><i>Bernadette: Almost there. You're doing great.</i></p>	<p><i>Бернадетт: Майже готово - у тебе все чудово</i></p>

	<i>Howard: Thanks for lifting my spirits. Next time, try lifting the box.</i>	<i>Говард: Дякую, що підняли мені настрій. Наступного разу спробуйте підняти коробку.</i>
90.	<i>Raj: So she's gonna be laid up for at least six weeks. Leonard: Poor Mrs. Wolowitz. Amy: Should we do something for her? Sheldon: I know. Let's go see the new Spider-Man movie. Amy: Sheldon, we're talking about your friend's mother. She got hurt.</i>	<i>Радж: Отже, вона буде лежати принаймні шість тижнів. Леонард: Бідна місіс Воловіц. Емі: Ми повинні щось зробити для неї? Шелдон: О так! Давайте подивимося новий фільм про Людину-павука. Емі: Шелдоне, ми говоримо про матір вашого друга. Вона постраждала.</i>
91	<i>Scene: A cinema. Sheldon: Thanks for coming with me. Raj: Thanks for inviting me after everyone else said no. Aren't you gonna get 3-D 5glasses? Sheldon: I brought my own. No sense in risking bridge-of-nose herpes. Raj: Is that a real thing? Sheldon: Well, until they invent nose condoms, I'm not finding out.</i>	<i>Місце дії: кінотеатр. Шелдон: Дякую, що пішов зі мною. Радж: Дякую, що запросив мене після того, як усі сказали «ні». Ти не збираєшся взяти 3-D окуляри? Шелдон: Я приніс власні. Немає сенсу ризикувати зараженням герпесом на перенісці. Радж: Це справжня річ? Шелдон: Ну, поки вони не винайдуть презервативи для носа, я не дізнаюся.</i>
92	<i>Sheldon: That was awkward, right? Raj: Uh-huh Sheldon: Is it because she's dating you but was out with that other fellow? Raj: Yes. Sheldon: Good. I thought she saw something on my forehead.</i>	<i>Шелдон: Це було незручно, правда? Радж: Ага. Шелдон: Це тому, що вона зустрічається з тобою, але була з тим іншим хлопцем? Радж: Так. Шелдон: Добре. Тому що мені здалося, що вона побачила щось на моєму лобі.</i>
93.	<i>Raj: Thanks for skipping the movie. I couldn't sit in that</i>	<i>Радж: Дякую, що пропустив фільм. Я не міг сидіти в тому театрі дві</i>

	<p><i>theatre for two hours wondering about Emily and that guy.</i></p> <p><i>Sheldon: Oh, quite all right. After my forehead melanoma scare I've learned not to sweat the small stuff.</i></p>	<p>години, гадаючи що спільного у Емілі та того хлопця. Шелдон: О, все добре. Після страху відносно меланоми на лобі я навчився не хвилюватися через дрібниці.</p>
94	<p><i>Sheldon: Well, sorry, I don't have all the ingredients to make chai tea.</i></p> <p><i>Raj: You don't have to make me anything.</i></p> <p><i>Sheldon: No, I do. You're upset about Emily and you're Indian. I need to make you chai tea. Now, I have all the ingredients except cardamom seeds. Do you happen to have any on you?</i></p> <p><i>Raj: Sorry, I left them in my turban.</i></p>	<p>Шелдон: Отже, вибач, але я не маю всіх інгредієнтів для приготування чаю.</p> <p>Радж: Тобі не треба нічого робити.</p> <p>Шелдон: Ні, я мушу Ти засмучений через Емілі, і ти індієць. Мені треба зробити тобі чай. Так я маю всі інгредієнти, крім насіння кардамону. У тебе випадково нема з собою?</p> <p>Радж: Вибач, я залишив їх у тюрбані.</p>
95	<p><i>Mrs Wolowitz (off): I'm hungry again.</i></p> <p><i>Howard: It's like the world's fattest cuckoo clock.</i></p> <p><i>Bernadette: You know, you're always talking about having a baby someday. This is exactly what it's gonna be like.</i></p> <p><i>Howard: No, it's not.</i></p> <p><i>Bernadette: Come on. The constant fussing, eating, pooping, burping, drooling. We're even waiting for the day when she can finally walk on her own.</i></p> <p><i>Howard: Maybe you're right. Anything she finds on the floor goes right in her mouth.</i></p> <p><i>Bernadette: I'm just telling you</i></p>	<p>Пані Воловіц (вимкнено): Я знову голодна.</p> <p>Говард: Це як найтовстіший у світі годинник із зозулею. Бернадетт: Знаєш, ти завжди говориш про те, що колись народиш дитину. Це саме те, що це буде.</p> <p>Говард: Ні, це не так.</p> <p>Бернадетт: Припини. Постійне вередування, їжа, какання, відрижка, слинотеча. Ми навіть чекаємо того дня, коли вона нарешті зможе ходити самотійно.</p> <p>Говард: Можливо, ви маєте рацію. Все, що вона знаходить на підлозі, потрапляє їй прямо в рот.</p> <p>Бернадетт: Я просто кажу вам зараз, якщо у нас будуть діти, не чекайте, що я зроблю всю роботу.</p>

	<p><i>now, if we do have kids, don't expect me to do all the work.</i></p> <p><i>Howard: Hey, I'm a very paternal person. I'd be excellent at taking care of a baby.</i></p>	<p>Говард: Гей, я розуміюся на вихованні. Я піклувався б про дитину дуже добре.</p>
96	<p><i>Sheldon: How many of those women did you think would become your perfect companion? Raj: Eleven. Wait. Do I count the 200-pound Sailor Moon girl that Howard and I had a threesome with at Comic Con?</i></p> <p><i>Sheldon: Sure.</i></p> <p><i>Raj: I'll stick with eleven. She liked Howard better.</i></p>	<p>Шелдон: Скількох з цих жінок ти бачив своєю ідеальною супутницею по життю ?</p> <p>Радж: Одинадцять. Зачекайте. Чи маю я рахувати 200-фунтову дівчину з Сейлор Мун, з якою ми з Говардом були втрьох на Comic Con?</p> <p>Шелдон: Звичайно.</p> <p>Радж: Все таки 11</p> <p>Йї більше подобався Говард.</p>
97	<p><i>Howard: A mocha? Well, it must be nice to be queen.</i></p> <p><i>Bernadette: Queen? I've been k*ll myself here.</i></p> <p><i>Howard: Well, whose fault is that? I wanted to get a nurse, but you were all, I'm nice, I want to take care of people.</i></p> <p><i>Bernadette: I'm glad I got that mocha. And you know what else I'm glad about? I bought you a brownie and I ate it in the car</i></p>	<p>Говард: Мокко? Що ж, має бути приємно бути королевою.</p> <p>Бернадетт: Королева? Я жертвую собою тут.</p> <p>Говард: Ну хто в цьому винен? Я хотів винайняти медсестру, але ви всі торочили що я добрий, я хочу дбати про людей.</p> <p>Бернадетт: Я рада, що отримала цей мокко. І знаєш, чому я ще рада? Я купила тобі брауні та з'їла його в машині</p>
98.	<p><i>Leonard: So I'm like a bran muffin.</i></p> <p><i>Penny: What? No, that's not what I'm saying.</i></p> <p><i>Leonard: No, it's exactly what you're saying. I'm the boring thing you're choosing because I'm good for you.</i></p>	<p>Леонард: Я схожий на кекс з висівками.</p> <p>Пенні: Що? Ні, це не те, що я кажу.</p> <p>Леонард: Ні, це саме те, що ти кажеш. Я несмачна їжа, яку ти вибираєш, тому що корісна для здоров'я .</p>

	<i>Penny: What does it matter? The point is, I'm choosing you.</i>	<i>Пенні: Яке це має значення? Справа в тому, що я обираю тебе.</i>
99.	<i>Leonard: So you see, what you're eating is not technically yoghurt, because it doesn't have enough live acidophilus cultures. It's really just iced milk with carragenin added for thickness. Penny: Oh, that's very interesting. Leonard: It's also not pink and has no berries. Penny: Yeah, but it doesn't really answer my question. Leonard: What was your question again? Penny: Do you want some?</i>	<i>Леонард: Отже, ви бачите, те, що ви їсте, технічно не є йогуртом, тому що в ньому недостатньо живих ацидофільних культур. Насправді це просто холодне молоко з додаванням карагеніну для густоти. Пенні: О, це дуже цікаво. Леонард: Він також не рожевий і не містить ягід. Пенні: Так, але насправді це не відповідає на моє запитання. Леонард: Яке було твоє запитання? Пенні: Хочеш йогурт?</i>
100	<i>Leonard: What are you talking about, the date went fine. Raj: Dude, she said she wants to slow things down. Leonard: Okay, so, she said she wants to slow things down. It's like saying "I'm really enjoying this meal, I'm going to slow down and savour it." Howard: No, it's like "this fish tastes bad, so I'm going to slow down and spit it out." Raj: You being the fish. Leonard: I'm not the fish. Howard: Oh really, did you make a second date. Leonard: Well, we sort of decided to wing it. Sheldon: Oh, even I know that's lame</i>	<i>Леонард: Про що ти говориш, побачення пройшло добре. Радж: Чувак, вона сказала, що хоче сповільнити все. Леонард: Гаразд, вона сказала, що хоче уповільнити процес. Це все одно, що сказати: «Мені дуже подобається ця їжа, я збираюся сповільнитися і насолодитися нею». Говард: Ні, це як «ця риба погана на смак, тому я збираюся сповільнитися і виплюнути її». Радж: Ти риба. Леонард: Я не риба. Говард: О, справді, ти влаштував друге побачення? Леонард: Ну, ми начебто вирішили це зробити. Шелдон: О, навіть я знаю, що це погано</i>

SUMMARY

The purpose of this work is a full-fledged linguistic applied study of a humorous sitcom and the selection of verbal expressions in it that are responsible for giving the series a humorous tone, as well as determining the type of comic used in the series to convey a certain joke and describing the features and subtleties of translating the comic expressions

of the series into Ukrainian.

In order to achieve the goal of the research, I formed and set myself certain tasks

- To characterize the comic in relation to linguistics, to consider the history of the emergence of the comic in people's lives;
- To characterize the conditions and environment of the emergence of the comic by forming a psychological model of the creation of humor;
- To study the types of comics existing in linguistics, to systematize and describe them by comparing them with those used in the series;
- Consider using situational examples the options for using humor and describe the main functions of humor from the point of view of psychology and linguistics;
- Define the concepts of humor, irony, sarcasm, satire and describe the methods of their creation and the peculiarities of their use in television discourse;
- Analyze the means of comic representation in the series; Get acquainted with the national features of English humor;
- analyze the techniques and means of the comic in the series; Select the best examples of humor from the series;
- Carry out a high-quality translation, maintaining a balance of adequacy and content; Describe the used translation transformations; record the results of the conducted research;

The object of this study is the comic and the means of its expression in the series "The Big Bang Theory"

The subject of the study is the content of the series "The Big Bang Theory"

The Big Bang Theory is an American TV series about four best friends: Leonard Hofstadter, Sheldon Cooper, Howard Wolowitz, Rajesh Kuthrapali. Sheldon Cooper and Leonard Hofstadter, live in the same apartment and work at the California Institute of Technology. These characters are gifted physicists, and in their own way are geniuses, but at the same time have problems with communication.

Despite their intelligence, they are not at all adapted to ordinary life. Every day they face problems, but they are completely unprepared for them, not to mention their leisure time. It is much easier for them to engage in scientific activities: conduct experiments, make discoveries, prove theorems. Especially Sheldon, who has an IQ of 187 points and constantly experiences problems with communication.

The comic is studied in works on aesthetics, it is also present in works of art as an aesthetic category. The aesthetic effect on the comic is based on the principle of the unexpected: jokes, for example, must necessarily have a paradoxical, unpredictable, original ending - only then will they be accepted as truly funny.

A joke that is repeated twice cannot have success: the element of unpredictability has already been destroyed. There are a large number of types of laughter, the types of comic - much less. Comic in literature mostly uses a certain type of laughter - mocking laughter.

The process and mechanism of overcoming the transfer of the humorous into the language of translation becomes the most important component of the comic.

It is no accident that all researchers necessarily dwell on the techniques of creating a comic. Therefore, when translating the comic in works of art, one should not forget about such factors as the aesthetic function of the text, differences in world perception, about the knowledge that the reader already possesses or does not possess, as well as about the peculiarities of the means of transferring the comic from the original language to the language of translation and, of course, about translation techniques

The choice of which is influenced by the linguistic features of the original text and the literary traditions of the translated language.

However, one more condition is necessary for the reader's adequate reaction to the comic in the translated language - this condition was succinctly and accurately formulated by Henri Bergson: "For the comic to manifest its full effect, a short-term anesthesia of the heart is required." That is why the comic and funny delights the reader - without it, life would be boring and colorless.

It is not by chance that there is a persistent phrase "sense of humor": humor is not just a "one-off" joke - it is an intellectual and emotional reaction to the world inherent in a specific person, in different people this reaction manifests itself in different ways (someone, after listening to an anecdote, clarifies where it was necessary to laugh, and someone starts laughing without even listening).

A sense of humor allows a person to look at himself as a potential object of laughter; thus, humor spreads laughter to the laughter.

So, we can outline the purpose of television series, namely sitcoms, is to entertain the viewer, to allow them to distract themselves from everyday problems, then the use of comic forms is fully justified. A significant variety of functional varieties of this phenomenon makes it possible to create a comic effect in any situation.

The most popular forms—humor, irony, and sarcasm—are often used in English-language television discourse, namely television series, as will be demonstrated in the next section.

It is known that the comic plays an important role in the daily life of a person and performs several indispensable functions, so it is not surprising that the authors and screenwriters of television programs use various stylistic means and techniques to create a comic effect, because such a method not only makes the television series closer to people, but also increases its popularity, because it reflects ordinary situations.

In the process of developing the theoretical material on the topic of the study, the method of analysis and synthesis was applied in order to study the category of the comic in detail, its psychological features of perception and the conditions for its occurrence, as well as the relationship between the individual properties of the researched object was determined, on the basis of which the necessary data were obtained and synthesized for more complete conclusions and generalizations.

With the help of the method of systematization, a systematic classification of comic means was formed at certain levels - plot, language, and at the level of the personality of the heroes.

The method of induction and the comparative method were used to study the classifications of comic types by different scientists, and the method of deduction was used to highlight the psychological functions of humor.

The structural method helped to consider the comic as a system and to highlight its components, as well as the structure of means and methods of its expression among the linguistic methods used for the linguistic analysis of linguistic material, I resorted to the descriptive method to select the units of analysis.

Techniques of external interpretation, namely logical-psychological, were used to investigate the hidden connection between the content of certain comic techniques and the thinking and judgment of the novel's characters and the author. With the help of the contextual-interpretive method, the reconstruction of the author's (communicative) idea, motives and goals, general content, receptive orientation of the satirical text was carried out, during which stylistic figures were highlighted.

To carry out a practical translation-scientific analysis of the selected units, we resorted to such translation-scientific research methods as the transformational method, by means of which the selected language units and their literary translation were analyzed for the applied translation transformations in order to determine its adequacy and equivalence; and analysis techniques such as content analysis.

The theoretical significance and scientific novelty of this study is that it systematizes for the first time a description of the techniques of comic translation based on a modern authentic English-language scientific series, analyzes the techniques of creating a comic at the level of plot, situation, text, character, and language level.

The specifics of English national humor and its reproduction of philosophical problems and problems of British society as a whole were also investigated, which allows applying the theoretical achievements of the research

The practical value of the work is determined by the possibility of theoretical and practical use of its materials and conclusions during the development of lecture and seminar classes on the theory and practice of translation.

The structure of the work

The work consists of three sections that describe the concept of the comic, its types, the theoretical principles of expression in the series, examples of the comic with a detailed analysis and translation into Ukrainian, as well as the specifics of the translation of nationally marked English humor into Ukrainian.

As a result of the research, it was found that lexical transformations occur more often than other translational transformations. When analyzing the translation of the comic category, we found the following translation methods: selection of analogs, lexical transformations (integral transformation, transcription, tracing) and lexical-grammatical transformations (descriptive translation, omission, antonymic translation).

This shows that the huge variety of linguistic means of expression is matched by an equally diverse variety of means. The presence of ways of translation from English to Ukrainian does not mean that there are no difficulties in translation.

This is also related to the need to adequately convey not only the content, but also the expressive stylistic coloring of the means of the comic category, which, in turn, prompts translators to search for optimal solutions to problems.

When working on the translation of a cinematic text, the translator faces a number of problems that may arise at the phonetic, lexical, grammatical, pragmatic, and paraverbal levels.

Due to the difference in the lexical composition of the original and translated languages, differences in the construction of grammar, and the mismatch in the idiomatic and paremic fund, the translator is forced not only to perform a detailed, competent and accurate translation, but also to ensure the preservation of the author's idiosyncrasy. The solution to the problems described above when translating a cinematic work, in particular, the series "The Big Bang Theory", is the use of translation transformations.

It is by applying transformations that the translator can provide a detailed translation of a foreign cinematographic work, while preserving the content, the national flavor of the country where the events described by the author take place, and the specificity of the

original language. Only then will it be possible to preserve the idea and emotional impact on the reader laid down by the authors of the series. Successfully finding appropriate equivalents when translating cinematographic works is one of the main problems of translation studies.

In order to achieve the equivalence of the original text with the translation, the translator uses translation transformations, that is, transformations, replacements in the process of translation of one form of expression by another. Therefore, all translation difficulties are eliminated with the help of skillful application of translation transformations. Having analyzed various concepts of the comic, we can conclude that most of them have the same idea - the comic consists of certain irregularities, deviations from the norms and that which does not raise problematic issues. Mainly, the comic differs from the funny in that it simultaneously has two, or even more, hidden meanings.

Such a hidden meaning appears if the author directs a comic effect to the phenomena of people's social life. Laughter and its various types (smile, giggle, smile, etc.) are a living manifestation of the comic, but you cannot put a sign of identity between them. Scientists consider comic and accompanying laughter to be an integral part of everyday life, and psychologists study it as a phenomenon of human psychology.